

Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Kielc

Diagnoza,
o której mowa w
art. 4 ust. 1 pkt 1
ustawy z dnia
9 października 2015 r.
o rewitalizacji,
potwierdzająca
spełnienie przez
obszar zdegradowany
i obszar rewitalizacji
przesłanek ich
wyznaczenia

Kielce, 2022 r.

Diagnozę służącą wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Kielc opracował zespół autorski Instytutu Rozwoju Miast i Regionów w składzie:

- Katarzyna Spadło,
- Anna Szpura
- Joanna Rydel
- Edyta Tomczyk,
- Paulina Basińska.

SPIS TREŚCI

1. WSTĘP	3
2. DIAGNOZA OGÓLNA CZYNNIKÓW I ZJAWISK KRYZYSOWYCH NA TERENIE MIASTA KIELCE	4
2.1 ZJAWISKA NEGATYWNE W SFERZE SPOŁECZNEJ	5
2.2 ZJAWISKA NEGATYWNE W SFERZE GOSPODARCZEJ	10
2.3 ZJAWISKA NEGATYWNE W SFERZE ŚRODOWISKOWEJ.....	11
2.4 ZJAWISKA NEGATYWNE W SFERZE PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNEJ....	15
2.5 ZJAWISKA NEGATYWNE W SFERZE TECHNICZNEJ	21
3. DIAGNOZA CZYNNIKÓW I ZJAWISK KRYZYSOWYCH SŁUŻĄCA WYZNACZENIU OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI W KIELCACH.....	24
3.1. LOKALNE UWARUNKOWANIA POLITYKI REWITALIZACYJNEJ.....	24
3.2. ZAKRES PRZESTRZENNY I CZASOWY DIAGNOZY	26
3.3. ŹRÓDŁA DANYCH.....	26
3.4. METODYKA WYZNACZENIA OBSZARU ZDEGRADOWANEGO ORAZ OBSZARU REWITALIZACJI W KIELCACH.....	27
3.5. SFERA SPOŁECZNA.....	35
3.6. SFERA GOSPODARCZA.....	46
3.7. SFERA ŚRODOWISKOWA.....	50
3.8. SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA	54
3.9. SFERA TECHNICZNA.....	62
4. WYZNACZENIE GRANIC OBSZARU ZDEGRADOWANEGO	66
5. WYZNACZENIE GRANIC OBSZARU REWITALIZACJI	71
BIBLIOGRAFIA.....	77
SPIS TABEL	78
SPIS RYSUNKÓW	79

1. WSTĘP

Celem poniższej diagnozy jest wskazanie tej części miasta Kielce, w której koncentrują się negatywne zjawiska społeczne, współwystępujące z innymi czynnikami kryzysowymi występującymi co najmniej w jednej ze sfer: gospodarczej, środowiskowej, technicznej lub przestrzenno-funkcjonalnej. W ramach tak wyznaczonego obszaru zdegradowanego typuje się tereny do objęcia granicami obszaru rewitalizacji, które spełniają kryteria formalne co do powierzchni (nie więcej niż 20% powierzchni miasta) i liczby mieszkańców (nie więcej niż 30% populacji miasta), charakteryzujące się nie tylko najwyższym natężeniem zjawisk kryzysowych, ale i istotnym znaczeniem dla rozwoju lokalnego.

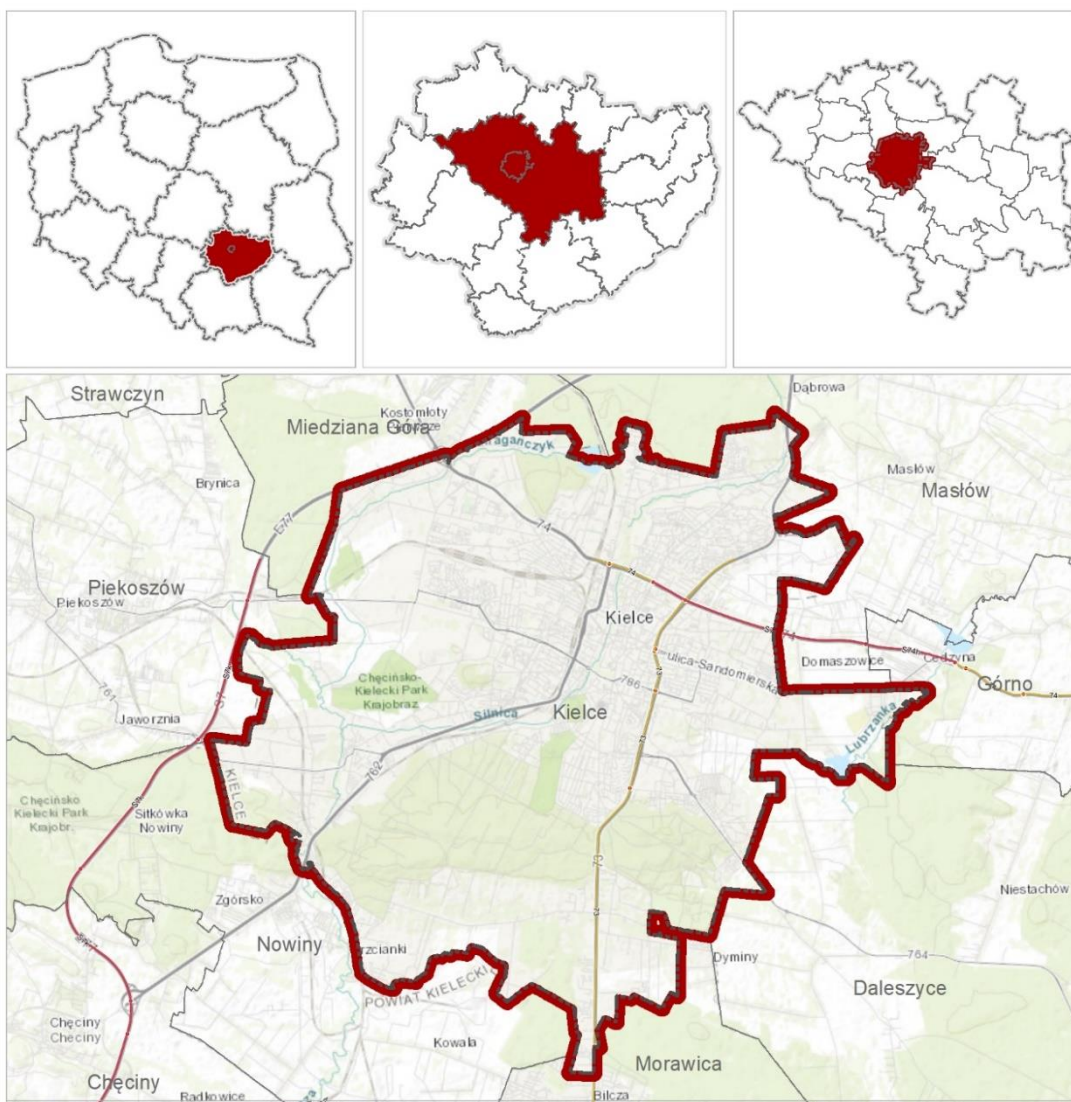
Obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające wspólnych granic. W skład obszaru rewitalizacji mogą również wchodzić niezamieszkane tereny przemysłowe, na których występują negatywne zjawiska pozaspołeczne, jeśli planowane tam działania przyczynią się do przeciwdziałania kryzysowi społecznemu, zdiagnozowanemu w zamieszkanej części obszaru rewitalizacji.

Niniejsze opracowanie stanowi załącznik do wniosku o wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Kielc, o którym mowa w art. 11 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 485), potwierdzający spełnienie przesłanek do ustanowienia wyżej wymienionych obszarów.

2. DIAGNOZA OGÓLNA CZYNNIKÓW I ZJAWISK KRYZYSOWYCH NA TERENIE MIASTA KIELCE

OGÓLNE INFORMACJE O MIEŚCIE

Kielce to miasto na prawach powiatu, pełniące funkcję siedziby województwa świętokrzyskiego. Graniczy z 7 gminami, z czego dwie to gminy miejsko-wiejskie: Daleszyce, Morawica, natomiast pozostałe to gminy wiejskie: Górnio, Masłów, Miedziana Góra, Nowiny, Piekoszów (Rys. 1). Miasto jest dobrze skomunikowane, leży wzdłuż przebiegu trzech dróg krajowych: 7, 74 i 73. Droga krajowa nr 7 na odcinku przebiegającym przez miasto przybiera formę drogi ekspresowej S7, spełniając rolę kieleckiej obwodnicy, ponadto zapewnia dogodne połączenie Kielc z dwoma największymi ośrodkami miejskimi w Polsce: Warszawą oraz Krakowem. Na terenie miasta krzyżują się także dwie główne linie kolejowe umożliwiające połączenia z Warszawą i Krakowem (poprzez linię nr 8 północ-południe) oraz Częstochową (poprzez linię nr 61, zachód) oraz linia kolejowa nr 73 (Sitkówka Nowiny – Busko Zdrój), na której obecnie odbywa się ruch towarowy, a w okresie wakacyjnym (w weekendy) realizowane są połączenia pasażerskie do Buska – Zdroju.

Rys. 1. Położenie administracyjne Kielc

źródło: opracowanie na podstawie Państwowego rejestru Granic oraz OpenStreetMap.

2.1 ZJAWISKA NEGATYWNE W SFERZE SPOŁECZNEJ

POTENCJAŁ DEMOGRAFICZNY

W latach 2017-2021 ludność miasta zmniejszyła się o 5 356 osób, czyli o 2,7%. Niekorzystne tendencje demograficzne wynikają z ujemnego przyrostu naturalnego i ujemnego salda migracji (Tab. 1).

Tab. 1. Ruch naturalny ogółem w Kielcach w latach 2017-2021

	2017	2018	2019	2020	2021
Liczba ludności	196 804	195 774	194 852	193 415	191 448
Urodzenia żywe na 1000 ludności	9,37	9,21	8,61	8,02	7,82
Zgony na 1000 ludności	10,22	10,87	11,15	13,70	14,46
Przyrost naturalny na 1000 ludności	-0,84	-1,66	-2,55	-5,68	-6,64

źródło: Bank Danych Lokalnych, GUS.

W analizowanym okresie saldo migracji podlegało wahaniom, lecz stałym trendem była jego ujemna wartość. Najmniejsze saldo migracji odnotowano w 2020 r. (-351 osób), natomiast najwyższe w 2018 r. (-582 osoby). W roku 2021 saldo migracji wynosiło -474 osoby (Tab. 2).

Tab. 2. Migracje wewnętrzne i zewnętrzne w Kielcach w latach 2017-2021

	2017	2018	2019	2020	2021
Zameldowania ogółem	1 366	1 696	1 849	1 475	1 694
Wymeldowania ogółem	1 936	2 278	2 323	1 826	2 168
Saldo migracji	-570	-582	-474	-351	-474

źródło: Bank Danych Lokalnych, GUS.

Niekorzystne tendencje dotyczą także struktury demograficznej. W latach 2017-2021 udział ludności w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym powoli, lecz systematycznie malał, wzrastała natomiast liczba osób w wieku poprodukcyjnym. Współczynnik obciążenia demograficznego osobami starszymi wzrósł z 30,8 w 2017 r., do 36,8 w 2021 r. Taka struktura świadczy o szybko postępującym procesie starzenia się mieszkańców Kielc (Tab. 3).

Tab. 3. Udział ludności wg ekonomicznych grup wieku w ludności ogółem w Kielcach w latach 2017-2021

	2017	2018	2019	2020	2021
Udział % osób w wieku przedprodukcyjnym	15,8	15,9	15,9	16,0	16,0
Udział % osób w wieku produkcyjnym	59,3	58,4	57,7	57,2	56,8
Udział % osób w wieku poprodukcyjnym	24,9	25,7	26,4	26,8	27,2
Współczynnik obciążenia demograficznego osobami starszymi	30,8	32,5	34,3	35,7	36,8

źródło: Bank Danych Lokalnych, GUS.

Starzenie się społeczeństwa ma wpływ na funkcjonowanie i rozwój miasta. Spada m.in. zapotrzebowanie na usługi dla dzieci, a wzrasta zapotrzebowanie na edukację i kształcenie ustawiczne dorosłych, usługi dla osób starszych, w tym opieki zdrowotnej, bezpieczeństwa, potrzeb bytowych, kultury, specjalne usługi mieszkaniowe, w tym związane z usuwaniem barier architektonicznych.

W procesie delimitacji obszaru zdegradowanego należy przeanalizować istotny dla Kielc problem starości demograficznej, w szczególności udział w populacji i rozmieszczenie osób w wieku poprodukcyjnym, jako osób zaliczanych do grupy mieszkańców ze szczególnymi potrzebami.

BEZROBOCIE

Skala bezrobocia na terenie miasta ulega systematycznemu ograniczaniu. W porównaniu z rokiem 2017 r. liczba osób bezrobotnych w 2021 jest mniejsza o 863, przy czym liczba bezrobotnych mężczyzn jest minimalnie wyższa od liczby bezrobotnych kobiet (Tab. 4). Na koniec 2021 r. w strukturze bezrobotnych najliczniejszą grupę stanowiły osoby długotrwale pozostające bez pracy – 58,6% ogółu bezrobotnych. Istotnym problemem jest także duży udział osób bezrobotnych powyżej 50 r.ż. oraz bez kwalifikacji zawodowych, stanowią one kolejno 29,9% i 22,9% ogółu. Ponadto należy zwrócić uwagę, że 27,6% bezrobotnych wśród kobiet nie podjęło zatrudnienia po urodzeniu dziecka (Tab. 5).

Tab. 4. Informacje o bezrobotnych zarejestrowanych w Kielcach w latach 2017-2021

	2017	2018	2019	2020	2021
Bezrobotni ogółem	6 349	6 024	5 356	6 092	5 486
Bezrobotni mężczyźni [%]	52,4	51,9	52,8	54,0	54,5
Bezrobotne kobiety [%]	47,6	48,1	47,2	46,0	45,5
Udział bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym [%]	5,4	5,3	4,8	5,5	5,0

źródło: Dane Miejskiego Urzędu Pracy w Kielcach.

Tab. 5. Struktura bezrobotnych w Kielcach według stanu na 31.12.2021 r.

Kategorie bezrobotnych		Liczba osób	Udział w ogólnej liczbie bezrobotnych [%]
Osoby w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki		118	2,2
Cudzoziemcy		22	0,4
Bez kwalifikacji zawodowych		1 254	22,9
Bez doświadczenia zawodowego		922	16,8
Kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka		688	12,5
Osoby będące w szczególnej sytuacji na rynku pracy	do 30 roku życia	843	15,4
	długotrwale bezrobotne	3 213	58,6
	powyżej 50 roku życia	1 642	29,9
	korzystające ze świadczeń z pomocy społecznej	4	0,1
	posiadające co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia	830	15,1
	posiadające co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia	4	0,1
	niepełnosprawni	604	11,0

źródło: Dane Miejskiego Urzędu Pracy w Kielcach.

W procesie wyznaczania obszaru zdegradowanego należy przeanalizować w szczególności zjawiska rozkładu liczby osób bezrobotnych z najniższym wykształceniem oraz liczby osób bezrobotnych długotrwale.

UBÓSTWO

Liczba beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej na terenie Kielc systematycznie malała w latach 2017-2020, jednak w 2021 r. ta tendencja została przerwana z uwagi na wzrost liczby osób korzystających z pomocy społecznej w stosunku do 2020 r. (Tab. 6). Liczba mieszkańców korzystających ze wsparcia MOPR w 2021 r. wynosiła 6029 osób (3,3%

populacji Kielc), z czego 78% to osoby, które długotrwale korzystają z pomocy społecznej (powyżej 3 lat). Głównymi zidentyfikowanymi powodami korzystania z pomocy społecznej była długotrwała lub ciężka choroba, niepełnosprawność, ubóstwo, bezrobocie oraz bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego (Tab. 7).

Tab. 6. Podstawowe informacje o opiece społecznej i świadczeniach rodzinnych w latach 2017-2021

	2017	2018	2019	2020	2021
Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej na 10 000 mieszkańców	7 226	6 742	6 384	5 539	6 029
Osoby korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej poniżej kryterium dochodowego	3 674	3 228	2 743	2 698	bd
Osoby korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej powyżej kryterium dochodowego	3 552	3 514	3 641	2 841	bd

źródło: Bank Danych Lokalnych, GUS oraz Sprawozdanie z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Kielcach za 2021 rok.

Tab. 7. Przyczyny korzystania z pomocy społecznej przez mieszkańców Kielc w 2021 r.

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Długotrwała lub ciężka choroba	5 393	7 192
Niepełnosprawność	4 647	6 251
Ubóstwo	2 944	4 162
Bezrobocie	1 525	2 689
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	578	1 769
Przemoc w rodzinie	426	1 133
Alkoholizm	382	519
Potrzeba ochrony macierzyństwa	63	208
Bezdomność	519	527
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	44	65
Narkomania	23	33
Zdarzenie losowe	8	15
Sytuacja kryzysowa	8	22
Sieroctwo	5	6
Trudności w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy	1	1

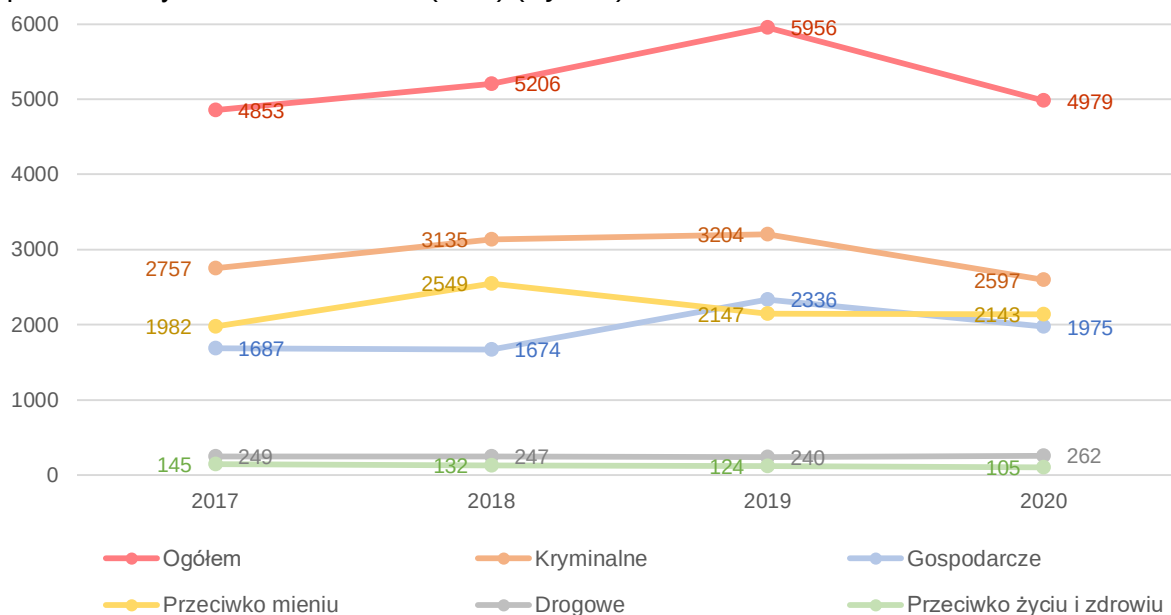
źródło: Sprawozdanie z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Kielcach za 2021 rok.

W procesie wyznaczania obszaru zdegradowanego należy przeanalizować rozkład przestrzenny zjawiska ubóstwa i wykluczenia społecznego, w tym z powodu niepełnosprawności oraz zjawisk obrazujących trudną sytuację rodzin, m.in. w zakresie bezradności w prowadzeniu gospodarstw domowych i w wychowywaniu dzieci, z wykorzystaniem szczegółowych danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie.

PRZESTĘPCZOŚĆ

W latach 2017-2019 liczba przestępstw na terenie Kielc systematycznie wzrastała, natomiast w 2020 r. nastąpił wyraźny spadek, do poziomu zbliżonego w 2017 r. W 2020 roku w Kielcach stwierdzono 4 979 przestępstw. Oznacza to, że na każdych 1000 mieszkańców odnotowano 25,64 przestępstw. Jest to wartość znacznie większa od wartości dla województwa świętokrzyskiego oraz średniej dla całej Polski. W przeliczeniu na 1000 mieszkańców Kielc najwięcej stwierdzono przestępstw o charakterze kryminalnym - 13,37 (wykrywalność 60%) oraz o charakterze gospodarczym - 10,17 (wykrywalność 84%). W dalszej kolejności

odnotowano przestępstwa przeciwko mieniu - 11,03 (55%), drogowe - 1,35 (96%) oraz przeciwko życiu i zdrowiu - 0,54 (81%) (Rys. 2).

Rys. 2. Liczba przestępstw na terenie Kielc w latach 2017-2020

źródło: opracowanie na podstawie danych <https://www.polskawliczbach.pl/Kielce#poziom-przestepczosci>.

EDUKACJA I KAPITAŁ SPOŁECZNY

Warunki do edukacji wyrażone liczbą uczniów przypadających na 1 oddział w szkołach podstawowych i ogólnokształcących można ocenić jako dobre. Mniej korzystnie prezentuje się liczba dzieci przypadających na jedną placówkę wychowania przedszkolnego (Tab. 8).

Tab. 8. Warunki edukacji w szkołach i przedszkolach

	2017	2018	2019	2020	2021
Uczniowie przypadający na 1 oddział w szkołach ogólnokształcących	28	28	27	28	bd
Uczniowie przypadający na 1 oddział w szkołach podstawowych	20	20	18	18	bd
Dzieci w wieku 3-5 lat przypadająca na jedną placówkę wychowania przedszkolnego	85	82	78	77	bd

źródło: Bank Danych Lokalnych, GUS.

Liczba fundacji działających na terenie Kielc systematycznie wzrasta, natomiast liczba stowarzyszeń i organizacji społecznych podlega wahaniom. Największą liczbę organizacji pozarządowych odnotowano w 2021 roku, było ich łącznie 1030. Najwięcej nowo zarejestrowanych fundacji i stowarzyszeń było w 2019 r. – łącznie 57 podmiotów (Tab. 9).

Tab. 9. Liczba organizacji pozarządowych działających na terenie Kielc w latach 2017-2021

	2017	2018	2019	2020	2021
Liczba fundacji	178	181	201	207	227
w tym nowo zarejestrowane	16	16	27	14	29
Liczba stowarzyszeń i organizacji społecznych	833	755	773	791	803
w tym nowo zarejestrowane	35	21	30	29	23
Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 1000 mieszkańców	5,1	4,8	5,0	5,2	5,4

źródło: Bank Danych Lokalnych, GUS.

Z punktu widzenia procesu rewitalizacji kluczowymi podmiotami społecznymi, które powinno włączyć się w proces programowania, są stowarzyszenia prowadzące działalność w sferze aktywizacji społeczno-zawodowej i integracji osób zagrożonych wykluczeniem.

UCZESTNICTWO W ŻYCIU PUBLICZNYM I KULTURALNYM

O uczestnictwie w życiu publicznym może świadczyć frekwencja w wyborach samorządowych. W ostatnich tego typu wyborach, które odbyły się w 2018 r. ponad połowa mieszkańców uprawnionych do głosowania skorzystała ze swojego prawa. Najmniejszą frekwencję odnotowano w II turze wyborów na prezydenta, natomiast największą w wyborach do Rady Miasta (Tab. 10)

Tab. 10. Frekwencja w wyborach samorządowych 2018 r.

	% uprawnionych do głosowania
do sejmiku województwa	56,64
do rady miasta	56,86
na prezydenta - I tura	56,83
na prezydenta - II tura	52,33

źródło: Bank Danych Lokalnych, GUS.

W kwestii uczestnictwa mieszkańców w życiu kulturalnym należy zwrócić uwagę na systematyczny spadek liczby czytelników bibliotek publicznych. Wzrasta natomiast liczba uczestników imprez i wydarzeń organizowanych przez jednostki kultury (Tab. 11).

Tab. 11. Uczestnictwo mieszkańców w życiu kulturalnym

	2017	2018	2019	2020	2021
Czytelnicy bibliotek publicznych	36 610	35 722	34 202	28 296	27 542
Uczestnicy imprez ogółem	558 100	493 200	409 292	217 390	439 200
artystyczno-rozrywkowe	110 800	119 500	138 239	52 800	95 000
sportowe	447 300	373 700	271 053	164 590	344 200

źródło: Bank Danych Lokalnych, GUS .

PODSUMOWANIE

W SFERZE SPOŁECZNEJ KIELCE CECHUJĄ PROBLEMY ZWIĄZANE Z DEPOPULACJĄ I STARZENIEM SIĘ LOKALNEJ SPOŁECZNOŚCI, KTÓRE WIĄŻĄ SIĘ Z NISKIM PRZYROSTEM NATURALNYM I UJEMNYM SALDEM MIGRACJI. PROBLEMY TE MAJĄ WPŁYW NA ROZWÓJ GOSPODARCZY MIASTA, KAPITAŁ LUDZKI JEST BOWIEM KLUCZOWYM CZYNNIKIEM JEGO ROZWOJU. NEGATYWNE ZMIANY W STRUKTURZE LUDNOŚCI MOGĄ PRZYCZYNIĆ SIĘ DO POGŁĘBIANIA PROBLEMÓW EKONOMICZNO-SPOŁECZNYCH, OSŁABIENIA DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ, DOCHODÓW MIESZKAŃCÓW I SAMORZĄDU. WYZWANIEM DLA WŁADZ LOKALNYCH BĘDZIE WZROST LICZBY SENIORÓW, CO POCIĄGNIE ZA SOBĄ ZMIANĘ POPYTU NA DOBRA I USŁUGI, POTRZEBĘ DOSTOSOWANIA OFERTY USŁUG PUBLICZNYCH DO POTRZEB TEJ GRUPY SPOŁECZNEJ, JAK RÓWNIEŻ KONIECZNOŚĆ STWORZENIA PROGRAMÓW PROFILAKTYCZNYCH MAJĄCYCH NA CELU ZACHOWANIE ICH SPRAWNOŚCI I SAMODZIELNOŚCI.

2.2 ZJAWISKA NEGATYWNE W SFERZE GOSPODARCZEJ

PODMIOTY GOSPODARCZE

Liczba podmiotów gospodarczych na terenie Kielc w latach 2017-2021 charakteryzowała tendencja rosnąca. (Tab. 12). Saldo nowo zarejestrowanych i wyrejestrowanych podmiotów tylko w 2018 r. miało wartość ujemną, natomiast w 2021 r. osiągnęło najwyższą wartość. Z roku na rok wzrasta również liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą, w 2021 stanowiły one 67% ogółu podmiotów gospodarczych na terenie miasta.

Tab. 12. Dynamika zmian wskaźników przedsiębiorczości w Kielcach w latach 2017-2021

	2017	2018	2019	2020	2021
Liczba podmiotów gospodarki narodowej ogółem	28 853	28 321	28 826	29 473	30 291
Podmioty nowo zarejestrowane	2 040	2 106	2 036	1 790	2 150
Podmioty wyrejestrowane	1 997	2 477	1 420	1 034	1 261
Saldo podmiotów	43	-371	616	756	889
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	19 400	19 657	19 868	20 278	20 680

źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Banku Danych Lokalnych GUS.

W strukturze podmiotów gospodarki narodowej dominują podmioty sektora prywatnego, które stanowią 97,6% ogółu. Lokalna gospodarka oparta jest na dominującej działalności mikroprzedsiębiorstw zatrudniających mniej niż 10 osób – 96,3% ogółu. Zdecydowana większość podmiotów gospodarczych działa w sektorze usług – ponad 80,8%, znaczący jest także udział sektora przemysłowego – 18,8 (Tab. 13).

Tab. 13. Struktura podmiotów gospodarczych na terenie Kielc w 2021 r.

		Liczba podmiotów	Udział [%]
Ogólna liczba podmiotów gospodarczych w rejestrze REGON		30291	100
Podmioty wg grup rodzajów działalności	rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	110	0,36
	przemysł i budownictwo	5719	18,88
	pozostała działalność	24462	80,76
Podmioty wg klas wielkości (liczby zatrudnionych osób)	0-9	29053	95,91
	10-49	953	3,15
	50-249	243	0,80
	250 - 999	34	0,11
	1000 i więcej	8	0,03
Podmioty wg sektorów własnościowych	sektor publiczny	403	1,33
	sektor prywatny	29 553	97,56

źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Banku Danych Lokalnych GUS.

Na podstawie analizy struktury podmiotów gospodarczych według klasyfikacji PKD 2007 można zauważyć dominującą rolę sektora handlu hurtowego i detalicznego, który stanowi 24% wszystkich zarejestrowanych podmiotów. Do innych popularnych branż należą działalność profesjonalna, naukowa i techniczna – 13% oraz budownictwo – 11% (Tab. 14).

Tab. 14. Podmioty gospodarcze na terenie Kielc wg sekcji PKD 2007 w 2021 r.

Sekcja PKD 2007	Liczba podmiotów	Udział [%]
Sekcja A – Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	110	0,36
Sekcja B – Górnictwo i wydobywanie	40	0,13
Sekcja C – Przetwórstwo przemysłowe	1995	6,59
Sekcja D – Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	256	0,85

Sekcja E – Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	94	0,31
Sekcja F – Budownictwo	3334	11,01
Sekcja G – Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	7210	23,80
Sekcja H – Transport i gospodarka magazynowa	1683	5,56
Sekcja I – Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	897	2,96
Sekcja J – Informacja i komunikacja	1177	3,89
Sekcja K – Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	993	3,28
Sekcja L – Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	1639	5,41
Sekcja M – Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	3923	12,95
Sekcja N – Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	834	2,75
Sekcja O – Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	80	0,26
Sekcja P – Edukacja	1059	3,50
Sekcja Q – Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	2148	7,09
Sekcja R – Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	602	1,99
Sekcja S i T – Pozostała działalność usługowa i Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	2020	6,67
Sekcja U - Organizacje i zespoły eksterytorialne	5	0,02

źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Banku Danych Lokalnych GUS.

Na terenie miasta funkcjonuje Kielecki Park Technologiczny (dalej KPT). Jego lokatorami jest ok. 70 dobrze funkcjonujących przedsiębiorstw, oferujących szeroką gamę usług. Swoją działalność prowadzą także instytucje otoczenia i wsparcia biznesu. Park oferuje nowoczesną i profesjonalnie przygotowaną infrastrukturę oraz uzbrojone tereny inwestycyjne. Firmy prowadzące działalność na terenie KPT mogą korzystać z przywilejów podatkowych oraz udogodnień parkowych.

PODSUMOWANIE

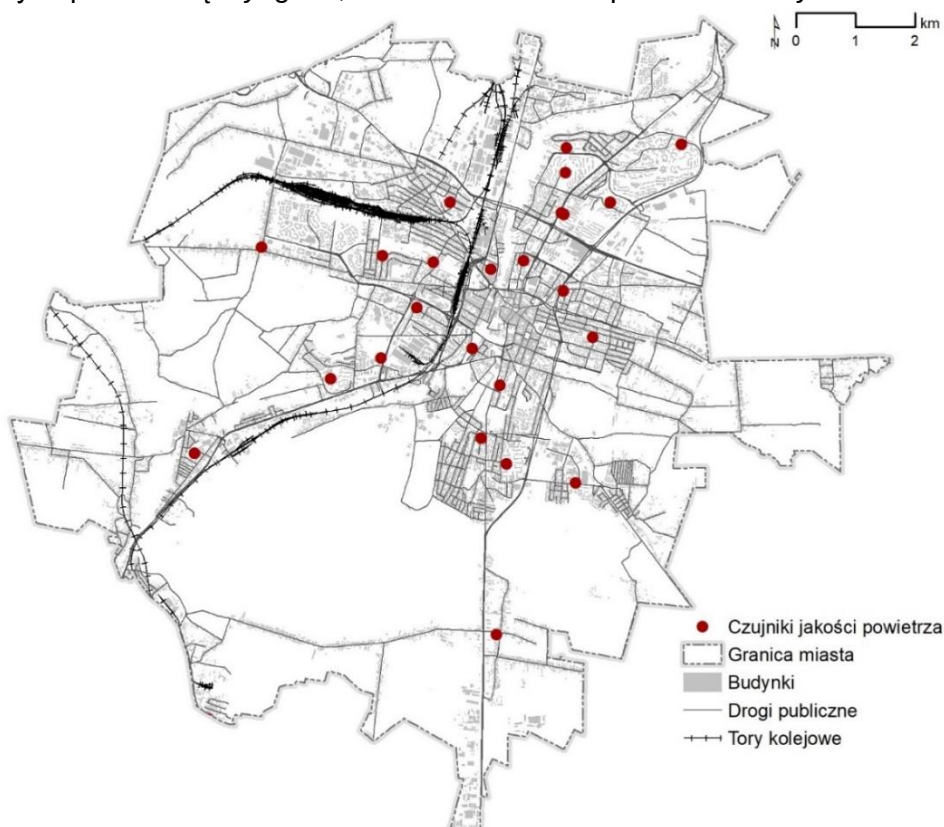
LOKALNA GOSPODARKA KIELC OPARTA JEST GŁÓWNIE NA MIKROPRZEDSIĘBIORSTWACH DZIAŁAJĄCYCH W SEKTORZE PRYWATNYM, A TAKŻE FIRMACH PRZEMYSŁOWYCH GENERUJĄCYCH WIĘKSZOŚĆ MIEJSC PRACY W MIEŚCIE. ISTOTNY WPŁYW NA ROZWÓJ GOSPODARKI MIASTA MA FUNKCJONOWANIE KIELECKIEGO PARKU TECHNOLOGICZNEGO. W PROCESIE WYZNACZANIA OBSZARU ZDEGRADOWANEGO NALEŻY WZIĄĆ POD UWAGĘ KONDYCJĘ LOKALNEGO SEKTORA MŚP.

2.3 ZJAWISKA NEGATYWNE W SFERZE ŚRODOWISKOWEJ

JAKOŚĆ ŚRODOWISKA

Jednym z aktualnych zagrożeń środowiskowych jest zanieczyszczenie powietrza spowodowane niepełnym spalaniem paliw stałych, związanym z ich niską jakością lub niesprawnymi piecami. Głównym źródłem emisji tych substancji są paleniska domowe, w tym nadal użytkowane piece kaflowe oraz otwarte kominki. Sumarycznie emisja ze spalania węgla kamiennego i spalania drewna (czyli bardzo powszechnego biopaliwa) jest znacznie wyższa

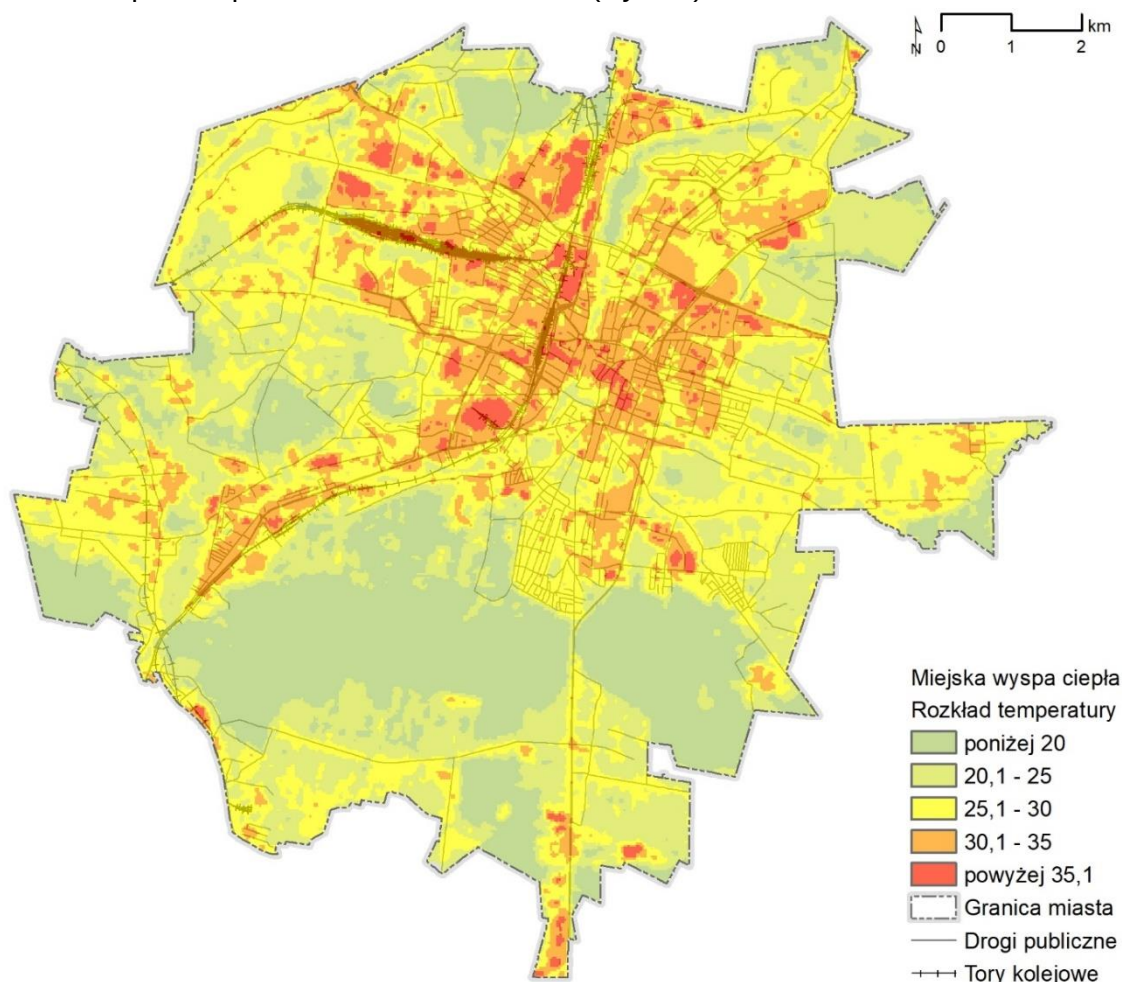
z indywidualnego ogrzewania niż emisja ze spalania tych paliw w energetyce przemysłowej (pełne spalanie, urządzenia ochrony atmosfery – odpylanie, stosowanie paliw lepszej jakości) lub emisja z tyt. ogrzewania indywidualnego wykorzystującego jako paliwo gaz lub olej opałowy. Kolejnym czynnikiem, który wpływa na degradację jakości powietrza, przez co negatywnie oddziałuje na zdrowie ludzi, jest transport. Szacuje się, że odpowiada za nieco ponad 10% emisji zanieczyszczeń do powietrza. Stanowi źródło emisji tlenków azotu, tlenków węgla, węglowodorów aromatycznych oraz metali ciężkich. Jest także źródłem emisji pierwotnej pyłu zawieszonego PM10 (zawartego w spalinach, pochodzącego ze zużycia elementów pojazdów, takich jak opony, tarcze sprzęgła, tarcze hamulców oraz ze zużycia nawierzchni drogowej) oraz emisji wtórnej (unoszącego się pyłu z powierzchni i poboczy dróg). Emisja zanieczyszczeń do atmosfery pochodzi również z zakładów przemysłowych. Na terenie miasta funkcjonuje jeden zakład zaliczany do grupy mogących powodować znaczne zanieczyszczenie środowiska, posiadający pozwolenie zintegrowane. Za monitorowanie stanu jakości powietrza na terenie Kielc od 2022 r. odpowiada system 24 czujników pomiarowych obsługiwanych przez firmę Syngeos, ich rozmieszczenie przedstawia Rys. 3.

Rys. 3. Rozmieszczenie czujników pomiarowych obsługiwanych przez firmę Syngeos na terenie Kielc
 źródło: opracowanie własne na podstawie danych portalu Syngeos.pl.

Kolejne zagrożenia środowiskowe wynikają z obserwowanych zmian klimatu. Nasilające się w ich wyniku zjawiska, takie jak upały, susze, intensywne opady deszczu, wiatry i burze, coraz częściej oddziałują na miasto i jego mieszkańców, stanowiąc poważne zagrożenie dla prawidłowego funkcjonowania Kielc. Wzrost temperatur oraz zmiany charakteru opadów w znaczący sposób wpływają na systemy hydrologiczne i zasoby wodne, a ekstremalne zjawiska klimatyczne i hydrologiczne, takie jak fale upałów, powodzie błyskawiczne, silne wiatry, wpływają niekorzystnie na zdrowie i warunki życia mieszkańców miasta, infrastrukturę i przyrodę. Przewiduje się, że skutki zmian klimatu będą narastać. Prognozy klimatyczne wskazują na wzrost liczby dni upalnych i gorących. Na niekorzystne oddziaływanie upałów

szczególnie wrażliwe są osoby starsze, a jak wskazują prognozy demograficzne nasila się proces starzenia się społeczeństwa i wzrasta udział grupy 65+ w populacji. Tym samym w przyszłości coraz liczniejsza grupa społeczna będzie narażona na skutki ekstremalnie wysokich temperatur powietrza w sezonie letnim (Rys. 4).

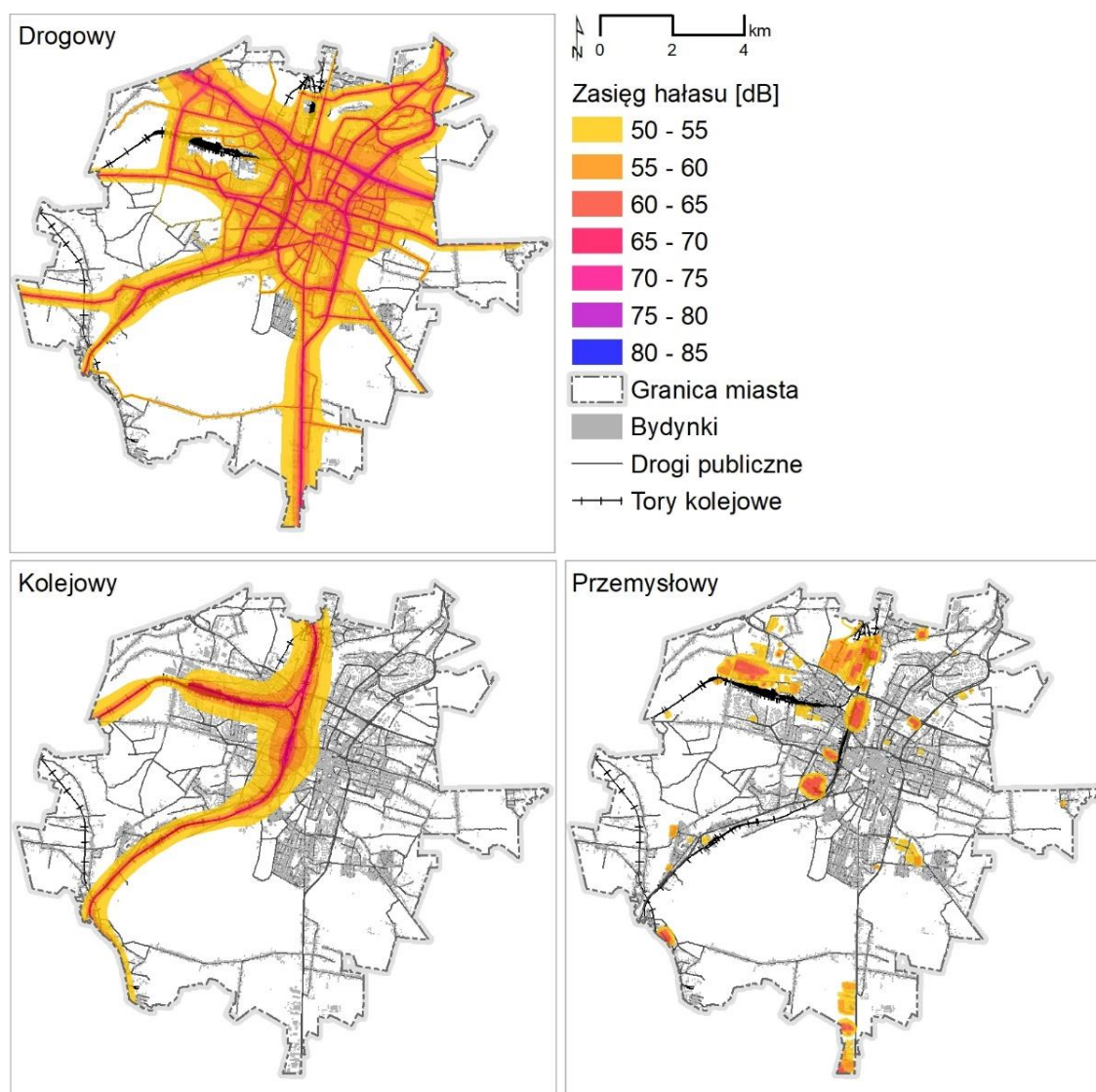

Rys. 4. Rozkład temperatury w mieście – analiza zjawiska miejskiej wyspy ciepła

źródło: opracowanie na podstawie danych Instytutu Ochrony Środowiska – Plan Adaptacji do zmian Klimatu Miasta Kielce do roku 2030.

Kolejnym negatywnym zjawiskiem występującym w Kielcach jest hałas. Zidentyfikowano trzy jego źródła: transport drogowy, transport kolejowy oraz działalność zakładów przemysłowych. Ruch drogowy, szczególnie związany z przebiegającymi przez miasto trasami tranzytowymi, stanowi dominujące źródło hałasu. Staje się on coraz bardziej uciążliwy ze względu na ciągły wzrost ilości pojazdów, zarówno osobowych, jak i ciężarowych, przy stale pogarszającym się stanie jezdni.

Kielce cechuje dobra dostępność kolejowa. Na terenie miasta znajduje się główny dworzec kolejowy – Kielce, dwie stacje kolejowe - Kielce Białogon, Kielce Herbskie, a także 3 przystanki pasażerskie – Kielce Słowik, Kielce Piaski oraz Kielce Ślichowice. Miasto jest położone na obszarze o relatywnie niskiej gęstości sieci kolejowej, przez co ruch towarowy i pasażerski odbywa się po tym samym układzie torowym. Na terenie miasta występują również zakłady przemysłu ciężkiego, budowlanego, elektromaszynowego, spożywczego i przetwórczego, które są emitorami hałasu. Zasięg hałasu z poszczególnych źródeł prezentuje poniższa ilustracja (Rys. 5). Problemem są obszary zamieszkane narażone na występowanie ponadnormatywnego hałasu.

Rys. 5. Źródła i zasięg hałasu na terenie Kielc

źródło: opracowanie na podstawie danych InterNoise – Mapa Akustyczna Miasta Kielce, 2018 r.

NIEBEZPIECZNE ODPADY

Rodzajem odpadów niebezpiecznych występujących na terenie miasta są wyroby azbestowe, inwentaryzowane z udziałem rządowego narzędzia informatycznego – Bazy Azbestowej. W oparciu o określony w trzystopniowej skali stopień pilności usunięcia, miasto co roku unieszkodliwia wyroby azbestowe. W 2021 zutylizowano ponad 190 tysięcy kg. Nadal na terenie miasta pozostaje ponad 9 milionów kg wyrobów azbestowych do unieszkodliwienia (Tab. 15).

Tab. 15. Dane dotyczące unieszkodliwiania azbestu

	2017	2018	2019	2020	2021
Masa unieszkodliwionych wyrobów azbestowych [kg]	145 838	188 947	10 860	167 480	190 844
Masa wyrobów azbestowych do usunięcia [kg]	ogółem				9 485 732
	wymagające pilnego usunięcia lub zabezpieczenia				260 584
	wymagające ponownej oceny w terminie do 1 roku				81 056
	wymagające ponownej oceny w terminie do 5 lat				9 144 092

źródło: opracowanie na podstawie danych Urzędu Miasta Kielce z Bazy azbestowej

Problem odpadów związany jest również z dzikimi wysypiskami na terenie miasta. W 2021 r. zlikwidowano 144 wysypisk, na których nielegalnie składowano 60 ton odpadów (Tab. 16).

Tab. 16. Dzikie wysypiska na terenie Kielc w latach 2017-2021

	2017	2018	2019	2020	2021
Dzikie wysypiska zlikwidowane w ciągu roku (szt.)	180	205	133	112	144
Odpady zebrane podczas likwidacji dzikich wysypisk (t.)	120,0	205,0	133,0	112,0	60,0

źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Banku Danych Lokalnych GUS.

PODSUMOWANIE

PROBLEMY W SFERZE ŚRODOWISKOWEJ WPŁYWAJĄCE NA WARUNKI I JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW KIELC ZWIĄZANE SĄ Z WRAŻLIWOŚCIĄ USZCZELNIONYCH PRZESTRZENI, Z NISKIM UDZIAŁEM ZIELENI NA WYSOKIE TEMPERATURY, A TAKŻE EKSPOZYCJĄ CZĘŚCI TERENÓW MIESZKANIOWYCH NA PONADNORMATYWNY HAŁAS, KTÓREGO ŹRÓDŁAMI SĄ TRANSPORT DROGOWY I KOLEJOWY ORAZ PRZEMYSŁ. PONADTO ZAGROŻENIEM DLA ZDROWIA LUDZI SĄ ZLOKALIZOWANE NA TERENIE MIASTA WYROBY ZAWIERAJĄCE AZBEST.

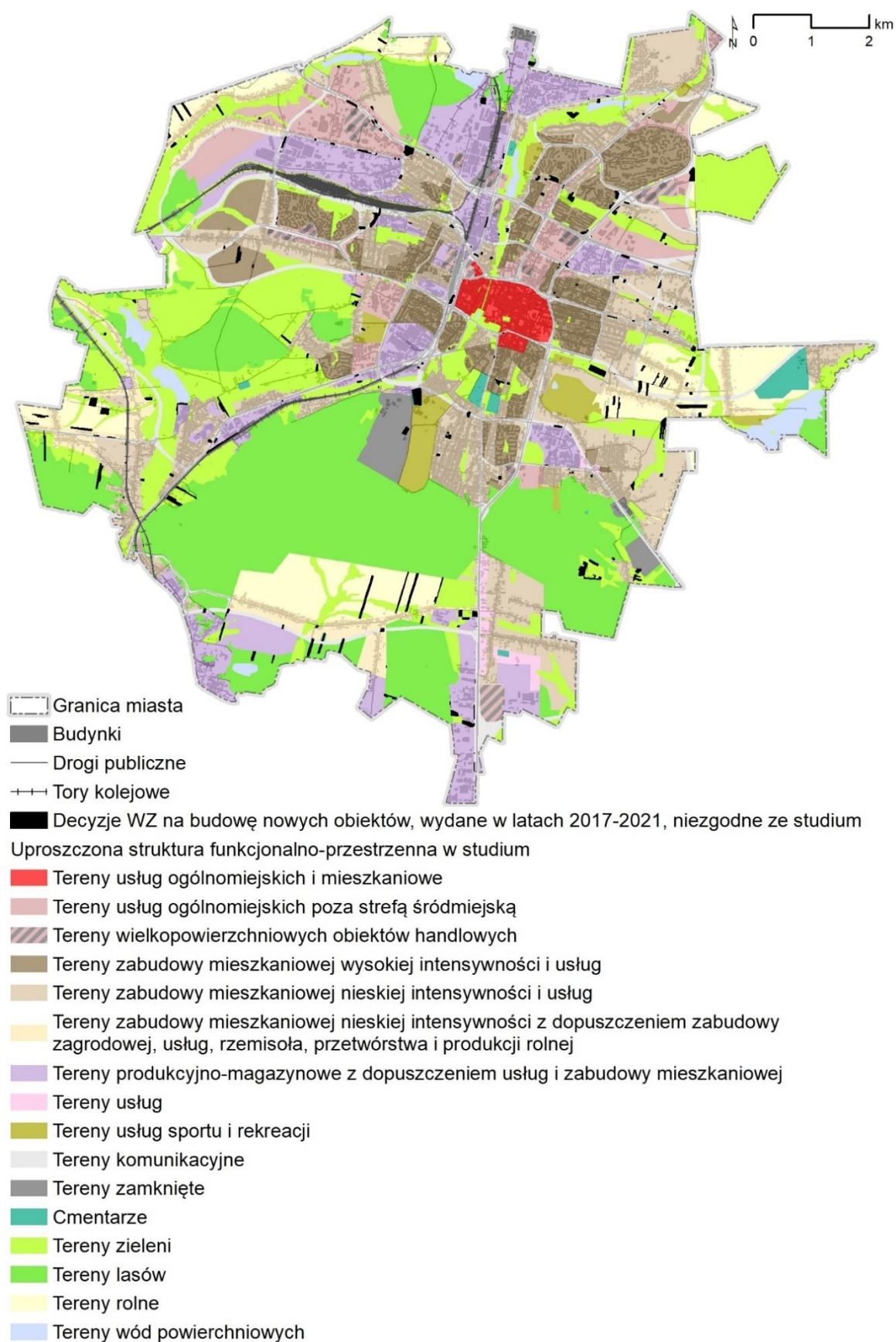
2.4 ZJAWISKA NEGATYWNE W SFERZE PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNEJ

ROZWIĄZANIA URBANISTYCZNE

Struktura funkcjonalno-przestrzenna miasta określona w obowiązującym Studium¹, opiera się na wyznaczeniu wielofunkcyjnych terenów z określoną funkcją dominującą oraz wprowadzeniem ograniczeń w zabudowie w celu ochrony terenów rolnych i cennych przyrodniczo. Pokrycie miasta planami miejscowymi wynosi 18,6%. W związku z powyższym na pozostałym obszarze pozwolenia na budowę wydawane są w oparciu o decyzje o warunkach zabudowy (dalej decyzje WZ). Problem stanowi presja inwestycyjna na tereny otwarte (rolne i cenne przyrodniczo), której świadectwem są wydane w latach 2017-2021 decyzje WZ na budowę nowych obiektów budowlanych, głównie pod zabudowę mieszkaniową, niezgodnie z przeznaczeniem wskazanym w studium (Rys. 6). Powyższe prowadzi do negatywnego zjawiska rozlewania się zabudowy, którego skutkiem są m.in. zwiększone koszty związane z wyposażeniem terenów zamieszkałych w infrastrukturę techniczną, społeczną oraz ich obsługą komunikacyjną.

Innym problemem związanym z kształtowaniem struktury funkcjonalno-przestrzennej, oddziałującym na warunki życia mieszkańców jest uszczelnianie podłoża gruntowego oraz niski udział powierzchni biologicznie czynnej (dalej PBC), który dotyczy m.in. zabudowy mieszkaniowej o wysokiej intensywności oraz terenów przemysłowych i handlowych, gdzie udział PBC jest niższy niż 25%. Powyższe prowadzi do podatności tych terenów na wysokie temperatury powietrza (problem opisany w sferze środowiskowej) i powstawania zjawiska miejskiej wyspy ciepła (MWC).

¹ Uchwała nr LXVII/1217/2014 Rady Miasta Kielce z dnia 6 listopada 2014 r. w sprawie zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Kielce

Rys. 6. Struktura funkcjonalno-przestrzenna w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Kielce oraz rozmieszczenie wydanych decyzji WZ, niezgodnych z przeznaczeniem w studium

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Kielce.

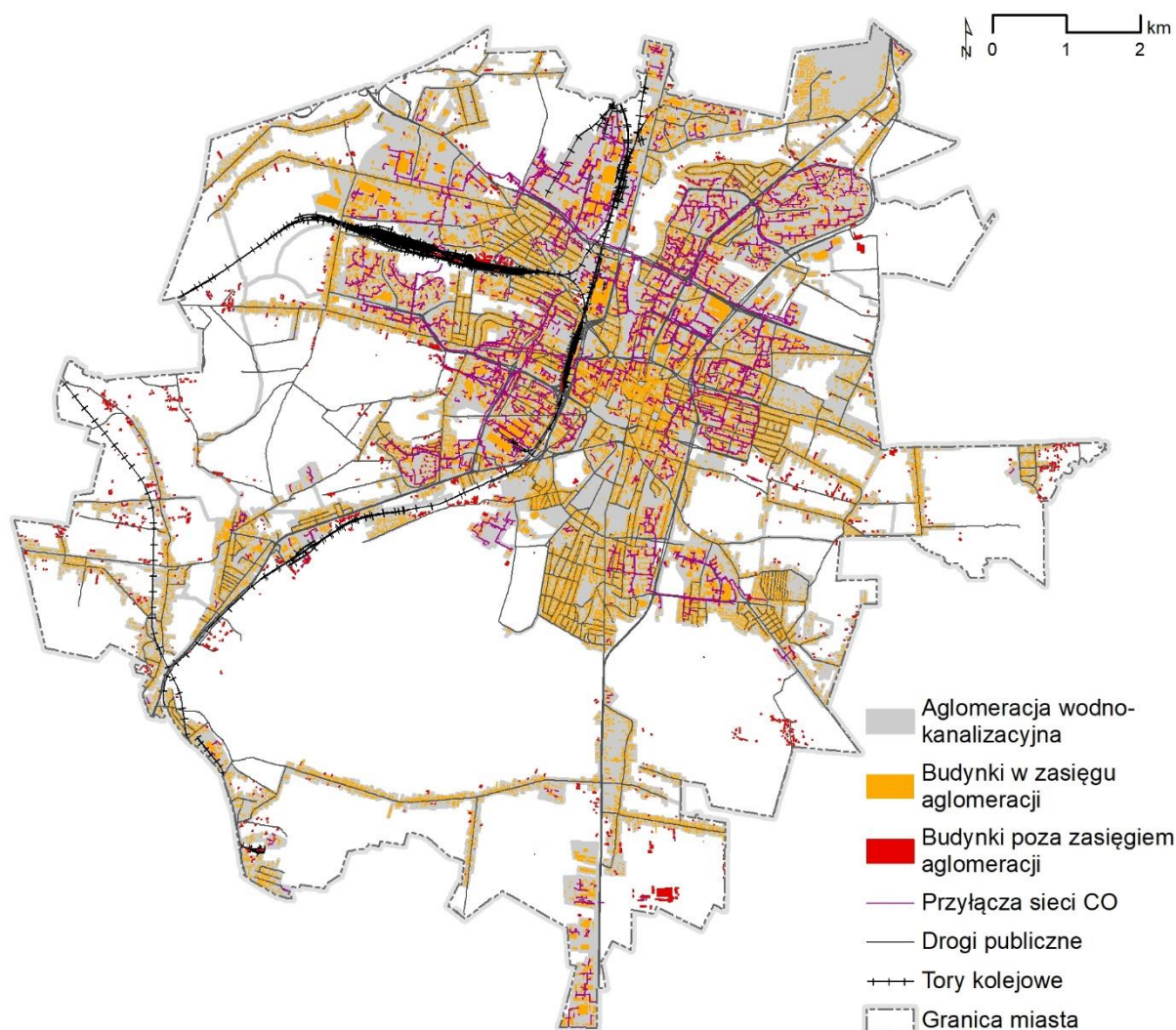
INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

Problem z wyposażeniem w infrastrukturę techniczną dotyczy obszarów peryferyjnych miasta, na których występuje rozproszona zabudowa, przez co realizacja uzbrojenia nie znajduje ekonomicznego uzasadnienia. Na terenach tych stosowane są rozwiązania indywidualne. Według danych z 2020 r. z instalacji wodociągowej korzystało 96% mieszkańców, z instalacji kanalizacyjnej 90%, a z sieci gazowej 83%. Długość sieci ciepłej (przesyłowej i rozdzielczej) w 2021 r. wynosiła 134,2 km, natomiast długość przyłączy do budynków – 55,6 km (Tab. 17, Rys. 7).

Tab. 17. Korzystający z instalacji - w % ogółu ludności

	2017	2018	2019	2020	2021
wodociąg	95,8	95,9	95,9	96,0	bd
kanalizacja	89,8	90,0	90,2	90,3	bd
gaz	82,6	81,9	84,0	83,3	bd

źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Banku Danych Lokalnych GUS.

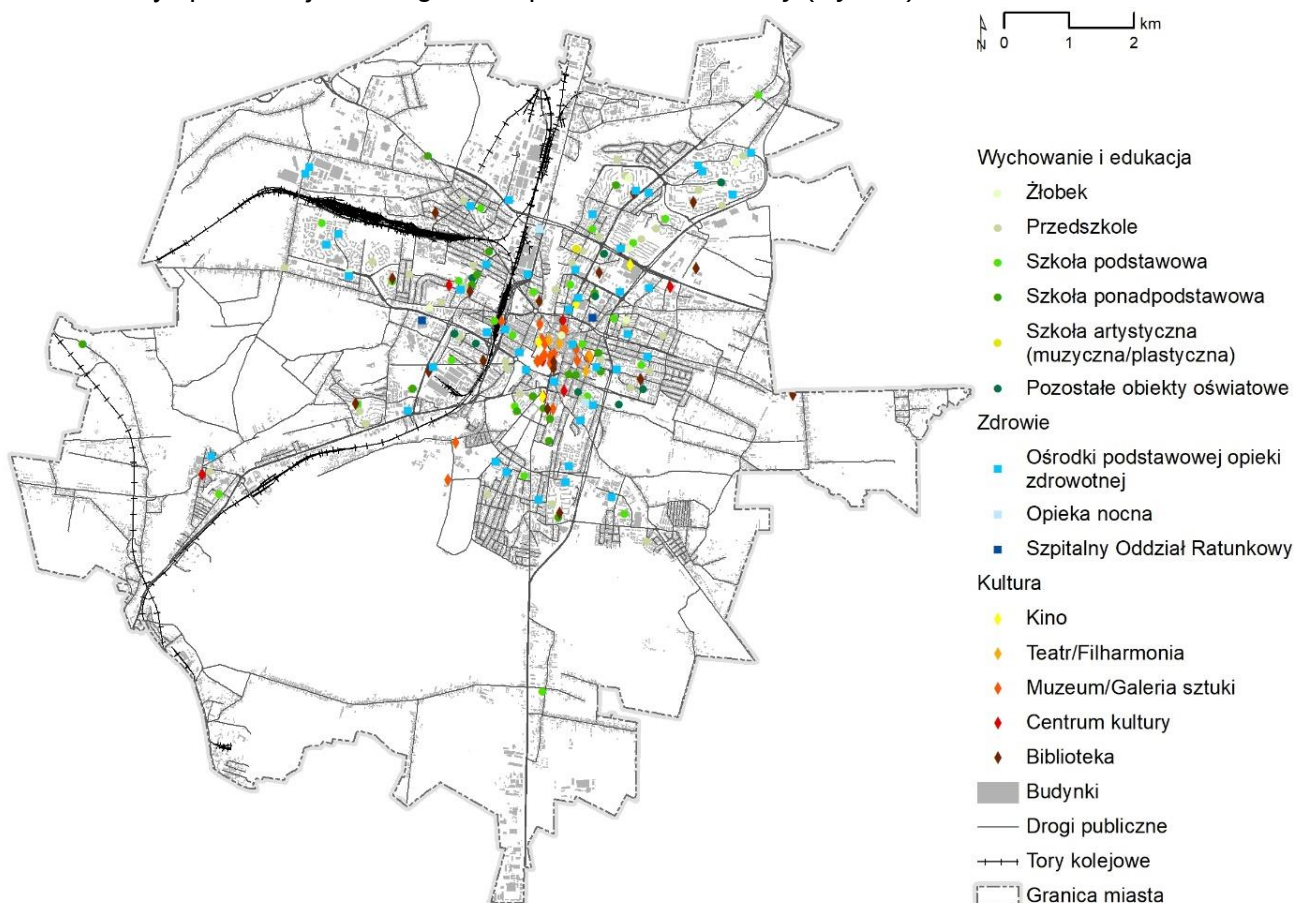

Rys. 7. Zasięg aglomeracji wodno-kanalizacyjnej i sieci ciepłowniczej

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Kielce.

INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA

Miasto Kielce pełni funkcję ośrodka regionalnego, dlatego mieszkańcy miasta posiadają dostęp do podstawowej infrastruktury społecznej, jak i usług ponadlokalnych w zakresie administracji, edukacji, opieki zdrowotnej itp. Przestrzennie większość obiektów infrastruktury społecznej oraz usług koncentruje się w śródmieściu. Podobnie jak w przypadku infrastruktury technicznej, obszary peryferyjne charakteryzują się trudniejszą dostępnością do obiektów infrastruktury społecznej - z uwagi na rozproszenie zabudowy (Rys. 8).

Rys. 8. Obiekty infrastruktury społecznej

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Kielce.

OBSŁUGA KOMUNIKACYJNA

Za transport publiczny na terenie miasta odpowiada Zarząd Transportu Miejskiego w Kielcach. Na terenie miasta funkcjonuje 57 linii autobusowych, w tym dwie bezpłatne i dwie nocne. W granicach administracyjnych miasta zlokalizowanych jest 608 przystanków autobusowych, z czego ok. 15% wyposażonych jest w tablice elektroniczne tablice informacyjne, które ułatwiają pasażerom korzystanie z komunikacji miejskiej, w tym osobom ze szczególnymi potrzebami (Rys. 9).

Rys. 9. Przystanki autobusowe i ścieżki rowerowe
źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Kielce.

TERENY PUBLICZNE

W dokumentach planistycznych i strategicznych obowiązujących na terenie miasta nie zostały wskazane konkretne obszary pełniące funkcje przestrzeni publicznych. W związku z powyższym, na potrzeby diagnozy, za obszary o szczególnym znaczeniu dla zaspokajania potrzeb mieszkańców, poprawy jakości ich życia i sprzyjające nawiązywaniu kontaktów społecznych uznano ogólnodostępne tereny zieleni oraz obiekty i obszary sportu i rekreacji. Na terenie Kielc tereny ogólnodostępnych parków, zieleńców i zieleni osiedlowej stanowią 2,9% ogólnej powierzchni miasta (Tab. 18). W granicach administracyjnych miasta zlokalizowanych jest także 5 zwartych kompleksów leśnych, pełniących również funkcję rekreacyjną. Dostęp do sportu i rekreacji zapewniają liczne obiekty rozmieszczone w różnych częściach miasta (Rys. 10).

Tab. 18. Tereny zieleni na obszarze miasta

	2017	2018	2019	2020	2021
Parki spacerowo – wypoczynkowe [ha]	71,00	69,14	69,14	69,14	69,14
Zieleńce [ha]	5,71	5,47	6,67	6,67	6,67
tereny zieleni osiedlowej [ha]	246,90	246,69	246,69	246,69	246,69
Udział parków, zieleńców i terenów zieleni osiedlowej w powierzchni ogółem [%]	3,0	2,9	2,9	2,9	2,9

źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Banku Danych Lokalnych GUS.

Rys. 10. Tereny zieleni, sportu i rekreacji

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Kielce.

PODSUMOWANIE

ISTOTNYM PROBLEMEM W UJĘCIU PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNYM JEST ZJWISKO ROZLEWANIA SIĘ ZABUDOWY, KTÓREGO SKUTKIEM JEST OGRANICZENIE DOSTĘPNOŚCI DO PODSTAWOWEJ INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ I SPOŁECZNEJ ORAZ USŁUG WOBEC TERENÓW MIESZKANIWOYCH POŁOŻONYCH PERYFERYJNIE LUB W ROZPROSZENIU. KOLEJNYM PROBLEMEM JEST WYSTĘPOWANIE BARIER ARCHITEKTONICZNYCH W PRZESTRZENI MIEJSKIEJ ORAZ NISKI POZIOM DOSTOSOWANIA OBSŁUGI KOMUNIKACJĄ PUBLICZNĄ DO POTRZEB OSÓB ZE SZCZEGÓLNYMI POTRZEBAMI. NALEŻY PROWADZIĆ DZIAŁANIA DĄŻĄCE DO ZRÓWNOWAŻONEGO ZAGOSPODAROWANIA POSZCZEGÓLNYCH OBSZARÓW MIASTA, PODNOSZENIA ESTETYKI ZABUDOWY ZLOKALIZOWANEJ I SĄSIADUJĄCEJ Z CENTRUM MIASTA ORAZ ZWIEKSZENIA UDZIAŁU TERENÓW ZIELENI URZĄDZONEJ W CELU WYKREOWANIA ATRAKCYJNYCH PRZESTRZENI PUBLICZNYCH.

2.5 ZJAWISKA NEGATYWNE W SFERZE TECHNICZNEJ

ZASOBY MIESZKANIOWE I ICH STAN

Liczba dostępnych mieszkań w Kielcach z roku na rok systematycznie wzrasta. Według danych z 2020 r. średnia powierzchnia użytkowa jednego mieszkania wynosiła 58,9 m², natomiast przeciętna powierzchnia użytkowa w przeliczeniu na jedną osobę 26,8 m² (Tab. 19).

Tab. 19. Zasoby mieszkaniowe Kielc w latach 2017-2021

	2017	2018	2019	2020	2021
Liczba mieszkań	84 233	85 085	84 491	87 927	bd
Przeciętna liczba izb w mieszkaniu	3,33	3,33	3,32	3,32	bd
Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania (m ²)	58,7	58,7	58,9	58,9	bd
Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę (m ²)	25,1	25,5	26,1	26,8	bd

źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Banku Danych Lokalnych GUS.

Blisko 99% mieszkań wyposażonych jest w wodociąg, ustęp splukiwany posiada niemal 98%, a łazienkę 97% ogółu. Do gazu sieciowego podłączonych jest 83% mieszkań. Z kolei centralne ogrzewanie posiada niemal 95 % lokali mieszkaniowych (Tab. 20).

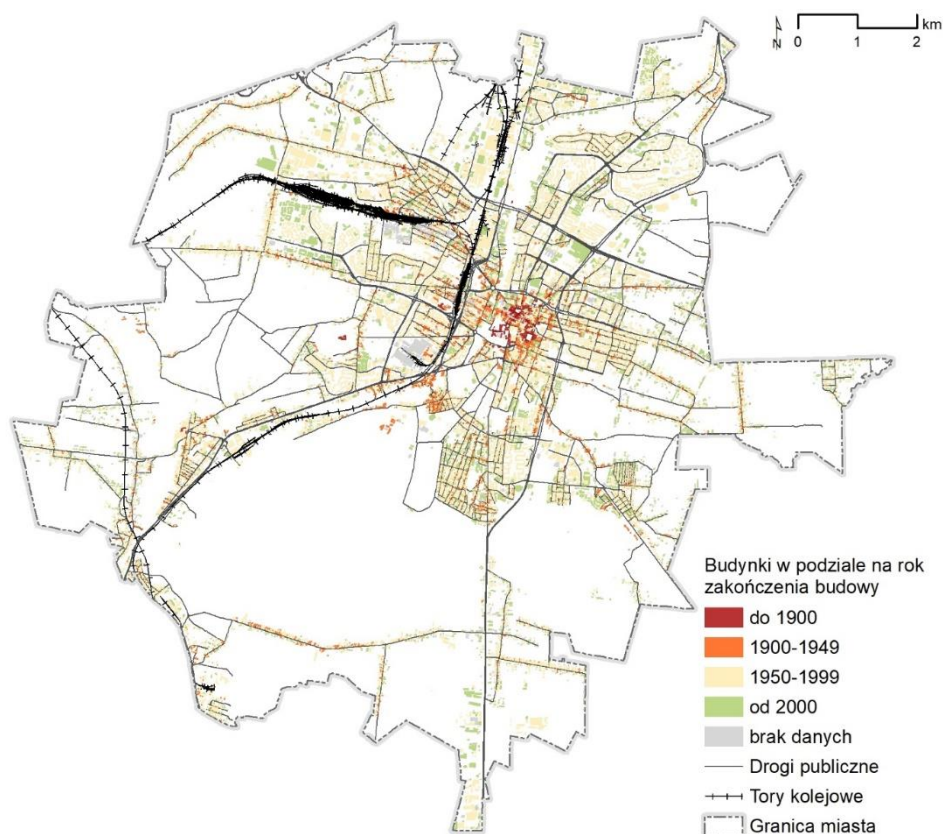
Tab. 20. Mieszkania wyposażone w instalacje - w % ogółu mieszkań

	2017	2018	2019	2020	2021
Wodociąg	98,6	98,7	98,7	98,7	bd
ustęp splukiwany	97,8	97,8	97,8	97,9	bd
Łazienka	96,8	96,9	96,9	97,0	bd
centralne ogrzewanie	94,5	94,6	94,7	94,8	bd
gaz sieciowy	82,4	82,0	84,1	83,3	bd

źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Banku Danych Lokalnych GUS.

NIEFUNKCJONOWANIE ROZWIĄZAŃ TECHNICZNYCH UMOŻLIWIAJĄCYCH EFEKTYWNE KORZYSTANIE Z OBIEKTÓW BUDOWLANYCH

Negatywne zjawiska w sferze technicznej, związane z niefunkcjonowaniem rozwiązań umożliwiających efektywne korzystanie z budynków, dotyczą najstarszego zasobu, za który uznano budynki wybudowane przed 1950 rokiem (Rys. 11), obiektów zabytkowych ujętych w Gminnej Ewidencji Zabytków (dalej GEZ) (Rys. 12) oraz budynków, które w celach grzewczych wykorzystują piece węglowe (Rys. 13). Wspomniany najstarszy zasób budynków generuje zapotrzebowanie na prace remontowe i modernizacyjne związane m.in. z wymianą instalacji, wymianą stolarki okiennej, wymianą pokrycia dachowego, termomodernizacją, wymianą źródeł ciepła, a w przypadku obiektów zabytkowych wykorzystywanych jako siedziby usług publicznych - kosztownych prac konserwatorskich oraz dostosowania w zakresie dostępności do osób ze szczególnymi potrzebami. Ponadto budynki, które jako źródło ogrzewania wykorzystują węgiel, przyczyniają się do powstawania w sezonie grzewczym niskiej emisji i znacząco pogarszają jakość powietrza.

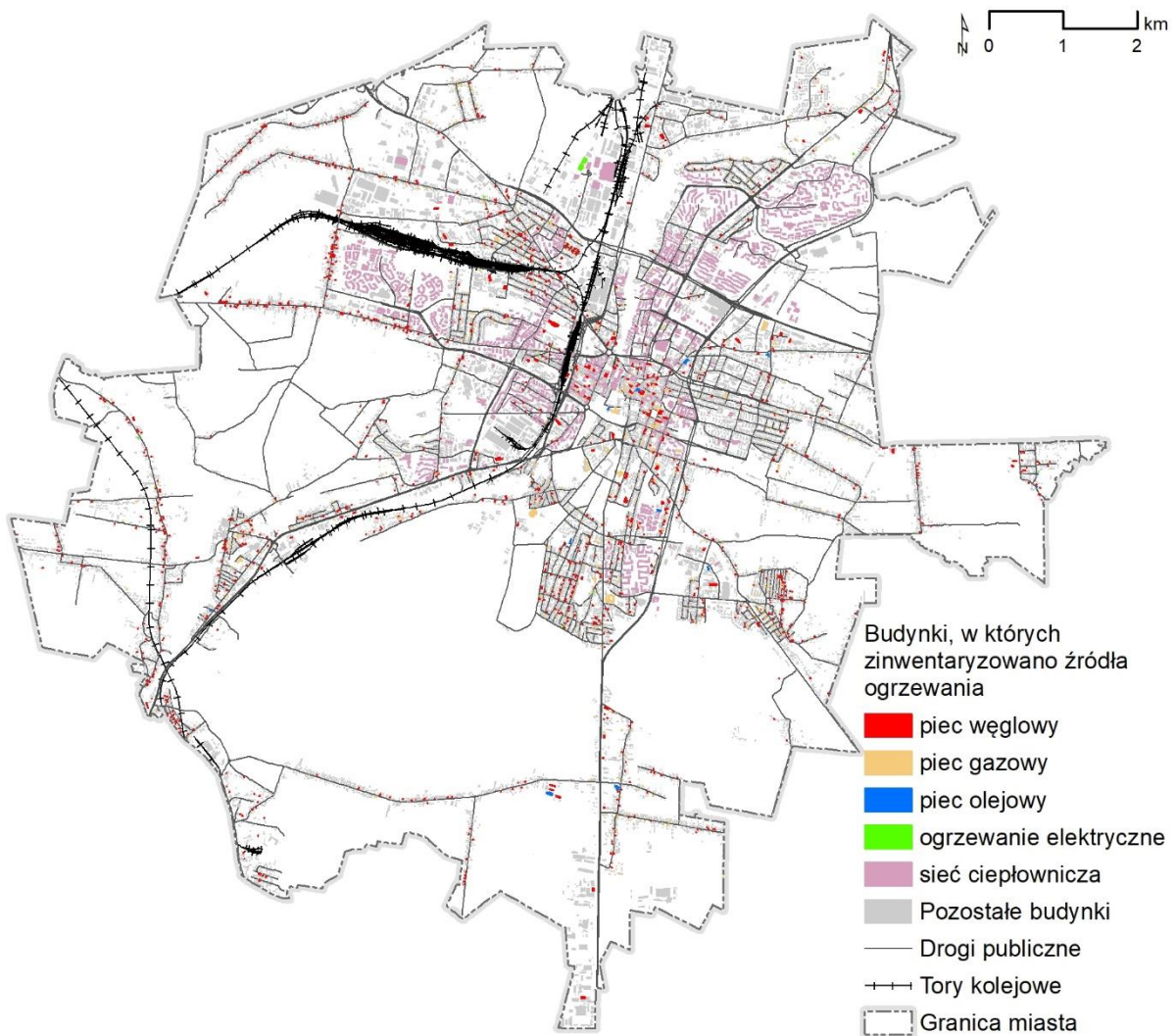
Rys. 11. Wiek zabudowy

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Kielce.

Rys. 12. Obiekty zabytkowe

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Kielce.

Rys. 13. Zinwentaryzowane źródła ogrzewania budynków
źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Kielce.

PODSUMOWANIE

3. DIAGNOZA CZYNNIKÓW I ZJAWISK KRYZYSOWYCH SŁUŻĄCA WYZNACZENIU OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI W KIELCACH

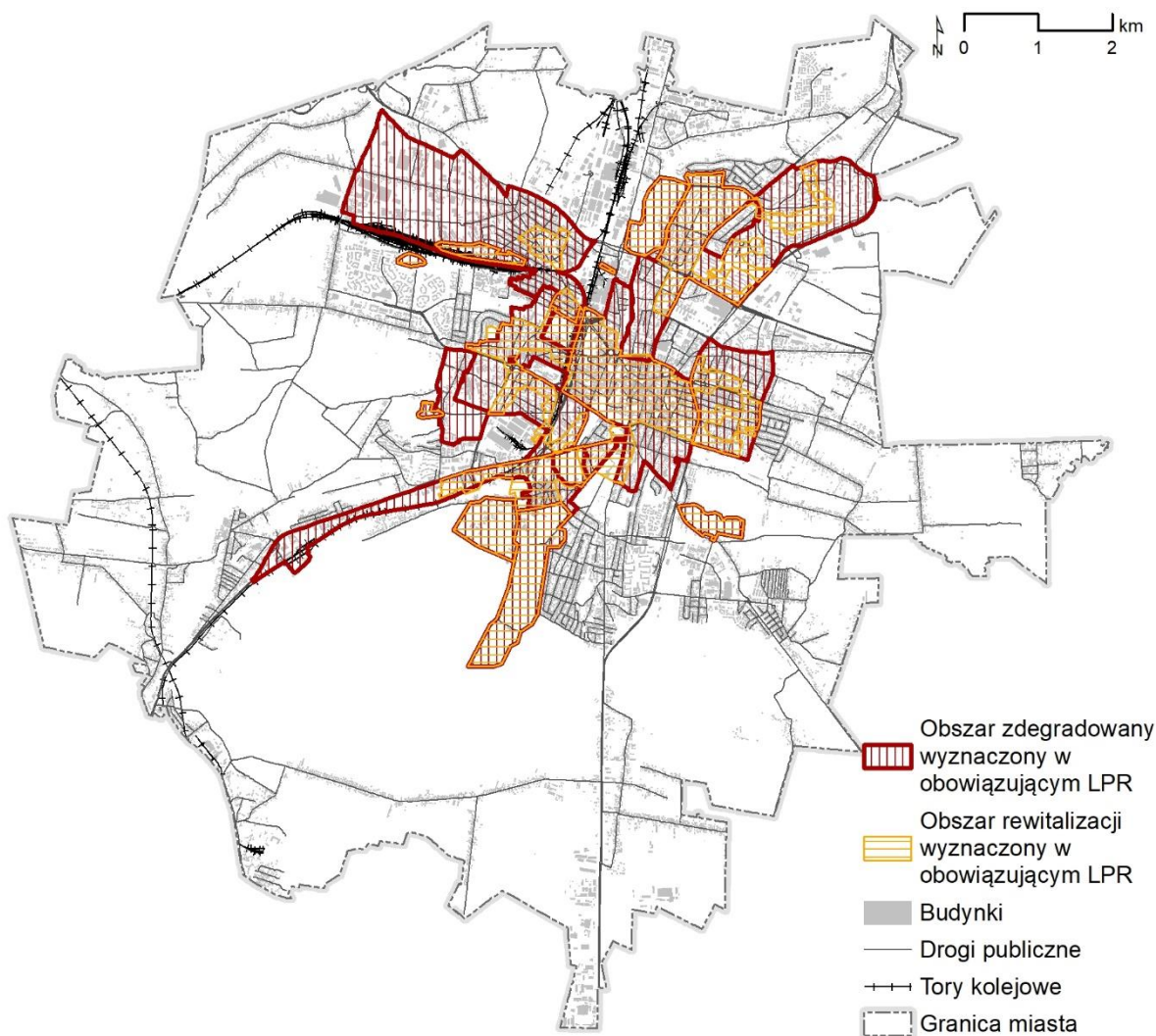
3.1. LOKALNE UWARUNKOWANIA POLITYKI REWITALIZACYJNEJ

Miasto Kielce prowadziło proces rewitalizacji w oparciu o Lokalny Program Rewitalizacji obszarów miejskich, przemysłowych i powojaskowych w mieście Kielce na lata 2014 – 2020 (dalej: LPR), którego aktualizacja została przyjęta uchwałą nr LIV/1216/2018 Rady Miasta Kielce w dniu 15 marca 2018 roku.

Dokument składał się z części diagnostycznej i strategicznej. W części diagnostycznej przyjęto podział miasta na 87 jednostek przestrzennych. W ramach delimitacji przeprowadzono analizę danych statystycznych, z użyciem 9 wskaźników głównych, badających główne zjawiska problemowe o charakterze społeczno-gospodarczym (poziom migracji wewnętrznych, gęstość zabudowy mieszkaniowej, poziom ubóstwa i wykluczenia, poziom i struktura bezrobocia, poziom przedsiębiorczości, powierzchnia zieleni, poziom przemocy w rodzinie, poziom pozostałych wskaźników), na które składały się 32 wskaźniki cząstkowe. Zagadnienia przestrzenno-środowiskowe zostały ocenione za pomocą analizy jakościowej.

Za pomocą ww. katalogu wskaźników wskazano obszar zdegradowany w Kielcach, do którego zaliczono tereny zabudowy mieszkaniowej, tj. Śródmieście, Wiorodzinne – północ, Wiorodzinne – wschód, Wiorodzinne – zachód, Jednorodzinne – północny-zachód, Jednorodzinne – południowy - zachód. Ponadto wskazano dodatkowo jako obszar zdegradowany obszary przemysłowe tj.: obszar po dawnym Kieleckim Przedsiębiorstwie Mostowym, obszar stacji kolejowej Kielce Herbskie, obszar przy ulicy Głęboczka oraz obszary zakwalifikowane do rewitalizacji w poprzedniej edycji LPR, na których miasto zamierzało kontynuować działania: tj. tereny powojaskowe, Rezerwat Ślichowice, Rezerwat Kadzielnia, Rezerwat Wietrznia, Podstrefa Zalew, Karczówka, Podstrefa Stadion, Jagiellońska. Tak wyznaczony obszar zdegradowany zajmował powierzchnię ok. 1 761ha, co stanowiło 16% całkowitej powierzchni miasta i był zamieszkiwany przez 126 613 osób, co stanowiło 64% ogólnej liczby mieszkańców miasta (Rys. 14).

Ze względu na konieczność dostosowania aktualizowanego LPR do wymogów *Wytucznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020* w zakresie powierzchni i ludności zamieszkującej obszar rewitalizacji, konieczne było ograniczenie wyznaczonego obszaru. W związku z powyższym, po konsultacjach ze spółdzielniami mieszkaniowymi, mieszkańcami Kielc oraz po przeanalizowaniu wniosków do budżetu obywatelskiego, zmniejszono obszary problemowe pierwotnie ustalone w LPR. Zostały wyznaczone kluczowe obszary, koncentrujące aktywność inwestycyjną miasta, spółdzielni mieszkaniowych oraz mieszkańców zgłoszonych do budżetu obywatelskiego. Wzięto również pod uwagę wystandaryzowany wskaźnik sumaryczny analizy jakościowej i ilościowej i wyznaczone w nim jednostki urbanistyczne o najbardziej niekorzystnym wyniku. Tak wyznaczony obszar rewitalizacji zajmował powierzchnię ok. 853,4 ha, co stanowiło 7,8% całkowitej powierzchni miasta, i był zamieszkiwany przez 57 366, co stanowiło 29% ogólnej liczby mieszkańców miasta (Rys. 14).

Rys. 14. Obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji w LPR na lata 2014-2020

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Kielce.

Celem nadrzędnym Lokalnego Programu Rewitalizacji obszarów miejskich, przemysłowych i powojennych w mieście Kielce na lata 2014 – 2020 było podniesienie atrakcyjności gospodarczej, społecznej, przestrzennej i funkcjonalnej obszaru rewitalizacji prowadzące do lepszego wypełniania funkcji Kielc jako metropolii regionu świętokrzyskiego. Celowi nadrzędnemu są podporządkowane następujące cele szczegółowe:

1. Skoordynowany, zrównoważony rozwój miasta dzięki systemowi zarządzania, który umożliwi realizację celów Lokalnego Programu Rewitalizacji.
2. Wzmocnienie funkcji mieszkaniowej, humanizacja osiedli mieszkaniowych, w tym w szczególności z wielkiej płyty.
3. Ożywienie miejskich terenów mieszkaniowych oraz poprawa funkcjonalności, estetyki i bezpieczeństwa przestrzeni publicznych.
4. Stworzenie funkcjonalnego systemu transportu i komunikacji.
5. Integracja mieszkańców i wsparcie inicjatyw społecznych wzmacniających poczucie tożsamości lokalnej mieszkańców.
6. Rozbudowa infrastruktury społecznej i edukacyjnej oraz opracowanie atrakcyjnej kompleksowej oferty społeczno-kulturalnej.

7. Przywrócenie mieszkańcom Kielc w pełni wartościowych terenów sportowo-rekreacyjnych.
8. Uzupełnianie braków podstawowej infrastruktury technicznej na terenach rewitalizowanych.
9. Stworzenie warunków ku rozwojowi funkcji gospodarczych.
10. Otwarcie terenów przemysłowych.
11. Nadanie dawnym terenom powojskowym nowych funkcji związanych z rozwojem Miasta.

Zaplanowane podstawowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne stanowiły integralną część LPR i obejmowały 38 działań, bez których realizacja celów programu, obejmująca rozwiązanie zdiagnozowanych problemów, nie byłaby możliwa. Projekty zostały zgłoszone przez jednostki miejskie oraz przez partnerów społeczno-gospodarczych. Z zaplanowanych 38 działań została zrealizowana niewielka część projektów, co powoduje konieczność kontynuowania procesu rewitalizacji miejskich obszarów zdegradowanych w Kielcach („W sytuacji niepełnej realizacji celów zawartych w LPR należy zabezpieczyć kontynuowanie polityki rewitalizacyjnej w kolejnych latach, w oparciu o gminny program rewitalizacji”)².

3.2. ZAKRES PRZESTRZENNY I CZASOWY DIAGNOZY

Zakres przestrzenny prac związanych z wyznaczeniem obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji obejmuje obszar miasta Kielce w jego granicach administracyjnych. Dla tak wyznaczonego terenu w kolejnym etapie zostanie opracowany gminny program rewitalizacji. Diagnoza służąca wskazaniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji opiera się o dane ilościowe z lat 2017-2021, z czego do analizy porównawczej poszczególnych jednostek (wskaźnikowej) użyto danych pochodzących z rejestrów publicznych wg stanu na dzień 31.12.2021 r. Obok analizy ilościowej przeprowadzono analizę desk research, która objęła obowiązujące dokumenty gminne: m.in. studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, strategię rozwoju gminy, strategię rozwiązywania problemów społecznych, wieloletni program gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy, program opieki nad zabytkami, plan gospodarki niskoemisyjnej.

3.3. ŹRÓDŁA DANYCH

Źródłami danych pozyskanych na potrzeby delimitacji obszaru zdegradowanego oraz obszaru rewitalizacji Kielc są:

- poszczególne wydziały/biura Urzędu Miasta, zgodnie z posiadanymi kompetencjami np. Wydział Urbanistyki i Architektury, Biuro ds. Inteligentnego Zarządzania Zrównoważonym Rozwojem - Smart City, Wydział Gospodarki Komunalnej i Środowiska,
- Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie,
- Powiatowy Urząd Pracy,
- Straż Miejska,
- Instytut Ochrony Środowiska,
- Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego,

² Jadach-Sepiolo A. (red.) i in., 2018, Gminny program rewitalizacji. Praktyczny poradnik dla mieszkańców i władz lokalnych, KIPPiM, Warszawa.

- inne źródła zidentyfikowane we wstępnej fazie prac.

Dane pozyskane z rejestrów prowadzonych przez ww. podmioty publiczne podlegały weryfikacji w pod kątem możliwości użycia w analizie ilościowej (wskaźnikowej³). O użyciu danych w analizie decydowała liczba zdarzeń umożliwiającą uzyskanie efektu zróżnicowania wewnątrzmięskiego między jednostkami.

3.4. METODYKA WYZNACZENIA OBSZARU ZDEGRADOWANEGO ORAZ OBSZARU REWITALIZACJI W KIELCACH

Pierwszym krokiem w procesie delimitacji obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji jest analiza uwarunkowań przestrzenno-funkcjonalnych, której celem jest podział miasta na mniejsze jednostki analityczne. W granicach Kielc wyznaczono 54 jednostki strukturalne, których suma liczby mieszkańców i powierzchni równa jest liczbie mieszkańców i powierzchni miasta (Tab. 21, Rys. 15). Na potrzeby analizy, z uwagi na charakter dostępnych danych, zdecydowano się na dokonanie podziału miasta na przestrzenne jednostki pseudonaturalne, czyli fragmenty przestrzeni wyodrębniane m.in. do celów planistycznych i statystycznych w odniesieniu do pewnych istniejących skupisk i granic (np. granic naturalnych, układów urbanistycznych, użytkowania, struktury funkcjonalno-przestrzennej, powiązań komunikacyjnych itp.), co pozwala na uchwycenie problemów i procesów zachodzących w poszczególnych fragmentach miasta, intuicyjnie i funkcjonalnie wskazywanych jako pewne najmniejsze, jednolite organizmy osadnicze⁴. Docelowy podział miasta poprzedzony był analizą funkcjonującego podziału na 87 jednostek, wykorzystywanego do celów statystycznych (wykorzystany w LPR Miasta Kielce na lata 2014-2020), który uznano za wyjściowy. Następnie przeanalizowano strukturę funkcjonalno-przestrzenną tych jednostek oraz zmiany, jakie zaszły w zagospodarowaniu od momentu ich wyznaczenia i połączono bezpośrednio sąsiadujące jednostki o najmniejszej powierzchni i jednolitych lub ściśle powiązanych funkcjach. Na tym etapie wydzielono także 5 jednostek niezamieszkałych, obejmujących zwarte kompleksy leśne i rolne. Ostateczne modelowanie granic jednostek zostało przeprowadzone z uwzględnieniem podziałów ewidencyjnych. Podział miasta na jednostki został zatwierdzony przez zespół roboczy ds. opracowania GPR.

Tab. 21. Podstawowe informacje o jednostkach strukturalnych

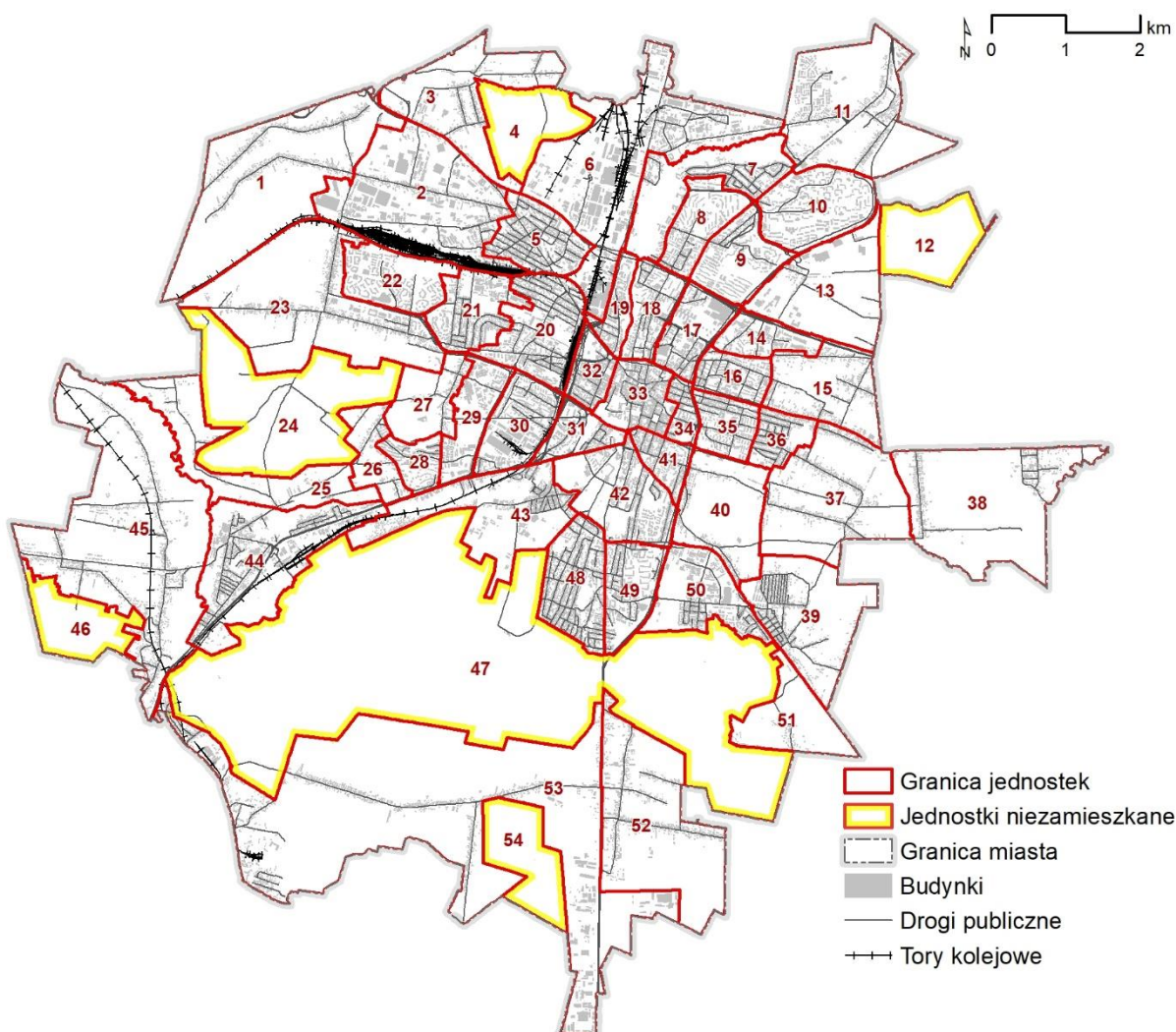
Nr jednostki	Liczba mieszkańców	Udział w liczbie mieszkańców miasta [%]	Powierzchnia [ha]	Udział w powierzchni miasta [%]
1.	1859	1,0	384,41	3,5
2.	1604	0,9	333,05	3,0
3.	1092	0,6	198,19	1,8
4.	0	0,0	120,62	1,1
5.	4841	2,6	98,22	0,9
6.	1378	0,8	399,93	3,6
7.	3036	1,7	155,01	1,4
8.	12038	6,6	84,04	0,8

³ Jadach-Sepiolo A. i in. (red.), 2020, Monitorowanie procesów rozwoju na poziomie wewnątrzmięskim, IRMiR, Warszawa.

⁴ Jarczewski W. (red.), 2018, Delimitacja krok po kroku. Metoda wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na potrzeby Gminnych Programów Rewitalizacji, Warszawa.

9.	10016	5,5	100,88	0,9
10.	18512	10,1	137,54	1,3
11.	2537	1,4	286,22	2,6
12.	0	0,0	133,61	1,2
13.	206	0,1	197,75	1,8
14.	136	0,1	58,39	0,5
15.	1154	0,6	145,75	1,3
16.	5478	3,0	58,21	0,5
17.	1187	0,6	80,89	0,7
18.	7617	4,2	73,19	0,7
19.	2039	1,1	44,21	0,4
20.	11390	6,2	141,36	1,3
21.	3630	2,0	99,71	0,9
22.	12801	7,0	103,28	0,9
23.	3586	2,0	384,81	3,5
24.	0	0,0	357,50	3,3
25.	190	0,1	177,58	1,6
26.	455	0,2	68,12	0,6
27.	441	0,2	89,14	0,8
28.	3573	2,0	44,52	0,4
29.	1935	1,1	84,93	0,8
30.	5518	3,0	101,30	0,9
31.	4740	2,6	56,25	0,5
32.	3092	1,7	50,35	0,5
33.	3526	1,9	80,58	0,7
34.	1488	0,8	30,09	0,3
35.	10129	5,5	62,95	0,6
36.	1413	0,8	50,37	0,5
37.	1800	1,0	268,40	2,4
38.	929	0,5	328,73	3,0
39.	2904	1,6	201,60	1,8
40.	746	0,4	158,52	1,4
41.	3523	1,9	45,02	0,4
42.	4877	2,7	154,19	1,4
43.	1741	1,0	212,37	1,9
44.	2197	1,2	260,52	2,4
45.	2673	1,5	594,08	5,4
46.	0	0,0	108,87	1,0
47.	0	0,0	1638,82	14,9
48.	5032	2,8	127,24	1,2
49.	7887	4,3	91,46	0,8
50.	1779	1,0	127,27	1,2
51.	296	0,2	112,79	1,0
52.	1469	0,8	318,18	2,9
53.	2448	1,3	1018,20	9,3
54.	0	0,0	124,12	1,1
Razem	182 938	100,0	10 963,30	100,0

źródło: opracowanie własne.

Rys. 15. Podział miasta Kielce na jednostki strukturalne

źródło: opracowanie własne.

Powołując się na zawarte w ustawie o rewitalizacji zapisy dotyczące zasad wyznaczania obszaru zdegradowanego, za obszar koncentracji negatywnych zjawisk postanowiono uznać te jednostki, które charakteryzują się gorszymi niż średnia dla gminy wartościami przyjętych wskaźników, z uwzględnieniem nadrzędnej roli zjawisk społecznych. Zgodnie z ustawą założono więc, że podstawowym warunkiem, aby dana jednostka mogła zostać uznana za obszar zdegradowany, jest występowanie w jej granicach szczególnej koncentracji zjawisk kryzysowych w sferze społecznej – przy jednoczesnej obecności kryzysu w pozostałych sferach pozaspołecznych.

Do procesu delimitacji obszaru zdegradowanego wybrano kluczowe dla Kielc zjawiska problemowe, które wynikają z historycznych uwarunkowań lokalnej polityki rozwoju. Ostatecznie do analizy porównawczej zróżnicowania wewnątrzmijskiego Kielc wykorzystano łącznie 26 wskaźników korespondujących z zagadnieniami wskazanymi w art. 9 ust. 1 ustawy o rewitalizacji, w tym 10 wskaźników odnoszących się do sfery społecznej, 3 wskaźników ze sfery gospodarczej, 3 ze sfery środowiskowej, 7 ze sfery przestrzenno-funkcjonalnej oraz 3 ze sfery technicznej (Tab. 22).

Tab. 22. Wskaźniki wykorzystane do oceny sfery społecznej, gospodarczej, technicznej, przestrzenno-funkcjonalnej i środowiskowej w diagnozie delimitacyjnej w celu wyznaczenia obszaru zdegradowanego w Kielcach

NR WSKAŹNIKA	NAZWA WSKAŹNIKA	DEFINICJA	ŹRÓDŁO DANYCH	CHARAKTER WSKAŹNIKA
SFERA SPOŁECZNA				
1.	Liczba osób bezrobotnych na 1000 osób*	Wskaźnik obrazuje udział osób niezatrudnionych i niewykonyujących innej pracy zarobkowej, zarejestrowanych w urzędzie pracy oraz poszukujących zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, w przeliczeniu na 1000 mieszkańców w danej jednostce.	Miejski Urząd Pracy	Niekorzystny/destymulanta
2.	Liczba osób długotrwale bezrobotnych na 1000 osób*	Wskaźnik obrazuje udział osób bezrobotnych zarejestrowanych w urzędzie pracy i pozostających bez pracy przez okres ponad 12 miesięcy, w przeliczeniu na 1000 mieszkańców danej jednostki.	Miejski Urząd Pracy	Niekorzystny/destymulanta
3.	Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej na 1000 osób*	Wskaźnik obrazuje sytuację społeczną w gminie, w tym skalę występującego uzależnienia rodzin od pomocy instytucjonalnej MOPR, wyrażoną liczbą osób w rodzinach pobierających świadczenia pieniężne ze środowiskowej pomocy społecznej, w przeliczeniu na 1000 mieszkańców w danej jednostce.	Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie	Niekorzystny/destymulanta
4.	Liczba osób do 18 roku życia korzystających z dożywiania na 1000 osób	Wskaźnik obrazuje rozkład problemu ubóstwa, wyrażonego przez liczbę dzieci i młodzieży w wieku nieprzekraczającym 18 lat, korzystających z dożywiania, w przeliczeniu na 1000 mieszkańców danej jednostki.	Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie	Niekorzystny/destymulanta
5.	Liczba interwencji Straży Miejskiej skutkująca mandatem, pouczeniem lub skierowaniem sprawy do sądu na 1000 osób	Wskaźnik obrazuje rozkład problemu bezpieczeństwa publicznego, wyrażonego przez liczbę interwencji straży miejskiej zakończonych mandatem, pouczeniem lub skierowaniem sprawy do sądu, mających miejsce w 2021 r., w przeliczeniu na 1000 mieszkańców danej jednostki.	Straż Miejska	Niekorzystny/destymulanta
6.	Liczba osób niepełnosprawnych pobierających świadczenia z opieki społecznej na 1000 osób	Wskaźnik obrazuje sytuację społeczną w gminie, reprezentowaną przez osoby ze szczególnymi potrzebami w zakresie dostępności, wyrażoną liczbą osób pobierających świadczenia z tytułu niepełnosprawności, w przeliczeniu na 1000 mieszkańców w danej jednostce.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	Niekorzystny/destymulanta
7.	Liczba osób w wieku poprodukcyjnym na 1000 osób*	Wskaźnik obrazuje sytuację społeczną w gminie, reprezentowaną przez osoby ze szczególnymi potrzebami, wyrażoną liczbą osób w wieku poprodukcyjnym (k>59, m>64), w przeliczeniu na 1000 mieszkańców w danej jednostce.	Urząd Miasta	Niekorzystny/destymulanta
8.	Liczba osób, którym przyznano świadczenia opieki społ. z tytułu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych na 1000 osób	Wskaźnik obrazuje sytuację społeczną w gminie, w tym kondycję wychowawczą rodzin, wyrażoną liczbą osób w rodzinach pobierających świadczenia z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, w przeliczeniu na 1000 mieszkańców w danej jednostce.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	Niekorzystny/destymulanta
9.	Liczba NGO na 1000 osób	Wskaźnik obrazuje potencjał lokalnego kapitału społecznego, wyrażony liczbą organizacji	Urząd Miasta	Korzystny/stymulanta

		pozarządowych (fundacji i stowarzyszeń), w przeliczeniu na 1000 mieszkańców danej jednostki.		
10.	Liczba projektów zgłoszonych do BO na 1000 osób	Wskaźnik obrazuje potencjał lokalnego kapitału społecznego, mierzony poziomem partycypacji mieszkańców w życiu publicznym, wyrażony liczbą projektów zgłoszonych w ramach budżetu obywatelskiego na 2021 r., w przeliczeniu na 1000 mieszkańców danej jednostki.	Urząd Miasta	Korzystny/stymulanta
SFERA GOSPODARCZA				
11.	Liczba zarejestrowanych działalności gospodarczych w CEIDiG na 1000 osób*	Wskaźnik obrazuje potencjał lokalnej gospodarki, wyrażony poziomem aktywności gospodarczej mieszkańców, odnoszącym się do łącznej liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w rejestrze CEDiG wg stanu na dzień 31.12.2020 r. na 1000 mieszkańców danej jednostki.	Urząd Miasta	Korzystny/stymulanta
12.	Liczba nowych zarejestrowań w CEIDiG na 1000 osób	Liczba podmiotów gospodarczych nowo rejestrowanych w CEIDiG w latach 2019-2021 na 1000 mieszkańców danej jednostki określa zdolność lokalnej społeczności do podejmowania ryzyka gospodarczego i prowadzenia działalności gospodarczej na własny rachunek.	Urząd Miasta	Korzystny/stymulanta
13.	Liczba osób bezrobotnych z wykształceniem gimnazjalnym, podstawowym i poniżej na 1000 osób*	Bezrobotni z wykształceniem gimnazjalnym to osoby, które zakończyły edukację na poziomie szkoły podstawowej/gimnazjalnej, nieposiadające kwalifikacji do wykonywania jakiegokolwiek zawodu, poświadczonych dyplomem (świadectwem). Wskaźnik przeliczony na 1000 mieszkańców danej jednostki.	Powiatowy Urząd Pracy	Niekorzystny/destymulanta
SFERA ŚRODOWISKOWA				
14.	Liczba mieszkańców narażona na ponadnormatywny hałas na 1000 osób	Wskaźnik obrazuje problem przekroczenia standardów jakości środowiska w odniesieniu do norm hałasu, wyrażony liczbą mieszkańców zamieszkujących tereny zagrożone hałasem zidentyfikowane na mapie akustycznej, w przeliczeniu na 1000 mieszkańców danej jednostki.	Urząd Miasta	Niekorzystny/destymulanta
15.	Liczba mieszkańców na terenach narażonych na wysokie temperatury na 1000 osób	Wskaźnik obrazuje problem przekroczenia standardów jakości środowiska w odniesieniu do warunków termicznych, wyrażony liczbą mieszkańców zamieszkujących tereny wrażliwe na wysokie temperatury (powyżej 30°C), zidentyfikowane na mapie rozkładu temperatury w ramach badania zjawiska Miejskiej Wyspy Ciepła, w przeliczeniu na 1000 mieszkańców danej jednostki.	Instytut Ochrony Środowiska / Urząd Miasta	Niekorzystny/destymulanta
16.	Ilość wyrobów zawierających azbest do unieszkodliwienia w kg na 1000 osób	Wskaźnik obrazuje problem przekroczenia standardów jakości środowiska, mierzone występowaniem odpadów niebezpiecznych, wyrażonych ilością wyrobów zawierających azbest do unieszkodliwienia w kg na 1000 osób danej jednostki.	Urząd Miasta	Niekorzystny/destymulanta
SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA				
17.	Liczba mieszkańców poza zasięgiem aglomeracji na 1000 osób	Wskaźnik obrazuje stopień wyposażenia w infrastrukturę techniczną jednostek, wyrażony liczbą mieszkańców poza wyznaczoną aglomeracją wodno-kanalizacyjną, w przeliczeniu na 1000 mieszkańców danej jednostki.	Miejski Zarząd Lokalami	Niekorzystny/destymulanta

18.	Liczba mieszkańców poza zasięgiem strefy dostępności do obiektów infrastruktury społecznej na 1000 osób	Wskaźnik obrazuje stopień wyposażenia i dostępności do infrastruktury społecznej, mierzony liczbą mieszkańców poza zasięgiem strefy 500 m od obiektów infrastruktury społecznej (żłobków, przedszkoli, szkół, podstawowej opieki zdrowotnej, instytucji kultury) na 1000 mieszkańców jednostki.	Urząd Miasta	Niekorzystny/destymulanta
19.	Udział powierzchni terenów, dla których w latach 2017-2021 wydano decyzje WZ niezgodne z przeznaczeniem w studium, w powierzchni jednostki	Wskaźnik obrazuje stopień niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, mierzony udziałem powierzchni terenów, dla których w latach 2017-2021 wydano decyzje WZ, polegające na budowie nowych obiektów budowlanych o funkcji niezgodnej z przeznaczeniem w studium, w powierzchni danej jednostki.	Urząd Miasta	Niekorzystny/destymulanta
20.	Udział przystanków komunikacji publicznej niewyposażonych w tablice SIDP w ogólnej liczbie przystanków jednostki	Wskaźnik obrazuje stopień niedostosowania infrastruktury do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami wyrażony udziałem przystanków komunikacji publicznej niewyposażonych w tablice systemu informacji pasażerskiej w ogólnej liczbie przystanków danej jednostki	Urząd Miasta	Niekorzystny/destymulanta
21.	Liczba mieszkańców poza zasięgiem strefy dostępności do przystanków autobusowych na 1000 osób	Wskaźnik obrazuje stopień dostępności infrastruktury komunikacyjnej, wyrażony liczbą mieszkańców poza zasięgiem strefy 250 m od przystanków komunikacji publicznej w przeliczeniu na 1000 mieszkańców danej jednostki	Urząd Miasta	Niekorzystny/destymulanta
22.	Długość ścieżek rowerowych w m na 1000 osób*	Wskaźnik obrazuje stopień wyposażenia jednostek w infrastrukturę rowerową, stanowiącą alternatywny wobec ruchu samochodowego sposób przemieszczania się, wyrażony przez długość ścieżek rowerowych w metrach w przeliczeniu na 1000 mieszkańców danej jednostki.	Urząd Miasta	Korzystny/stymulanta
23.	Liczba mieszkańców poza zasięgiem strefy dostępności do terenów zieleni urządzonej oraz obiektów sportu i rekreacji na 1000 osób	Wskaźnik obrazuje stopień dostępności do ogólnodostępnych terenów publicznych (terenów urządzonej zieleni publicznej tj. parki i skwery) oraz terenów i obiektów sportu i rekreacji, wyrażony liczbą mieszkańców poza zasięgiem strefy 500 m od wymienionych wyżej obiektów w przeliczeniu na 1000 mieszkańców danej jednostki	Urząd Miasta	Niekorzystny/destymulanta
SFERA TECHNICZNA				
24.	Liczba budynków mieszkalnych wybudowanych przed 1950 r. na 1000 osób	Wskaźnik obrazuje rozkład najstarszego zasobu mieszkaniowego, narażonego na degradację, mierzonego udziałem liczby budynków mieszkalnych wybudowanych przed 1950 r., w przeliczeniu na 1000 mieszkańców danej jednostki.	Urząd Miasta	Niekorzystny/destymulanta
25.	Liczba obiektów zabytkowych ujętych w gminnej ewidencji zabytków na 1000 osób	Wskaźnik obrazuje rozkład zasobu kulturowego, który narażony jest na degradację stanu technicznego oraz nefunkcjonowanie rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie w szczególności w zakresie	Urząd Miasta	Niekorzystny/destymulanta

		energooszczędności, ochrony środowiska i zapewniania dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, mierzony liczbą obiektów włączonych do gminnej ewidencji zabytków, w przeliczeniu na 1000 mieszkańców danej jednostki.		
26.	Liczba budynków ogrzewanych piecami węglowymi na 1000 osób	Wskaźnik obrazuje skalę występowania zasobu mieszkaniowego, w którym nie jest możliwe efektywne korzystanie z obiektów w zakresie ochrony środowiska, wyrażony liczbą budynków ogrzewanych piecami węglowymi, w przeliczeniu na 1000 mieszkańców danej jednostki.	Urząd Miasta	Niekorzystny/destymulanta

*Wskaźniki, które pokrywają się ze wskaźnikami wykorzystanymi do diagnozy delimitacyjnej przeprowadzonej w celu uchwalenia Lokalnego Programu Rewitalizacji obszarów miejskich, przemysłowych i powojkowych w mieście Kielce na lata 2014 – 2020

źródło: opracowanie własne.

Zaproponowany katalog wskaźników odzwierciedla najbardziej kluczowe problemy, które występują w Kielcach. Ich liczba i stopień przekroczenia wartości referencyjnej dla całego miasta przesądzi o uznaniu niektórych jednostek za zdegradowane.

Wskaźniki wybrane do analizy porównawczej jednostek strukturalnych spełniają następujące kryteria:

- są mierzalne,
- pochodzą z wiarygodnych źródeł,
- istnieje w ich przypadku możliwość systematycznego pozyskiwania danych w kolejnych latach, na potrzeby monitorowania sytuacji na obszarze kryzysowym (w ramach monitoringu gminnego programu rewitalizacji).⁵

Po przeprowadzeniu analizy wskaźnikowej została podjęta próba określenia, które jednostki charakteryzują się kumulacją zjawisk kryzysowych, przyjmując za priorytet udowodnienie koncentracji czynników kryzysowych w sferze społecznej, na co wskazuje art. 9 ust. 1 ustawy o rewitalizacji.

Poniżej dokonano analizy wpływu liczby wskaźników z poszczególnych sfer na wybór obszaru zdegradowanego (Tab. 23).

Tab. 23. Wpływ wskaźników z poszczególnych sfer na wybór obszaru zdegradowanego w Kielcach

WYSZCZEGÓLNIENIE SFER	LICZBA BADANYCH WSKAŹNIKÓW KRYZYSOWYCH	WPŁYW WSKAŹNIKÓW Z POSZCZEGÓLNYCH SFER NA WYBÓR OBSZARU ZDEGRADOWANEGO
SFERA SPOŁECZNA	10	Art. 9 ust. 1 ustawy o rewitalizacji wskazuje na konieczność udowodnienia koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, wysokiej liczby mieszkańców będących osobami ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (Dz.U. z 2020 r. poz. 1062), niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym. Z udziałem 10 badanych wskaźników uznano za zdegradowane w sferze społecznej te jednostki, w których występuje co najmniej 7 negatywnych zjawisk, co świadczy o z koncentracji kryzysu w tej sferze, w powiązaniu

⁵ Jadach-Sepiolo A. (red.) i in., 2018, Gminny program rewitalizacji. Praktyczny poradnik dla mieszkańców i władz lokalnych, KIPPiM, Warszawa

		z występowaniem co najmniej jednego negatywnego zjawiska w każdej z pozostałych sfer.
SFERA GOSPODARCZA	3	Art. 9 ust. 1 ustawy o rewitalizacji wskazuje na konieczność udowodnienia współwystępowania z koncentracją kryzysu w sferze społecznej co najmniej jednego negatywnego zjawiska pozaspołecznego – w sferze gospodarczej określonego jako niski stopień przedsiębiorczości, słaba kondycja lokalnych przedsiębiorstw. Z udziałem 3 badanych wskaźników uznano za zdegradowane w sferze gospodarczej te jednostki, w których występuje co najmniej 1 negatywne zjawisko w tej sferze – w powiązaniu z koncentracją kryzysu w sferze społecznej.
SFERA ŚRODOWISKOWA	3	Art. 9 ust. 1 ustawy o rewitalizacji wskazuje na konieczność udowodnienia współwystępowania z koncentracją kryzysu w sferze społecznej co najmniej jednego negatywnego zjawiska pozaspołecznego – w sferze środowiskowej są to w szczególności: przekroczenia standardów jakości środowiska, obecność odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska. Z udziałem 3 badanych wskaźników uznano za zdegradowane w sferze środowiskowej te jednostki, w których występuje co najmniej 1 negatywne zjawisko w tej sferze – w powiązaniu z koncentracją kryzysu w sferze społecznej.
SFERA PRZESTRZENNO- FUNKCJONALNA	7	Art. 9 ust. 1 ustawy o rewitalizacji wskazuje na konieczność udowodnienia współwystępowania z koncentracją kryzysu w sferze społecznej co najmniej jednego negatywnego zjawiska pozaspołecznego – w sferze przestrzenno-funkcjonalnej obejmującej w szczególności niewystarczające wyposażenie w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej zły stan techniczny, brak dostępu do podstawowych usług lub ich niska jakość, niedostosowanie rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niedostosowanie infrastruktury do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami, niski poziom obsługi komunikacyjnej, niedobór lub niska jakość terenów publicznych. Z udziałem 7 badanych wskaźników uznano za zdegradowane w sferze przestrzenno-funkcjonalnej te jednostki, w których występuje co najmniej 1 negatywne zjawisko w tej sferze – w powiązaniu z koncentracją kryzysu w sferze społecznej.
SFERA TECHNICZNA	3	Art. 9 ust. 1 ustawy o rewitalizacji wskazuje na konieczność udowodnienia współwystępowania z koncentracją kryzysu w sferze społecznej co najmniej jednego negatywnego zjawiska pozaspołecznego – w sferze technicznej obejmującego w szczególności: degradację stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym, niefunkcjonowanie rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności, ochrony środowiska i zapewniania dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami. Wskaźniki ze sfery technicznej obrazują główne problemy najstarszej zabudowy generującej największe zapotrzebowanie na realizację inwestycji remontowych i modernizacyjnych oraz działania konserwatorskie w przypadku obiektów zabytkowych. Przeprowadzona analiza obejmuje także kwestię efektywnego korzystania z obiektów budowlanych w zakresie energooszczędności oraz ochrony środowiska. Z udziałem 3 badanych wskaźników uznano za zdegradowane w sferze technicznej te jednostki, w których występuje co najmniej 1 negatywne zjawisko w tej sferze – w powiązaniu z koncentracją kryzysu w sferze społecznej.

źródło: opracowanie własne.

Na potrzeby badania ustalono, że za sytuację kryzysową uznaje się odchylenie wartości analizowanego wskaźnika od średniej liczonej dla obszaru całego miasta. Przyjęte założenia metodologiczne spełniają wymogi zapisów ustawy o rewitalizacji.

3.5. SFERA SPOŁECZNA

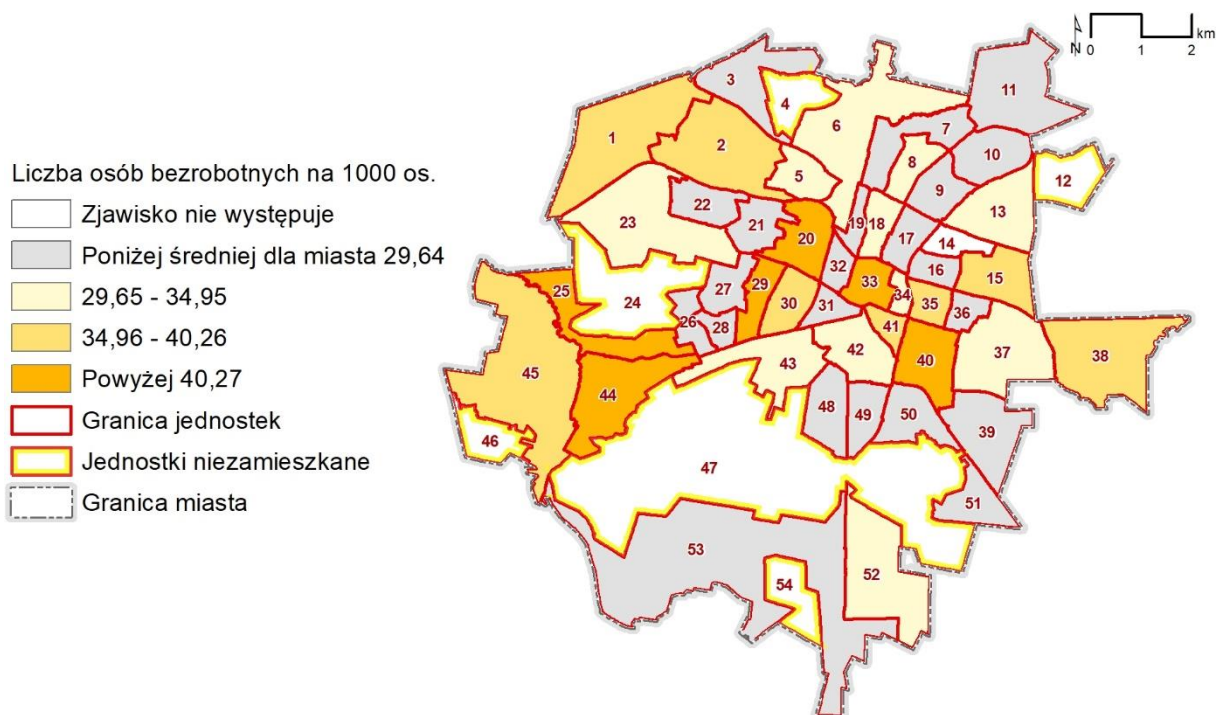
Do analizy sfery społecznej użyto 10 czynników obrazujących zjawiska kryzysowe, o których mówi art. 9 ust. 1 ustawy o rewitalizacji, w szczególności dotyczących bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, wysokiej liczby mieszkańców będących osobami ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (Dz.U. z 2020 r. poz. 1062 ze zm.), niskiego poziomu kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym.

Tab. 24. Zestawienie wskaźników sfery społecznej

ID jednostki	Liczba osób bezrobotnych na 1000 osób	Liczba osób długotrwale bezrobotnych na 1000 osób	Liczba osób korzystających z zasobów pomocy społecznej na 1000 osób	Liczba osób do 18 roku życia korzystających z dożywiania na 1000 osób	Liczba interwencji Straży Miejskiej skutkująca mandatem, pouczeniem lub aresztowaniem na 1000 osób	Liczba osób niepełnosprawnych pobierających świadczenia	Liczba osób w wieku poprodukcyjnym na 1000 osób	Liczba osób, którym przyznano świadczenia opieki społecznej z tytułu	Liczba NGO na 1000 osób	Liczba projektów zgłoszonych w latach 2018-2020 do Budżetu
1.	36,58	24,21	37,54	0,02	3,97	14,98	220,01	2,04	0,54	0,00
2.	38,65	27,43	62,03	2,62	19,79	17,91	228,18	5,52	8,73	0,62
3.	29,30	16,48	47,04	1,37	6,41	14,16	208,79	0,45	3,66	0,00
4.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
5.	30,99	21,28	58,17	3,45	18,46	17,31	269,57	7,36	2,69	1,03
6.	31,20	18,14	22,49	2,98	28,92	4,43	122,64	3,47	15,97	2,18
7.	18,77	12,85	18,76	1,25	19,52	5,37	255,60	0,70	4,61	2,96
8.	30,49	22,51	43,18	2,97	31,04	8,94	318,82	2,62	1,91	1,08
9.	25,76	16,47	32,73	1,90	19,51	8,82	331,57	1,27	1,20	0,80
10.	24,47	16,91	22,82	1,28	10,81	6,40	326,44	2,18	1,35	0,76
11.	22,07	13,80	20,66	0,72	33,45	4,18	266,85	0,52	2,36	1,18
12.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
13.	33,98	29,13	5,71	0,00	213,59	0,85	97,09	0,00	9,71	4,85
14.	0,00	0,00	413,97	0,63	2185,08	52,10	183,82	22,06	73,53	29,41
15.	37,26	25,13	21,87	2,12	23,54	6,36	194,97	1,92	4,33	0,00
16.	25,74	18,25	33,73	2,91	30,39	9,05	305,40	6,39	2,01	0,55
17.	15,16	10,95	29,04	1,78	647,85	5,26	227,46	3,16	28,64	2,53
18.	30,98	22,32	42,05	2,03	62,99	10,87	320,99	1,81	3,41	0,53
19.	23,05	14,71	43,09	1,49	122,72	10,82	123,59	7,87	5,89	0,98
20.	42,32	30,99	76,40	5,45	58,53	28,01	278,14	9,18	1,32	0,18
21.	25,90	19,01	23,16	1,57	16,59	11,28	310,74	2,01	2,48	0,83
22.	21,33	13,91	17,74	1,76	25,98	5,55	173,58	1,53	1,33	0,39
23.	33,18	22,31	45,05	3,03	23,65	15,59	168,71	4,98	1,67	0,28
24.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
25.	42,11	31,58	43,80	1,75	51,53	15,79	200,00	1,04	15,79	0,00
26.	19,78	13,19	39,64	0,00	187,31	6,00	246,15	2,65	2,20	0,00
27.	27,21	18,14	23,44	0,02	1445,58	8,32	238,10	3,09	15,87	4,54
28.	20,15	15,67	28,05	0,84	16,80	9,33	369,16	2,49	2,52	0,84
29.	43,93	28,42	53,00	2,34	47,49	20,16	206,72	6,57	14,99	0,52
30.	35,70	26,64	62,90	6,37	34,87	22,42	352,48	8,46	2,72	0,72
31.	28,48	21,10	35,81	0,30	71,54	12,77	318,14	2,08	3,80	1,69
32.	28,78	21,35	71,41	6,75	598,74	16,66	293,01	14,66	17,79	4,53
33.	43,96	30,35	111,24	16,29	898,41	20,69	266,59	19,26	35,73	10,21
34.	31,59	20,83	60,69	3,46	301,94	13,17	295,70	9,51	7,39	2,69
35.	35,54	26,16	49,55	2,36	113,84	14,57	348,11	4,40	2,96	0,89

36	21,94	16,28	31,85	1,28	77,00	8,60	300,78	1,38	2,12	1,42
37	30,56	20,00	33,22	2,60	192,62	10,75	206,67	2,95	3,89	0,00
38	35,52	25,83	20,45	4,31	11,84	3,23	233,58	0,00	4,31	1,08
39	25,83	17,22	19,26	0,83	18,45	4,69	244,83	1,51	2,07	0,00
40	45,58	40,21	30,12	5,71	102,69	5,37	235,92	4,01	5,36	0,00
41	40,02	28,67	74,45	4,23	276,47	15,54	294,35	9,36	5,39	0,85
42	30,96	20,09	51,12	4,77	52,35	14,43	230,26	4,87	10,05	3,49
43	32,17	20,68	47,73	1,29	57,65	18,41	266,51	3,98	3,45	2,87
44	43,70	29,59	64,50	5,17	41,94	18,86	251,25	14,13	2,73	0,46
45	35,54	24,32	40,36	3,85	12,64	11,93	226,34	5,26	1,50	0,00
46	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
47	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
48	25,24	18,48	30,26	0,94	23,31	9,55	249,01	1,96	2,38	0,79
49	23,58	15,85	29,15	1,87	54,77	8,88	282,74	3,78	2,03	0,13
50	23,05	12,37	18,14	2,31	17,65	7,35	252,95	1,61	5,06	0,56
51	13,51	6,76	19,82	0,87	64,24	3,46	246,62	3,17	3,38	0,00
52	34,72	27,23	24,42	0,89	23,56	7,20	207,62	1,62	1,36	2,72
53	29,00	19,61	38,79	1,17	37,27	9,22	203,84	9,43	2,45	0,00
54	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Średnia miasta	29,64	20,72	41,13	2,79	82,54	11,87	278,21	4,43	4,05	1,15

źródło: opracowanie własne.

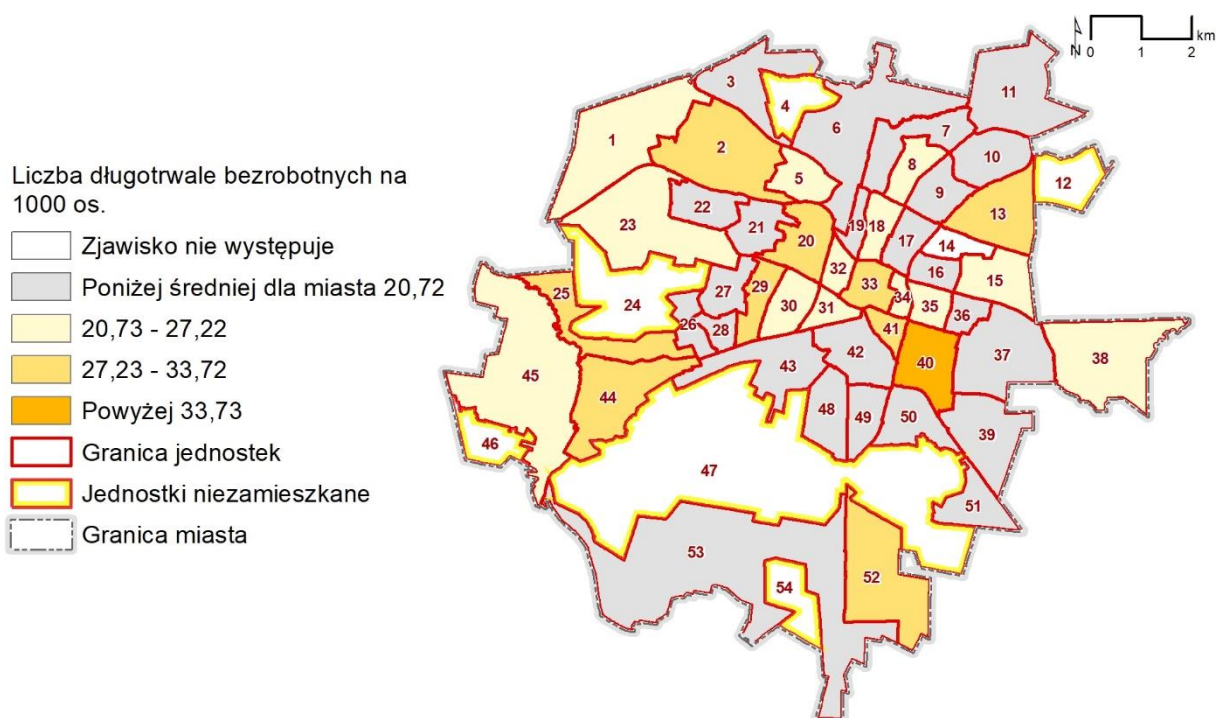
Rys. 16. Wskaźnik liczby osób bezrobotnych na 1000 osób

źródło: opracowanie własne.

Pierwszym zjawiskiem analizowanym w sferze społecznej jest liczba osób bezrobotnych. Świadczy ona o liczbie osób, które wymagają na co dzień wsparcia przez publiczne służby zatrudnienia. Wartość referencyjna tego wskaźnika dla miasta wyniosła 29,64. Przeprowadzone badanie pokazuje, iż została ona przekroczona w 25 zamieszkałych

jednostkach. Problem bezrobocia kumuluje się w centralnych i zachodnich obszarach Kielc. Najwyższa wartość wskaźnika osiągnęła poziom 1,5 razy większy niż średnia dla miasta w jednostce nr 40 i równała się 45,58. Na drugim miejscu pod względem wielkości wskaźnika znalazła się jednostka nr 33, z wartością równą 43,96 (również 1,5 razy większą), a na miejscu trzecim znalazły się jednostka nr 29, gdzie wartość wskaźnika była tylko o 0,03 punktu mniejsza od wartości w jednostce nr 33 (43,93). Sytuację kryzysową odnotowano także w jednostkach o numerach: 44 (wartość wskaźnika – 43,70), 20 (wartość wskaźnika – 42,32), 25 (wartość wskaźnika – 42,11). W pozostałych jednostkach, w których wartość wskaźnika przekroczyła średnią dla miasta, jego wysokość wahała się od 40,02 do 30,49.

Liczba osób bezrobotnych nie przekracza wartości referencyjnej dla miasta w 25 zamieszkałych jednostkach, czyli w 52% zamieszkałych jednostek, co świadczy o pozytywnej sytuacji. W jednostce nr 14 zjawiska długotrwałego bezrobocia w ogóle nie odnotowano.

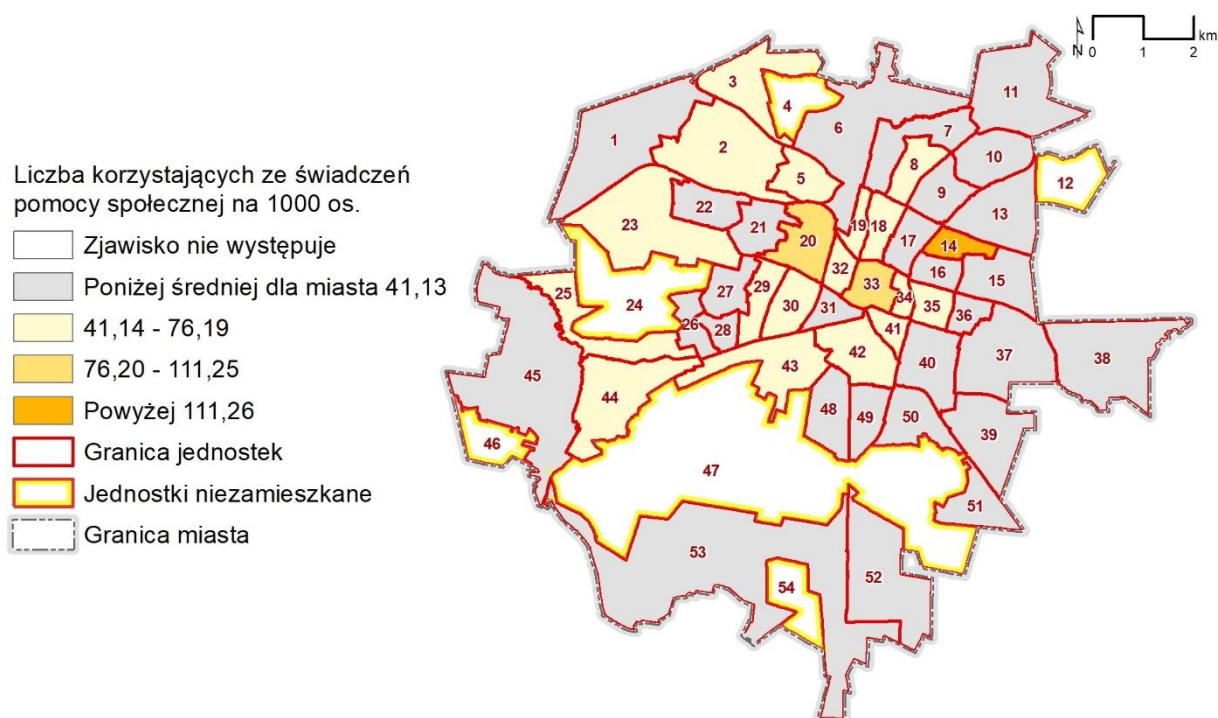

Rys. 17. Wskaźnik liczby osób długotrwanie bezrobotnych na 1000 osób

źródło: opracowanie własne.

Kolejnym omawianym zjawiskiem w sferze społecznej jest liczba osób, które pozostają bez pracy przez okres powyżej 12 miesięcy i więcej. Średnia wartość wskaźnika liczby osób długotrwanie bezrobotnych na 1000 osób wyniosła w Kielcach 20,72. Została ona przekroczona w 23 jednostkach, a problem skumulował się głównie w centralnym i zachodnim obszarze miasta.

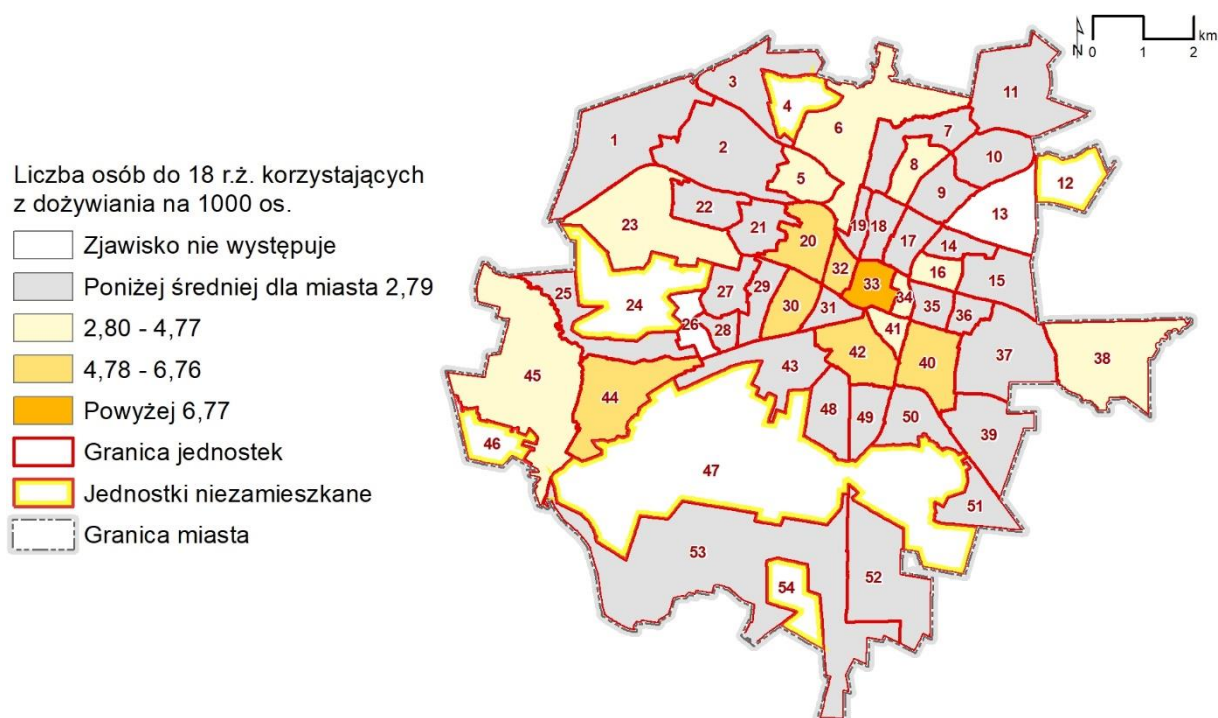
Najwyższą wartość wskaźnika odnotowano, tak jak w przypadku poprzedniego wskaźnika, w jednostce nr 40. Jego wartość osiągnęła 40,21, czyli przekroczyła wartość referencyjną dla miasta blisko 2-krotnie. W pozostałych, zamieszkałych jednostkach, w których odnotowano sytuację kryzysową, wartość omawianego wskaźnika wahała się w granicach 31,58 – 20,83. W 24 jednostkach, stanowiących 50% liczby zamieszkałych jednostek, nie odnotowano kryzysu związanego z występowaniem długotrwałego bezrobocia. Ponownie, w jednostce nr 14, problem ten nie wystąpił.

Rys. 18. Wskaźnik związany z liczbą osób, korzystający z zasiłków pomocy społecznej na 1000 osób
źródło: opracowanie własne.

Wskaźnik przedstawiający liczbę osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej obrazuje poziom niesamodzielności finansowej mieszkańców miasta. Jego wartość referencyjna dla miasta (41,13) została przekroczona w 20 jednostkach. Stanowią one blisko 42% liczby jednostek zamieszkałych. W przypadku dwóch powyższych wskaźników, ich wartość została przekroczona w 50-ciu i ponad 50% jednostkach, co wskazuje, że sytuacja finansowa osób zamieszkujących kielecki obszar rewitalizacji nie jest największym problemem.

Najwyższą wartość wskaźnika odnotowano w jednostce nr 14, czyli w jednostce, w której nie zdiagnozowano zjawiska bezrobocia. Osiągnęła ona wartość równą 413,97 i przekroczyła wartość referencyjną ponad 10-krotnie. Na drugim miejscu znalazła się jednostka z nr 33. Wartość wskaźnika była tu dużo mniejsza od wartości najwyższej. Równała się 111,24, co znaczy, iż przekroczyła średnią dla miasta blisko 3-krotnie. W pozostałych jednostkach w sytuacji kryzysowej, wartość wskaźnika wahała się od 76,40 do 52,05. Omawianego problemu nie odnotowano w 28 jednostkach (58% ich liczby), co wskazuje na dobrą sytuację materialną mieszkańców Kielc.

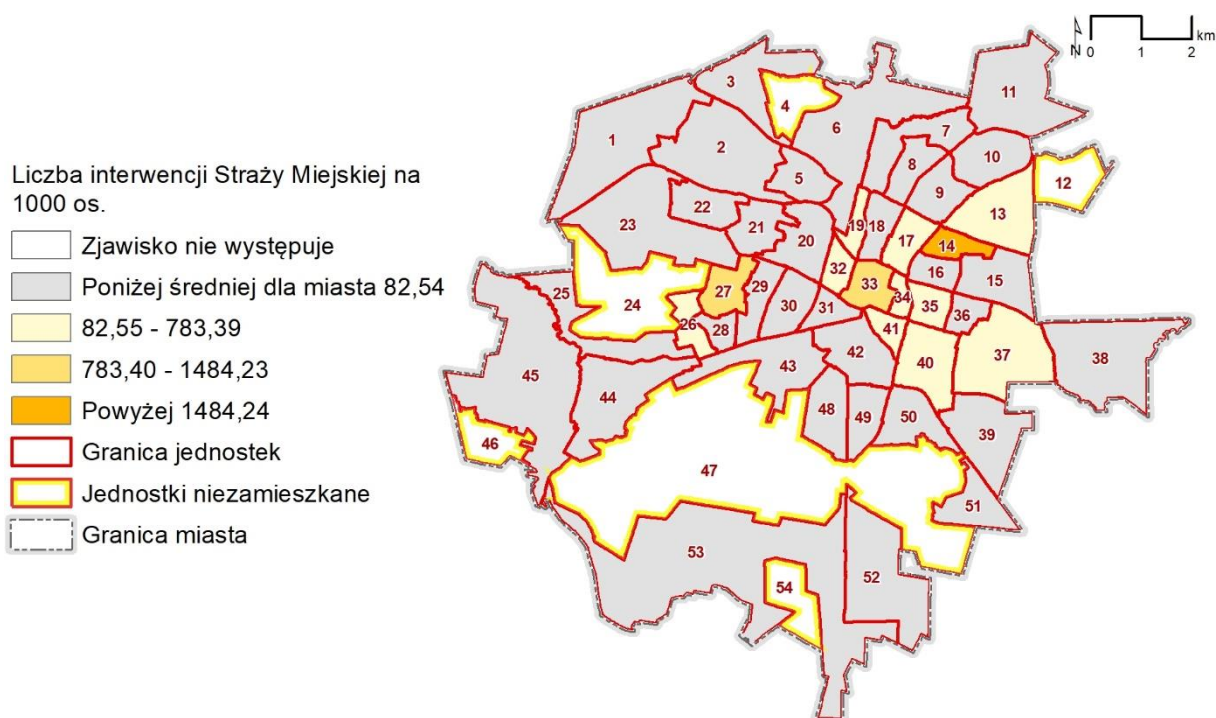

Rys. 19. Wskaźnik związany z liczbą osób do 18 r.ż., które korzystają ze świadczeń na dożywianie, na 1000 osób

źródło: opracowanie własne.

Kolejny omawiany wskaźnik, tj. liczba osób do 18 roku życia korzystających z dożywiania na 1000 osób, prezentuje problem ubóstwa występujący w rodzinach, w których wychowują się dzieci. Problem ten jest ściśle powiązany ze złą sytuacją materialną rodziny, wynikającą z niskiego poziomu jej dochodów.

Wartość referencyjna omawianego wskaźnika wyniosła dla Kielc 2,79. Z analizy rozkładu tego zjawiska wynika, iż najwyższy poziom problemu odnotowano w siedmiu jednostkach. Wartość wskaźnika w jednostce nr 33 została przekroczona blisko 6-krotnie i wyniosła 16,29. W kolejnych sześciu jednostkach wahała się od 6,75 do 4,77. Jak pokazuje powyższy rysunek, zjawisko to skumulowało się w centralnych obszarach miasta (jednostki nr: 20, 30, 32, 40, 42). W pozostałych jednostkach wartość wskaźnika oscylowała w granicach 4,31 – 2,91. Zjawiska ubóstwa żywieniowego dzieci nie odnotowano natomiast w 32 jednostkach, co stanowi 67% liczby jednostek zamieszkałych. Wartości te wskazują na stabilną sytuację żywieniową kieleckich dzieci i kieleckiej młodzieży.

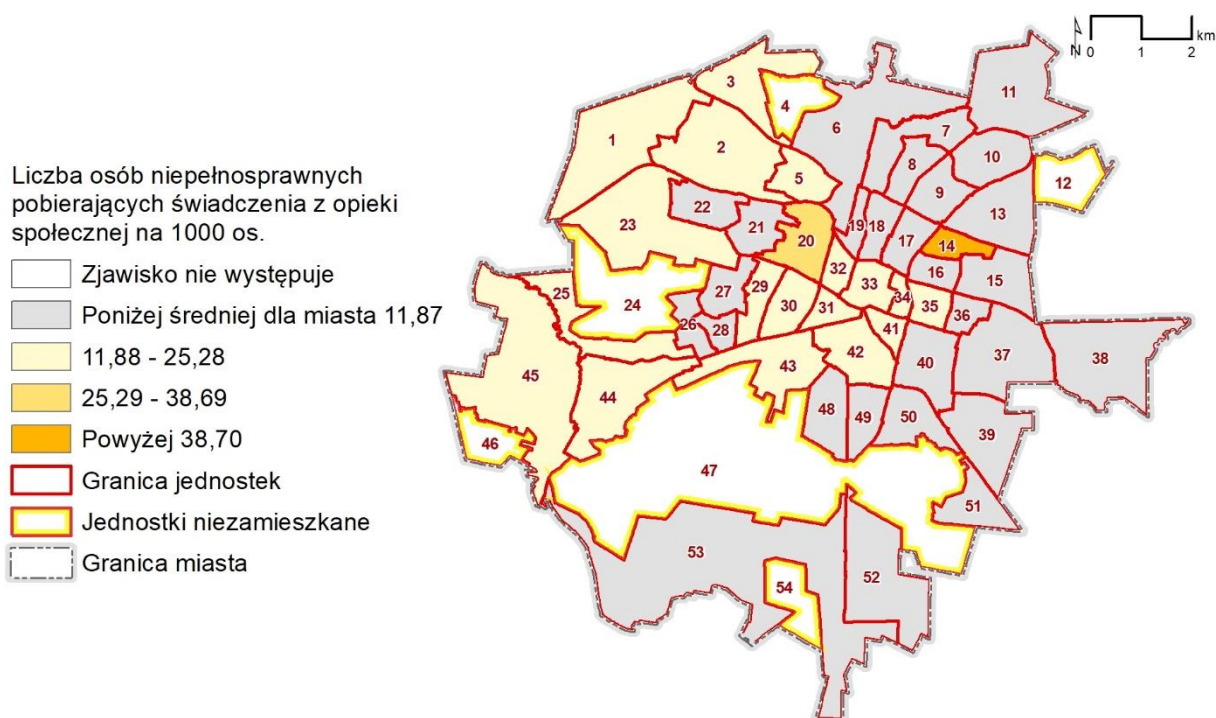
Rys. 20. Wskaźnik liczby interwencji Straży Miejskiej skutkujących mandatem, pouczeniem lub skierowaniem sprawy do sądu na 1000 osób

źródło: opracowanie własne.

Kolejnym wskaźnikiem w sferze społecznej jest wskaźnik obrazujący liczbę interwencji Straży Miejskiej skutkujących mandatem, pouczeniem lub skierowaniem sprawy do sądu na 1000 osób. Występowanie tego zjawiska świadczy o niskim stanie bezpieczeństwa publicznego w jednostce i obrazuje jej degradację pod kątem społecznym. Wartość referencyjna tego wskaźnika, uwzględniająca zdarzenia zarejestrowane w latach 2018-2020, wyniosła 82,54.

Analiza danych pokazuje, że przekroczenia średniej wartości dla miasta wystąpiły w 13 jednostkach. Interwencja w analizowanym okresie koncentrowały się głównie w centralno-wschodnich jednostkach Kielc. Najwyższą wartość omawianego wskaźnika odnotowano w jednostce nr 14. Wyniosła ona 2185,08, czyli przekroczyła wartość referencyjną ponad 26-krotnie. Kolejne dwie jednostki, w których zjawisko to było nasilone, to jednostki o numerach 27 i 33. Wskaźnik osiągnął w nich wysokość, kolejno: 1445,58 (17-krotne przekroczenie normy) i 898,41 (blisko 11-krotne przekroczenie normy). W pozostałych jednostkach w kryzysie wartości te wahały się od 598,74 do 102,69.

W 35 jednostkach miasta liczba interwencji w latach 2018-2020 nie przekroczyła wartości referencyjnej. Należy jednak zwrócić uwagę na fakt, iż na terenie Kielc nie odnotowano ani jednej jednostki, która w tych latach była wolna od czynności realizowanych przez Straż Miejską.

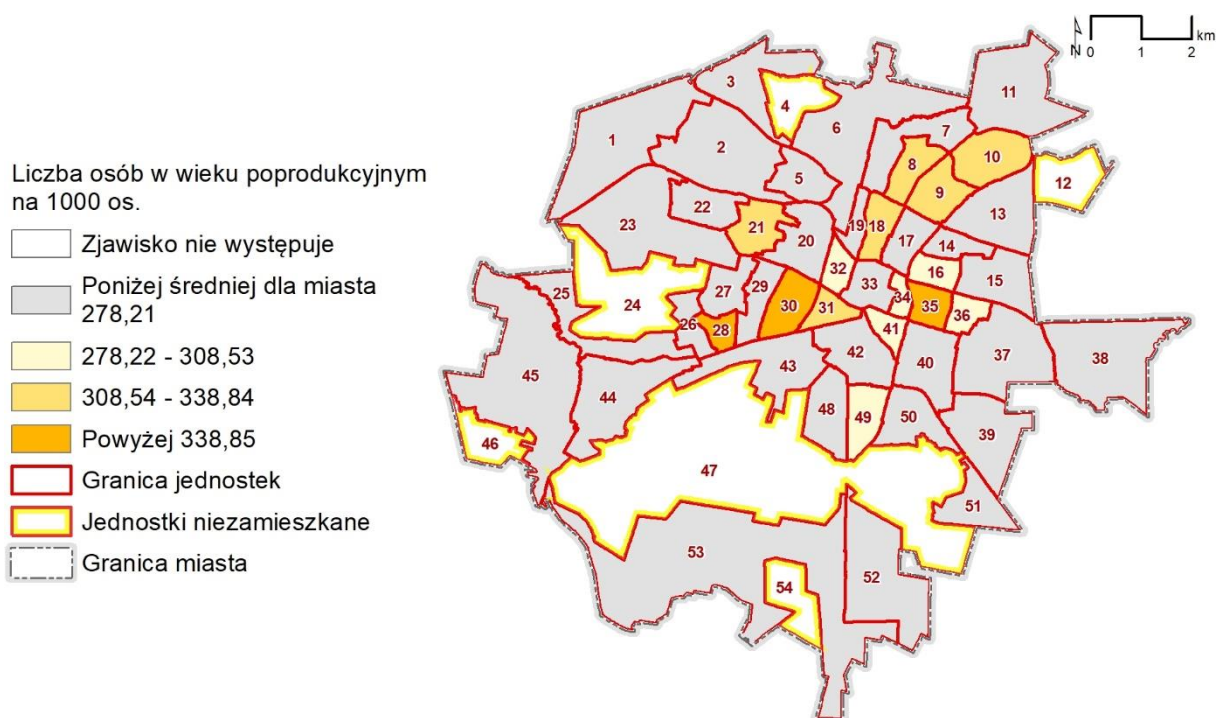
Rys. 21. Wskaźnik liczby osób niepełnosprawnych pobierających świadczenia z opieki społecznej na 1000 osób

źródło: opracowanie własne.

Wskaźnik liczby osób niepełnosprawnych pobierających świadczenia z pomocy społecznej na 1000 osób świadczy z jednej strony o problemie wykluczenia społecznego osób z niepełnosprawnością, natomiast z drugiej obrazuje skalę potrzeb w zakresie poprawy dostępności przestrzeni i zabudowy osiedli, w których mieszkają. Koncentracja dużej liczby mieszkańców o szczególnych potrzebach w zakresie dostępności może przesądzić o uznaniu danej jednostki za zdegradowaną. Średnia wartość powyższego wskaźnika dla miasta osiągnęła w niniejszym badaniu wartość 11,87, a kumulację problemu zaobserwowano w centralnej i wschodniej części Kielc.

Sytuację kryzysową odnotowano w 20 zamieszkałych jednostkach, z czego największy problem dotyczył jednostki nr 14. Wartość wskaźnika w tej jednostce została przekroczona ponad 4 razy, wynosząc 52,10. Kolejną jednostką z przekroczoną normą jest jednostka nr 20 (28,01). Liczba ta jest jednak niższa od wartości wskaźnika osiągniętej w jednostce nr 14 - o 24 punkty. Wskaźnik w pozostałych, dotkniętych kryzysem jednostkach, wahał się od 11,93 do 22,42.

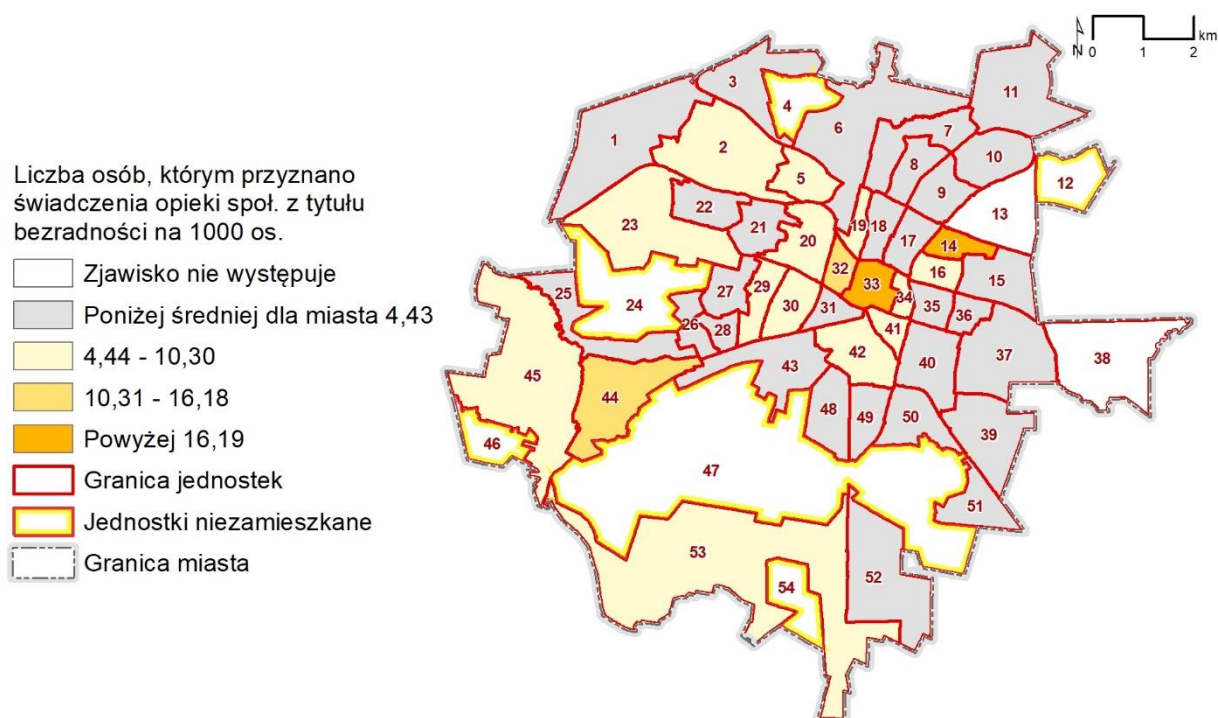
Wartość wskaźnika liczby osób, którym przyznano świadczenia z tytułu niepełnosprawności nie przekroczyła średniej dla miasta w 28 jednostkach (58%).

Rys. 22. Wskaźnik liczby osób w wieku poprodukcyjnym na 1000 osób
źródło: opracowanie własne.

Kolejnym zjawiskiem w sferze społecznej poddanym analizie jest liczba osób w wieku poprodukcyjnym na 1000 osób. Wskaźnik ten ilustruje koncentrację osób ze szczególnymi potrzebami w zakresie dostępności, a z drugiej strony bariery potencjału rynku pracy do rozwoju lokalnej gospodarki. Jednym z podstawowych problemów ekonomicznych starzejących się społeczeństw jest zmniejszanie się zasobów siły roboczej, a w konsekwencji zmniejszenie wpływów do budżetu z tytułu podatków. Referencyjna wartość tego wskaźnika dla Kielc wyniosła 278,21.

Najwyższą wartość wskaźnik osiągnął w jednostkach nr 28 (396,16), nr 30 (352,48) i nr 35 (348,11), przekraczając wartość referencyjną o średnio 87 punktów liczbowych. Sytuację kryzysową odnotowano dodatkowo w 11 jednostkach. Problem ten skumulował się w centrum miasta oraz w jego północno-wschodniej części. Wartości wskaźnika w tych jednostkach oscylowały w granicach od 282,74 do 331,57. W pozostałych 34 jednostkach, co stanowi blisko 71% jednostek zamieszkałych, liczba osób w wieku poprodukcyjnym nie przekracza wartości referencyjnej, co należy uznać za sytuację pozytywną. Dokładny rozkład zjawiska przedstawiono na powyższej mapie.

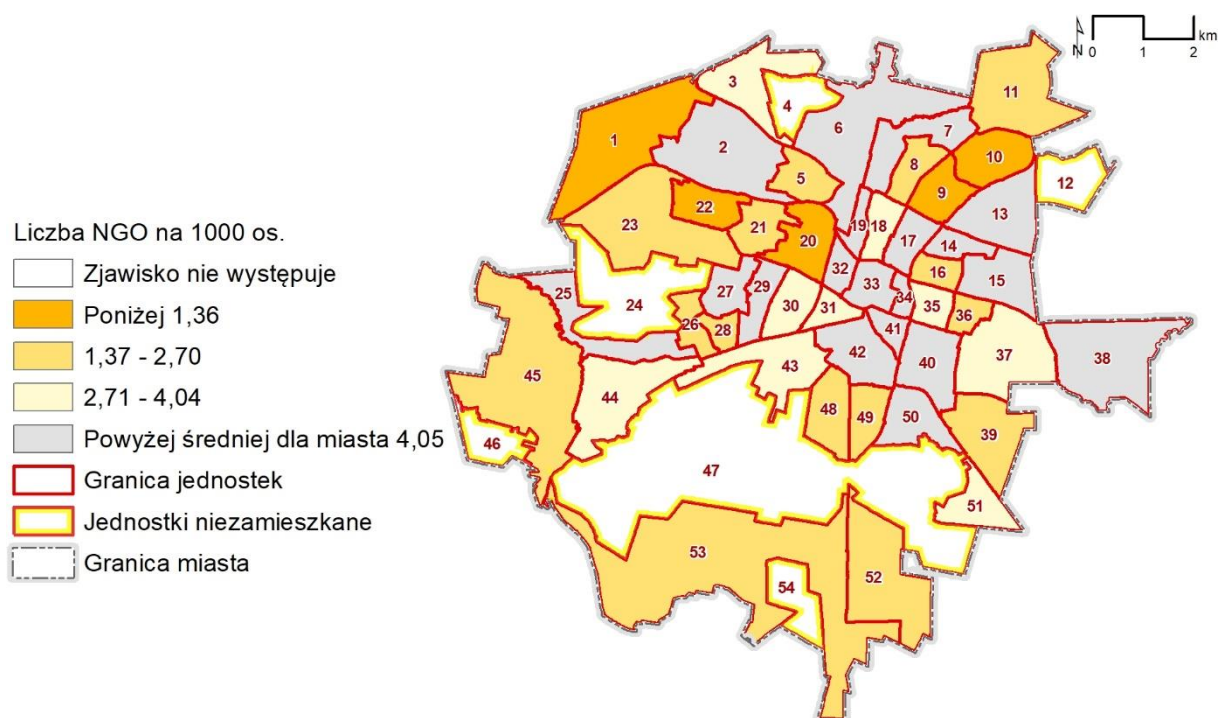

Rys. 23. Wskaźnik związany z liczbą osób, którym przyznano świadczenia z tytułu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych na 1000 osób

źródło: opracowanie własne.

Problem bezradności opiekuńczo-wychowawczej zbadano za pomocą wskaźnika liczby osób w rodzinach pobierających świadczenia pieniężne z opieki społecznej z tego tytułu na 1000 osób.

Średnia wartość wskaźnika dla miasta wyniosła 4,43. Sytuację kryzysową zdiagnozowano w 17 jednostkach. Problem bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych skumulował się zdecydowanie w centralnych jednostkach Kielc, a jego najwyższą wartość odnotowano w jednostce nr 14. Wyniosła ona 22,06, co oznacza, iż przekroczyła normę blisko 5-krotnie. Podobnie wysoką wartość odnotowano w jednostce nr 33 (19,26). W pozostałych jednostkach wartość wskaźnika obrazującego poziom bezradności wychowawczej wahała się w granicach 4,87-14,66. Poziom badanego zjawiska nie przekroczył normy w pozostałych 31 jednostkach, stanowiących 65% jednostek zamieszkałych, a w dwóch z nich problem ten w ogóle nie wystąpił.

Rys. 24. Wskaźnik związany z liczbą NGO na 1000 osób

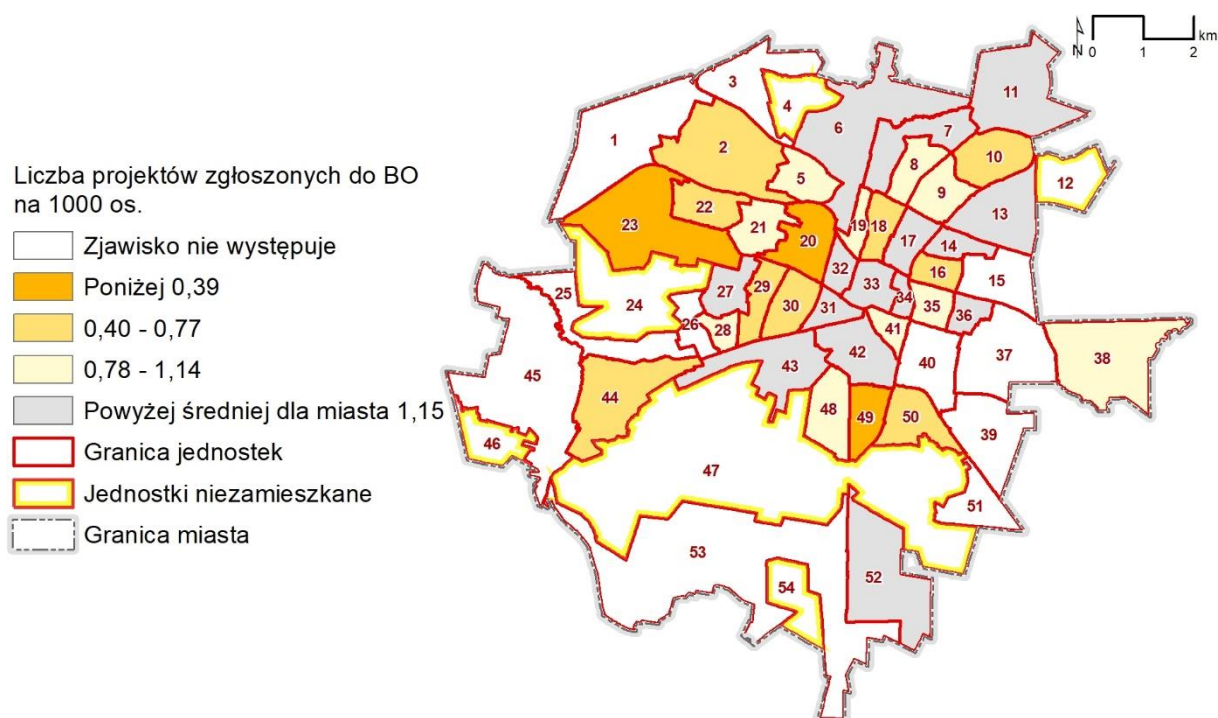
źródło: opracowanie własne.

Wskaźnik dotyczący liczby NGO na 1000 osób obrazuje potencjał lokalnego kapitału społecznego. Organizacje pozarządowe przyczyniają się do wzrostu aktywności społeczności lokalnych. Stanowią one zatem istotny czynnik rozwoju kapitału społecznego. Występowanie dużej liczby organizacji pozarządowych jest więc zjawiskiem pożądanym, gdyż przyczynia się do wsparcia dzieci, młodzieży, osób w trudnej sytuacji życiowej, osób wykluczonych, a także często rozwoju sportowego i kulturalnego lokalnej społeczności.

Przeprowadzone badanie wykazało, że organizacje pozarządowe występują we wszystkich 48 zamieszkałych jednostkach. Najwięcej z nich zarejestrowano w jednostkach o następujących numerach: 1, 9, 10, 20 i 22.

Średnia wartość omawianego wskaźnika dla całego miasta wyniosła 4,05. Poniżej tej wartości znalazło się 19 jednostek. Problem braku zarejestrowanych w jednostce organizacji pozarządowych skumulował się w centralnym i północnym obszarze miasta. Wartości wskaźnika dla tych jednostek wahały się od 4,31 w jednostce nr 38, do 73,53 w jednostce nr 14 (wartość 18 razy wyższa).

Należy jednak podkreślić, że niezależnie od lokalizacji siedziby danej organizacji, zasięg jej działania obejmuje nierzadko całe miasto. W obrębie siedzib stowarzyszeń kumuluje się natomiast bieżąca, administracyjna aktywność członków tych organizacji.

Rys. 25. Wskaźnik liczby projektów zgłoszonych do Budżetu Obywatelskiego na 1000 osób
źródło: opracowanie własne.

Ostatnim analizowanym w sferze społecznej wskaźnikiem jest liczba projektów zgłoszonych w latach 2018-2020 do Budżetu Obywatelskiego na 1000 osób. Świadczy ona o poziomie aktywności społecznej mieszkańców poszczególnych jednostek oraz ich zaangażowaniu w sprawy lokalne. Zainteresowanie lokalnej społeczności zgłaszaniem projektów do Budżetu Obywatelskiego przyczynia się do budowy i rozwoju lokalnej wspólnoty.

Badanie pokazało, że mieszkańcy Kielc chętnie zgłaszają swoje pomysły do Budżetu Obywatelskiego. Zjawisko to odnotowano w 38 jednostkach, a wskaźnik osiągnął wartość wyższą niż średnia dla miasta w 15 jednostkach.

Brak zaangażowania w planowanie wydatków z Budżetu Obywatelskiego oznacza sytuację negatywną. W jednostkach, w których wskaźnik jest niższy od średniej dla miasta, lub w takich, gdzie zjawisko to nie wystąpiło w ogóle, można mówić o wystąpieniu kryzysu.

Jednostkami z najmniejszą liczbą zgłoszonych projektów są następujące jednostki: nr 49 (0,13), nr 20 (0,18) i nr 23 (0,28). Problem niskiego zaangażowania społeczności w planowanie wydatków Budżetu Obywatelskiego odnotowano głównie w centralnej i północnej części Kielc. Wartość wskaźnika nie osiągnęła średniej dla miasta w 18 jednostkach. Negatywnym aspektem jest fakt, iż zjawisko to nie wystąpiło w 15 jednostkach, stanowiących ponad 31% liczby jednostek zamieszkałych.

3.6. SFERA GOSPODARCZA

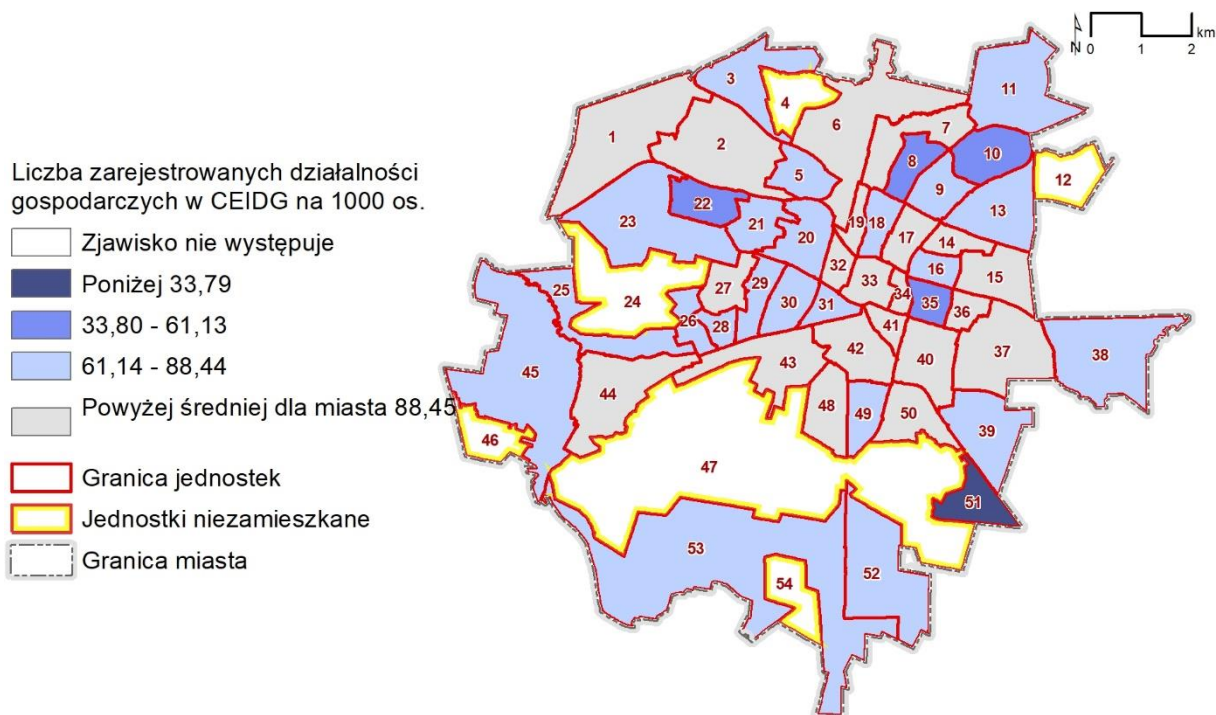
Do analizy sfery gospodarczej wybrano trzy najbardziej charakterystyczne dla Kielc wskaźniki ilustrujące sytuację lokalnego rynku pracy i kondycję lokalnej przedsiębiorczości.

Tab. 25. Zestawienie wskaźników sfery gospodarczej

ID jednostki	Liczba zarejestrowanych działalności gospodarczych w CEIDG na dzień 31.12.2020 na 1000 osób	Liczba nowych zarejestrowań w CEIDG w latach 2018-2020 na 1000 osób	Liczba osób bezrobotnych z wykształceniem gimnazjalnym, podstawowym i poniżej na 1000 osób
1.	90,91	20,98	6,99
2.	108,48	10,60	13,09
3.	76,92	16,48	0,92
4.	0,00	0,00	0,00
5.	80,56	11,15	5,78
6.	195,21	32,66	0,73
7.	122,53	24,70	2,31
8.	54,58	9,14	4,98
9.	66,39	12,48	2,60
10.	58,83	8,48	3,19
11.	79,62	10,64	4,34
12.	0,00	0,00	0,00
13.	87,38	19,42	4,85
14.	1242,65	125,00	0,00
15.	129,12	25,13	6,07
16.	74,11	10,95	3,65
17.	279,70	45,49	1,68
18.	82,18	10,63	5,51
19.	131,93	33,84	5,89
20.	65,41	9,83	10,18
21.	71,90	9,09	3,03
22.	60,78	12,66	1,09
23.	72,50	13,94	6,97
24.	0,00	0,00	0,00
25.	63,16	0,00	0,00
26.	68,13	4,40	4,40
27.	99,77	20,41	0,00
28.	73,89	9,80	1,68
29.	83,20	18,60	11,89
30.	76,84	8,52	5,80
31.	86,71	12,66	5,06
32.	238,03	34,93	6,79
33.	386,56	61,83	18,15
34.	214,38	30,91	6,72
35.	56,57	9,18	6,12
36.	116,07	15,57	4,25
37.	90,56	14,44	4,44
38.	88,27	12,92	5,38
39.	69,56	12,74	3,44
40.	120,64	20,11	5,36
41.	117,80	18,45	6,81
42.	90,42	18,45	4,31
43.	89,60	12,06	8,04
44.	100,14	17,30	13,20

45.	71,08	11,60	7,48
46.	0,00	0,00	0,00
47.	0,00	0,00	0,00
48.	100,36	16,10	3,18
49.	74,55	12,55	2,79
50.	127,60	28,11	3,93
51.	33,78	10,14	0,00
52.	76,92	15,66	4,77
53.	78,84	10,62	7,35
54.	0,00	0,00	0,00
Średnia miasta	88,45	14,38	5,09

Źródło: opracowanie własne.

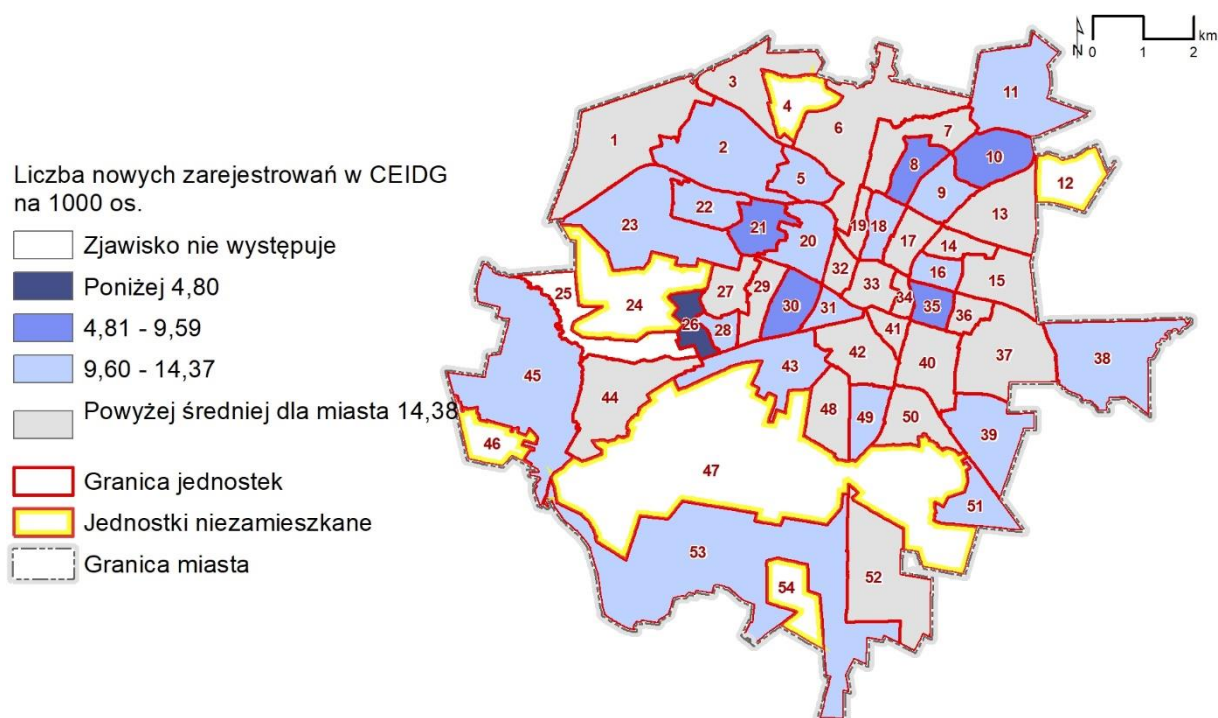
Rys. 26. Wskaźnik zarejestrowanych w CEIDG działalności gospodarczych na 1000 osób

źródło: opracowanie własne.

Wskaźnik zarejestrowanych działalności gospodarczych w CEIDG na 1000 osób obrazuje aktywność gospodarczą mikro oraz małych przedsiębiorstw, a także potencjał lokalnej gospodarki. Średnia tego wskaźnika dla miasta w niniejszym badaniu przyjęła wartość 88,45. Kryzys odnotowuje się poprzez wartość wskaźnika niższą od wartości referencyjnej.

Negatywną sytuację zdiagnozowano zatem w 27 jednostkach. Najniższą wartość, równą 22,78, odnotowano w jednostce nr 51, położonej w południowo-wschodniej części Kielc. Wartość ta jest blisko 4-krotnie niższa od średniej dla miasta. Na drugim miejscu znalazła się jednostka nr 8, z wartością wskaźnika równą 54,58, a na trzecim jednostka nr 35, z wartością równą 56,57. W pozostałych jednostkach w sytuacji kryzysowej wysokość wskaźnika wahała się pomiędzy 58,83 – 88,27.

W pozostałych 21 jednostkach liczba zarejestrowanych działalności gospodarczych w CEIDG na 1000 osób jest większa niż średnia dla miasta. Wskaźnik osiągnął najwyższą wartość w jednostce nr 14 i wyniósł 1242,65. Jest ona 14-krotnie wyższa od średniej dla miasta, wskazując na wysoki poziom aktywności gospodarczej centrum Kielc.

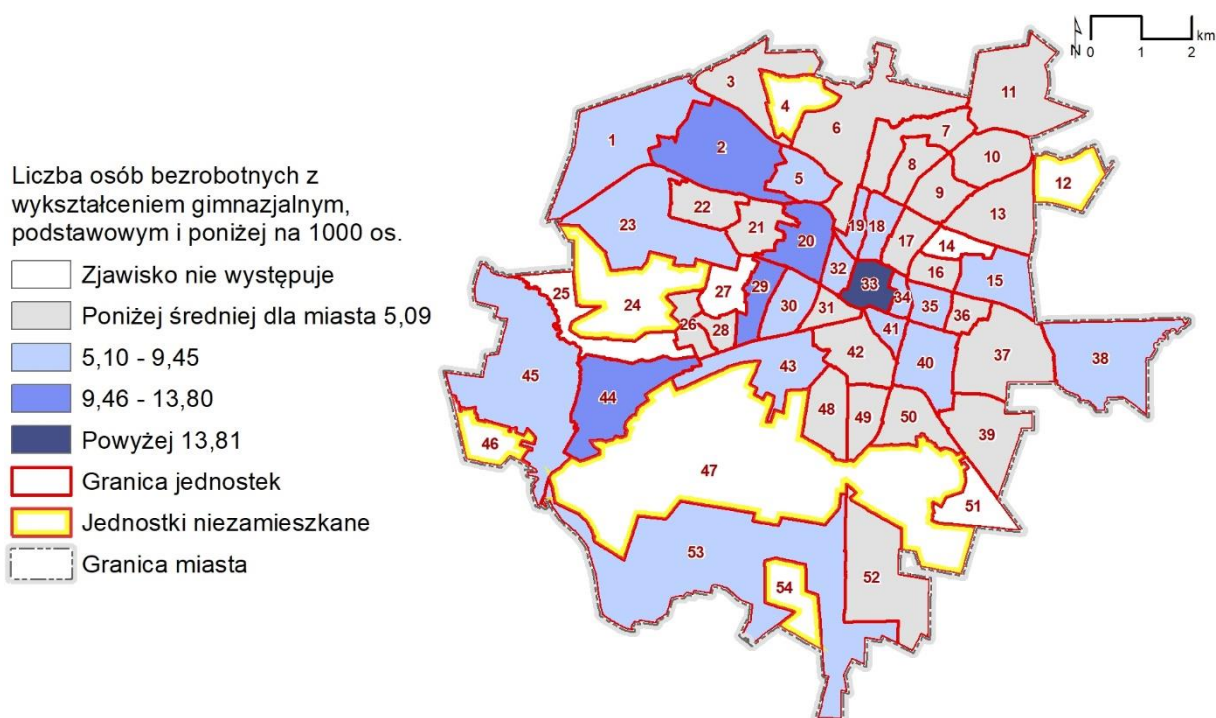

Rys. 27. Wskaźnik liczby nowo zarejestrowanych w CEIDG podmiotów gospodarczych na 1000 osób
źródło: opracowanie własne.

Wskaźnik liczby nowych zarejestrowań w CEIDG na 1000 osób (za lata 2018-2020) określa zdolność lokalnej społeczności do prowadzenia działalności gospodarczej na własny rachunek, a tym samym do podejmowania ryzyka gospodarczego. Brak tego zjawiska w jednostkach zamieszkałych sugeruje kryzys.

Wskaźnik liczby nowych zarejestrowań w CEIDG na 1000 osób wg stanu za lata 2018-2020 osiągnął w Kielcach wartość równą 14,38. Najniższą wartość wskaźnik przyjął w jednostce nr 26, gdzie wyniósł 4,40 (ponad 3-krotnie niższą). W jednostce nr 25 nie odnotowano natomiast w tych latach ani jednego nowego zarejestrowania działalności gospodarczej. Kryzys na bardzo wysokim poziomie wystąpił także w jednostkach o numerach: 8, 10, 21, 30 i 35. Wskaźnik przyjął tam wartości w granicach 8,48 – 9,18.

Sytuację pozytywną odnotowano w 23 zamieszkałych jednostkach, stanowiących blisko 48% ich liczby. Najwyższą wartość wskaźnik osiągnął w jednostce nr 14 i był blisko 9 razy wyższy od wartości referencyjnej.

Rys. 28. Wskaźnik osób bezrobotnych z najniższym wykształceniem na 1000 osób

źródło: opracowanie własne.

Jako ostatni w sferze gospodarczej, analizie poddano wskaźnik dotyczący liczby osób bezrobotnych z najniższym wykształceniem (gimnazjalnym, podstawowym i poniżej) na 1000 osób. Wskaźnik ten obrazuje liczbę osób, które nie posiadają kwalifikacji poświadczonych dyplomem do wykonywania jakiegokolwiek zawodu. Tym samym zjawisko to jest niekorzystne z punktu widzenia procesów rozwoju lokalnego, w szczególności w odniesieniu do uwarunkowań lokalnego rynku pracy. Wartość referencyjna tego wskaźnika dla Kielc wyniosła 5,09.

Zjawisko to odnotowano łącznie w 21 jednostkach, stanowiących 44% jednostek zamieszkałych. Najwyższą wartość wskaźnik osiągnął w jednostce nr 33 wynosząc 18,15, przekraczając wartość średnią ponad 3,5 razy. Problem wysokiego poziomu bezrobocia w połączeniu z niskim wykształceniem wystąpił również w jednostkach nr 2, 20, 29, 44, a wartości wskaźnika wahały się w nich na poziomie od 10,18 do 13,20. W pozostałych jednostkach oscylował w granicach od 5,36 do 7,48.

W pozostałych 27 jednostkach, które stanowią ponad 56% powierzchni miasta, liczba osób bezrobotnych z najniższym wykształceniem na 1000 osób jest mniejsza niż średnia dla miasta, w tym zjawisko to nie wystąpiło w ogóle w 4 jednostkach.

3.7. SFERA ŚRODOWISKOWA

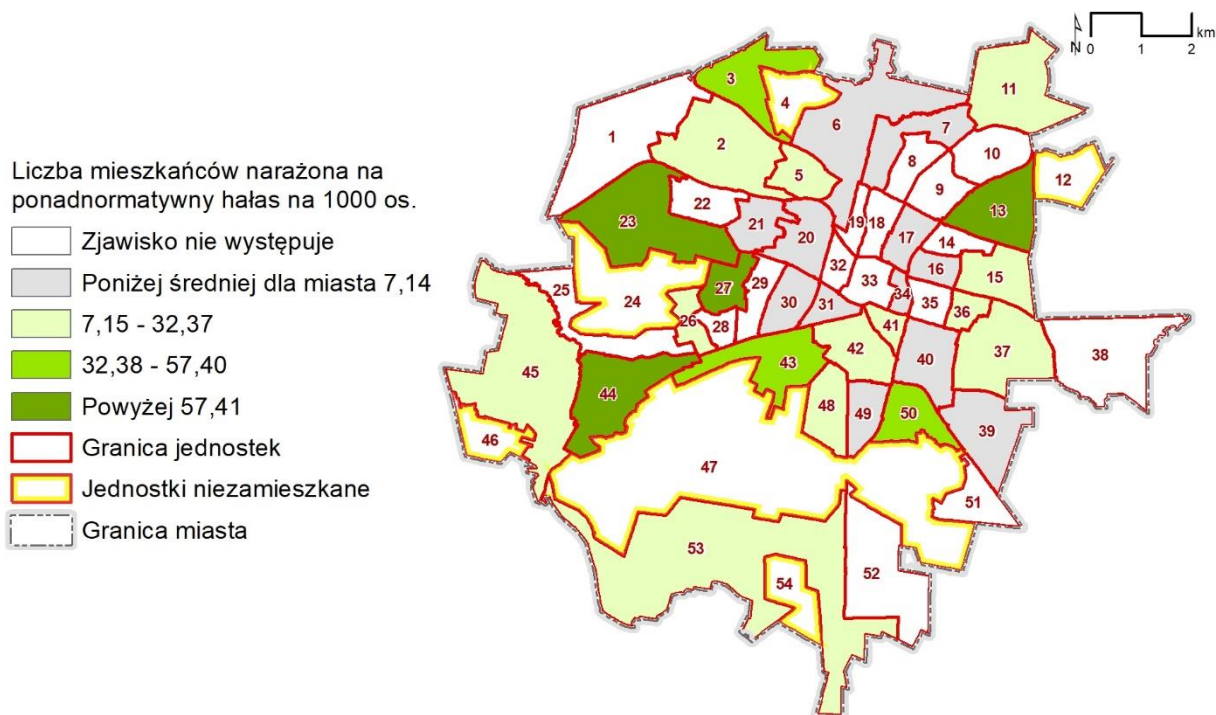
Do analizy podsystemu środowiskowego wzięto pod uwagę 3 wskaźniki ilustrujące problem występowania ponadnormatywnego hałasu, niekorzystnych warunków termicznych oraz niebezpiecznych odpadów, obniżających standardy jakości środowiska.

Tab. 26. Zestawienie wskaźników sfery środowiskowej

ID jednostki	Liczba mieszkańców narażona na ponadnormatywny hałas na 1000 osób	Liczba mieszkańców na terenach narażonych na wysokie temperatury na 1000 osób	Ilość wyrobów zawierających azbest do unieszkodliwienia w kg na 1000 osób
1.	0,00	168,91	216649,81
2.	27,43	380,92	264032,73
3.	32,97	28,39	164208,42
4.	0,00	0,00	0,00
5.	29,13	483,78	101169,55
6.	4,35	60,23	117702,47
7.	0,33	150,20	24385,70
8.	0,00	360,69	19517,74
9.	0,00	412,54	1184,60
10.	0,00	361,01	1003,94
11.	10,25	20,10	107046,12
12.	0,00	0,00	0,00
13.	82,52	0,00	57542,72
14.	0,00	1000,00	181838,24
15.	24,26	71,06	92469,67
16.	0,91	356,70	10310,29
17.	3,37	737,99	7750,63
18.	0,00	317,05	2423,53
19.	0,00	869,54	16949,49
20.	2,37	523,53	211707,99
21.	0,55	253,72	15903,58
22.	0,00	410,36	636,28
23.	71,67	493,87	116840,49
24.	0,00	0,00	0,00
25.	0,00	221,05	267894,74
26.	21,98	105,49	141612,09
27.	58,96	86,17	74478,46
28.	0,00	32,75	4811,92
29.	0,00	820,16	1930,23
30.	3,81	561,80	3008,88
31.	3,59	577,85	3414,56
32.	0,00	987,06	1320,96
33.	0,00	967,95	3024,53
34.	2,69	948,92	5075,60
35.	0,00	473,89	302,10
36.	8,49	36,09	8269,64
37.	8,89	24,44	138566,67
38.	0,00	163,62	312540,37
39.	2,41	0,00	76955,92
40.	6,70	99,20	81364,61
41.	31,51	497,59	12806,98
42.	14,76	603,65	36165,39
43.	52,27	410,68	61688,11
44.	60,99	661,36	167410,56
45.	7,86	118,22	179965,21

46.	0,00	0,00	0,00
47.	0,00	0,00	0,00
48.	7,55	96,98	31301,07
49.	1,01	540,00	5675,16
50.	53,96	80,38	76191,80
51.	0,00	0,00	72263,51
52.	0,00	0,00	268002,04
53.	9,80	98,86	394831,06
54.	0,00	0,00	0,00
Średnia miasta	7,14	399,98	51852,17

Źródło: opracowanie własne.

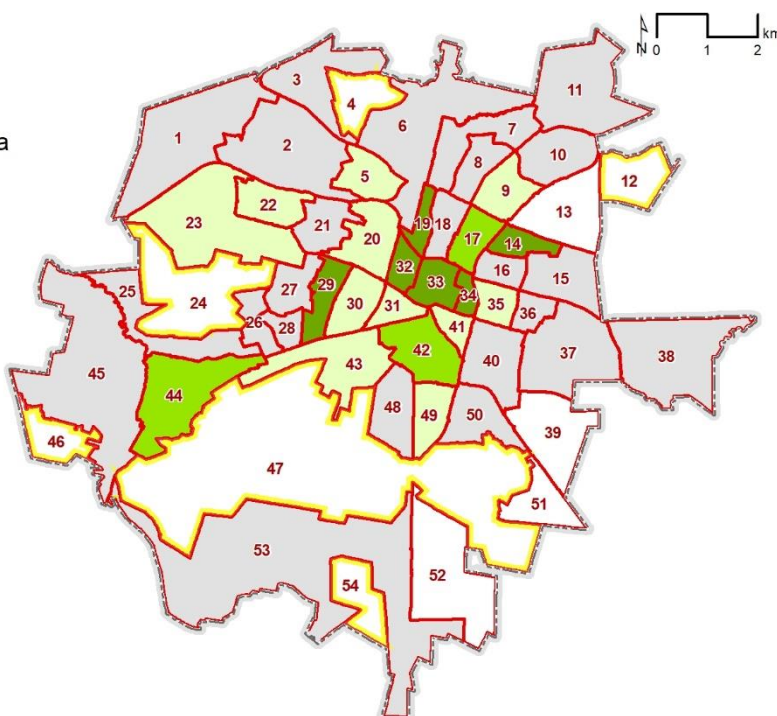
Rys. 29. Wskaźnik liczby mieszkańców narażonej na ponadnormatywny hałas na 1000 osób

Źródło: opracowanie własne.

Wskaźnik liczby mieszkańców narażonych na ponadnormatywny hałas na 1000 osób wskazuje na czynnik zagrażający zdrowiu ludzi. Jako element zanieczyszczenia środowiska rozróżnia się hałas komunikacyjny, drogowy oraz przemysłowy i komunalny. Pozostawanie w sferze ponadnormatywnego hałasu może spowodować przekroczenie granicy wytrzymałości psychofizycznej człowieka, np.: nerwowość, rozkojarzenie, bóle głowy. Ponadto może doprowadzić do uszkodzenia słuchu lub nawet jego utraty.

Średnia wartość wskaźnika dla miasta wyniosła 7,14. Omawiane zjawisko skumulowało się głównie w peryferyjnych częściach miasta, na jego wschodzie i zachodzie. Najwyższe przekroczenie normy odnotowano w jednostce nr 13, gdzie wartość wskaźnika wyniosła 82,52 i przekroczyła wartość referencyjną niemal 12-krotnie. W pozostałych trzech zachodnich jednostkach, tj.: nr 23, nr 27 i nr 44 odnotowano wartości na poziomie 58,96 - 71,67. Łącznie, zjawisko występowania ponadnormatywnego hałasu zdiagnozowano w 19 z 48 zamieszkałych jednostek (40%). W 12 jednostkach wartości wskaźnika nie przekroczyły średniej dla miasta, a w kolejnych 17 zjawisko to w ogóle nie wystąpiło.

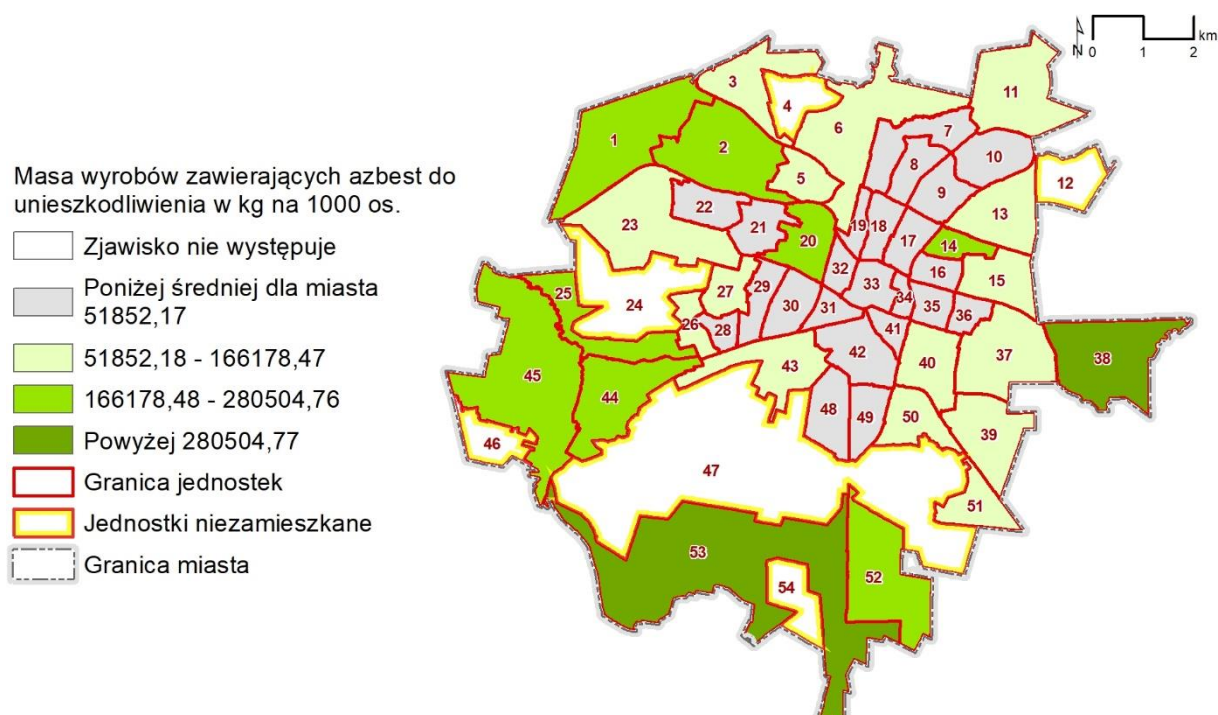
Liczba mieszkańców na terenach narażonych na wysokie temperatury na 1000 os.

Rys. 30. Wskaźnik liczby mieszkańców na terenach narażonych na wysokie temperatury na 1000 osób
Źródło: opracowanie własne.

Liczba mieszkańców na terenach narażonych na wysokie temperatury na 1000 osób mówi pośrednio o występowaniu w mieście zjawiska wysp ciepła. Miejskie wyspy ciepła to tereny, na których występują latem przeważnie wyższe temperatury niż na terenach otaczających miasto. Spowodowane jest to zazwyczaj zastosowaniem podłoża, które szybko się nagrzewa oraz brakiem wysokiej roślinności, która zapewniając cień obniża temperaturę powietrza. Tereny miejskie, na których występuje zbyt wysoka temperatura, są niechętnie uczęszczane przez jego mieszkańców, a czynnik ten uznawany jest za kryzys występujący w danej przestrzeni. Referencyjna wartość powyższego wskaźnika osiągnęła w Kielcach poziom 399,98 punktów.

Omawiany problem występuje głównie w centralnym obszarze miasta. Najwyższą wartość wskaźnika odnotowano w jednostce nr 14. Wyniosła ona 1000 i przekroczyła wartość referencyjną 2,5-krotnie. Nieco niższą wartość, w granicach 950, odnotowano w jednostkach nr 32, 33 i 34. Średnia wartość dla miasta została przekroczona łącznie w 20 jednostkach. W pozostałych 28 jednostkach (58% jednostek zamieszkanych) zjawisko to nie przekroczyło normy, przy czym w 4 z nich w ogóle nie wystąpiło.

Rys. 31. Wskaźnik masy wyrobów zawierających azbest do unieszkodliwienia w kg na 1000 osób
Źródło: opracowanie własne.

Ostatnim wskaźnikiem analizowanym w sferze środowiskowej jest wskaźnik występowania wyrobów zawierających azbest. Przekroczenie normy tego wskaźnika stanowi poważne zagrożenie dla zdrowia ludzi. Azbest jest zaliczany do dziesięciu najgroźniejszych substancji zanieczyszczających na ziemi i znajduje się w wykazie Ministerstwa Zdrowia i Opieki Społecznej jako niebezpieczna substancja chemiczna o udowodnionym działaniu rakotwórczym dla człowieka.

Wskaźnik masy wyrobów azbestowych przybiera najwyższe wartości w jednostkach nr 53 (394.831,06) i 38 (312.540,37), w których średnia dla miasta równa 51.852,17 została przekroczona co najmniej sześciokrotnie. W pozostałych jednostkach pozostających w kryzysie wartość wskaźnika oscylowała pomiędzy 57.542,72 a 268.002,04.

Jak pokazuje powyższa mapa, problem związany z występowaniem azbestu kumuluje się głównie na obrzeżach miasta. Łączna liczba jednostek w kryzysie wynosi 25 i stanowi 52% liczby jednostek zamieszkałych. Jednostki centralne są wolne od tego zanieczyszczenia. Nie odnotowano jednak ani jednej jednostki, na której zjawisko to w ogóle nie występuje.

3.8. SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA

W analizie podsystemu przestrzenno-funkcjonalnego wykorzystano 7 wskaźników odnoszących się do problemów związanych z wyposażeniem w infrastrukturę techniczną i społeczną, niedostosowaniem rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niedostosowaniem infrastruktury do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami, dostępnością komunikacyjną oraz dostępnością terenów publicznych.

Tab. 27. Zestawienie wskaźników sfery przestrzenno-funkcjonalnej

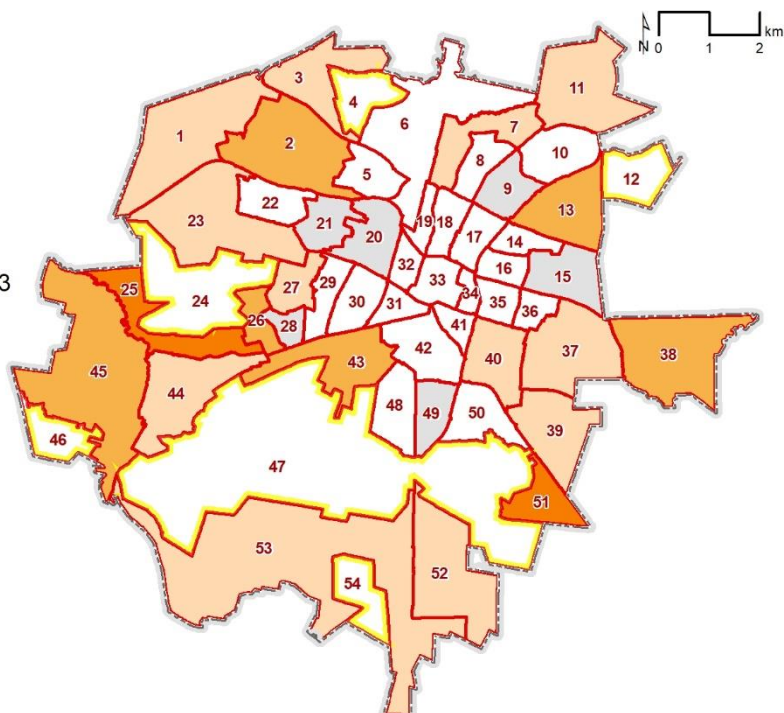
ID jednostki	Liczba mieszkańców w poza zasięgiem aglomeracji na 1000 osób	Liczba mieszkańców w poza zasięgiem strefy dostępności i do obiektów infrastruktury społecznej na 1000 osób	Udział powierzchni terenów, dla których w latach 2017-2021 wydano decyzje WZ niezgodne z przeznaczeniem w studium, w powierzchni jednostki	Udział przystanków komunikacji publicznej niewyposażonych w tablice SIDP w ogólnej liczbie przystanków jednostki	Liczba mieszkańców w poza zasięgiem strefy dostępności do przystanków autobusowych na 1000 osób	Długość ścieżek rowerowych w m na 1000 osób	Liczba mieszkańców w poza zasięgiem strefy dostępności i do terenów zieleni urządzonej oraz obiektów sportu i rekreacji na 1000 osób
1.	19,90	927,38	2,15	100,00	136,63	0,00	1000,00
2.	88,53	271,82	2,20	100,00	105,99	163,09	552,99
3.	34,80	984,43	0,88	100,00	72,34	10,50	984,43
4.	0,00	0,00	0,00	100,00	0,00	0,00	0,00
5.	0,00	0,00	0,50	76,92	92,75	348,10	50,40
6.	0,00	997,82	2,09	96,88	0,00	7831,74	975,33
7.	37,88	239,46	0,63	77,78	442,03	1528,42	109,35
8.	0,00	0,00	0,22	11,11	37,22	168,76	0,00
9.	1,60	0,00	0,41	33,33	391,27	392,21	0,00
10.	0,00	0,00	0,00	41,67	180,53	146,33	0,00
11.	13,80	676,39	0,07	96,30	129,29	2392,56	631,06
12.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
13.	101,94	300,97	14,41	100,00	718,45	2295,37	368,93
14.	0,00	0,00	4,00	100,00	0,00	7561,84	0,00
15.	6,93	832,76	1,34	100,00	103,99	600,09	839,69
16.	0,00	0,00	0,04	66,67	2,74	92,20	197,15
17.	0,00	0,00	0,04	50,00	5,90	2271,40	0,00
18.	0,00	0,00	0,02	57,14	141,26	212,73	0,00
19.	0,00	0,00	0,20	90,00	12,75	776,43	0,00
20.	1,40	0,00	0,01	81,82	120,63	81,71	54,08
21.	1,93	7,44	0,70	33,33	282,64	183,28	6,34
22.	0,00	0,00	0,00	60,00	250,45	0,00	0,00
23.	62,19	158,11	0,47	96,30	17,57	619,60	195,48
24.	0,00	0,00	0,00	100,00	0,00	0,00	0,00
25.	405,26	1000,00	1,38	100,00	173,68	15421,92	768,42
26.	107,69	487,91	1,97	100,00	358,24	879,01	567,03
27.	81,63	405,90	1,77	0,00	596,37	1314,59	238,10
28.	3,64	0,00	0,00	83,33	71,65	106,55	5,88
29.	0,00	0,00	0,00	80,00	232,56	1489,87	0,00
30.	0,00	0,00	0,00	78,57	49,47	129,96	0,00
31.	0,00	0,00	0,00	60,00	80,17	240,25	0,00
32.	0,00	0,00	0,31	53,85	0,00	250,84	0,00

33.	0,00	0,00	0,00	60,00	199,94	865,68	0,00
34.	0,00	0,00	0,00	37,50	62,50	981,67	0,00
35.	0,00	0,00	0,00	66,67	4,84	57,76	0,00
36.	0,00	539,99	0,14	100,00	116,77	0,00	133,05
37.	40,56	987,22	8,46	100,00	97,78	0,00	957,22
38.	161,46	749,19	0,00	100,00	187,30	0,00	504,84
39.	13,09	736,57	0,31	0,00	602,96	61,58	1000,00
40.	24,13	77,75	6,62	100,00	109,92	1603,92	430,29
41.	0,00	0,00	0,00	54,55	0,00	240,74	31,22
42.	0,00	0,00	0,21	83,33	208,73	880,90	84,68
43.	103,39	245,84	4,07	95,00	297,53	581,24	214,24
44.	41,88	360,04	2,33	100,00	251,71	1027,09	318,16
45.	152,26	973,81	3,89	100,00	195,66	769,49	714,93
46.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
47.	0,00	0,00	0,00	100,00	0,00	0,00	0,00
48.	0,00	305,84	0,31	91,67	395,67	119,89	167,33
49.	2,41	33,85	0,05	87,50	481,30	282,44	32,97
50.	0,00	142,78	0,25	93,33	215,29	1403,43	192,24
51.	523,65	1000,00	21,03	100,00	280,41	0,00	1000,00
52.	45,61	675,29	0,00	100,00	446,56	2590,04	583,39
53.	46,16	973,86	9,02	100,00	318,22	2374,47	875,82
54.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Średnia miasta	11,73	132,55	1,03	84,70	178,78	496,36	137,69

Źródło: opracowanie własne.

Liczba mieszkańców poza zasięgiem aglomeracji na 1000 os.

- Zjawisko nie występuje
- Poniżej średniej dla miasta 11,73
- 11,74 - 86,60
- 86,61 - 161,47
- Powyżej 161,48
- Granica jednostek
- Jednostki niezamieszkane
- Granica miasta

Rys. 32. Wskaźnik liczby mieszkańców poza zasięgiem aglomeracji na 1000 osób

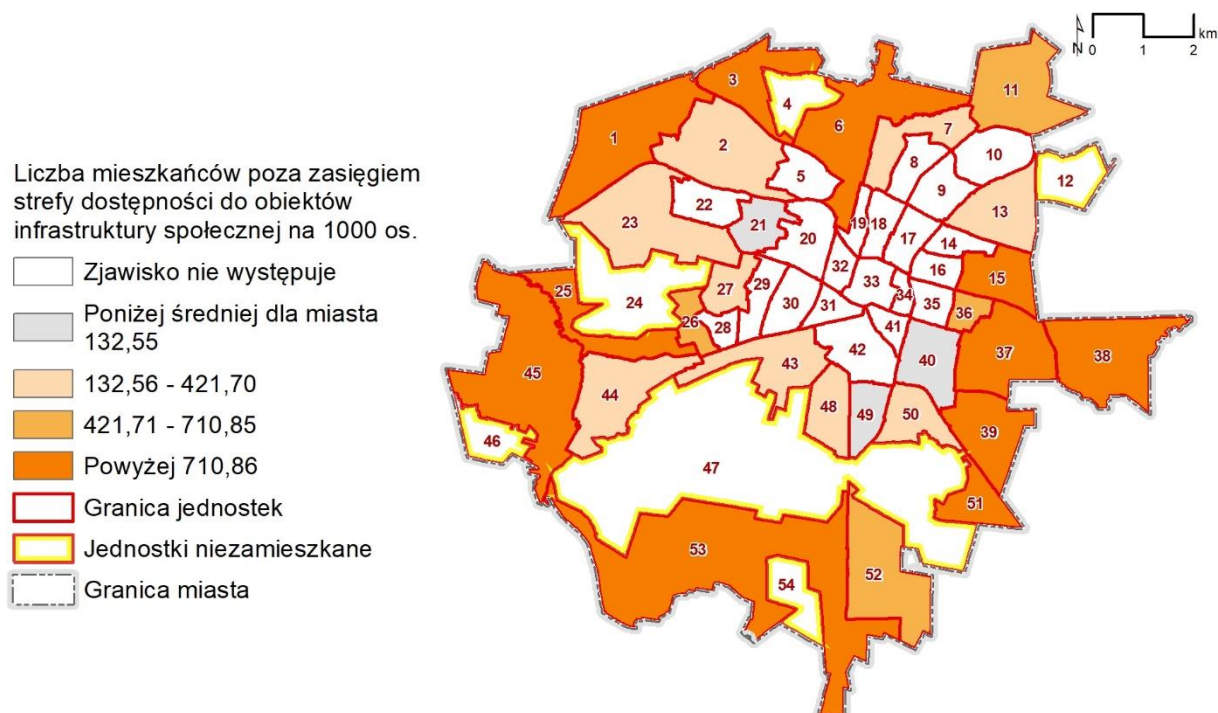
Źródło: opracowanie własne.

Aglomeracja to teren, na którym zaludnienie oraz prowadzone działalności gospodarcze są na tyle skoncentrowane, aby opłacalnym było utworzenie na tym obszarze kanalizacji ściekowej. Na zaglomerowanym terenie ścieki komunalne są zbierane i przekazywane do oczyszczalni ścieków komunalnych lub do końcowego punktu zrzutu. Brak rozwiniętej kanalizacji ściekowej obniża jakość warunków mieszkaniowych oraz prowadzenia działalności gospodarczej

w danej jednostce. Wskaźnik liczby mieszkańców poza zasięgiem aglomeracji na 1000 osób osiągnął w Kielcach średnią wartość równą 11,73.

Omawiany problem zdiagnozowano w 20 jednostkach. Są one głównie położone na obrzeżach miasta. Wskaźnik osiągnął najwyższy poziom w jednostce nr 51 i wyniósł 523,65, czyli przekroczył wartość referencyjną 45-krotnie. Kolejno, wysoki poziom wskaźnika odnotowano w jednostce nr 25, gdzie wyniósł on 405,26 (34-krotnie przekroczenie średniej). W pozostałych jednostkach w kryzysie wartość wskaźnika wahała się na poziomie od 13,09 do 161,46.

Pozytywny aspekt stanowi fakt, iż w 6 jednostkach wskaźnik nie przekroczył wartości referencyjnej, a w 22 jednostkach problem ten w ogóle nie wystąpił. Oznacza to, iż kielecka sieć kanalizacji ścieków jest stosunkowo dobrze rozwinięta.

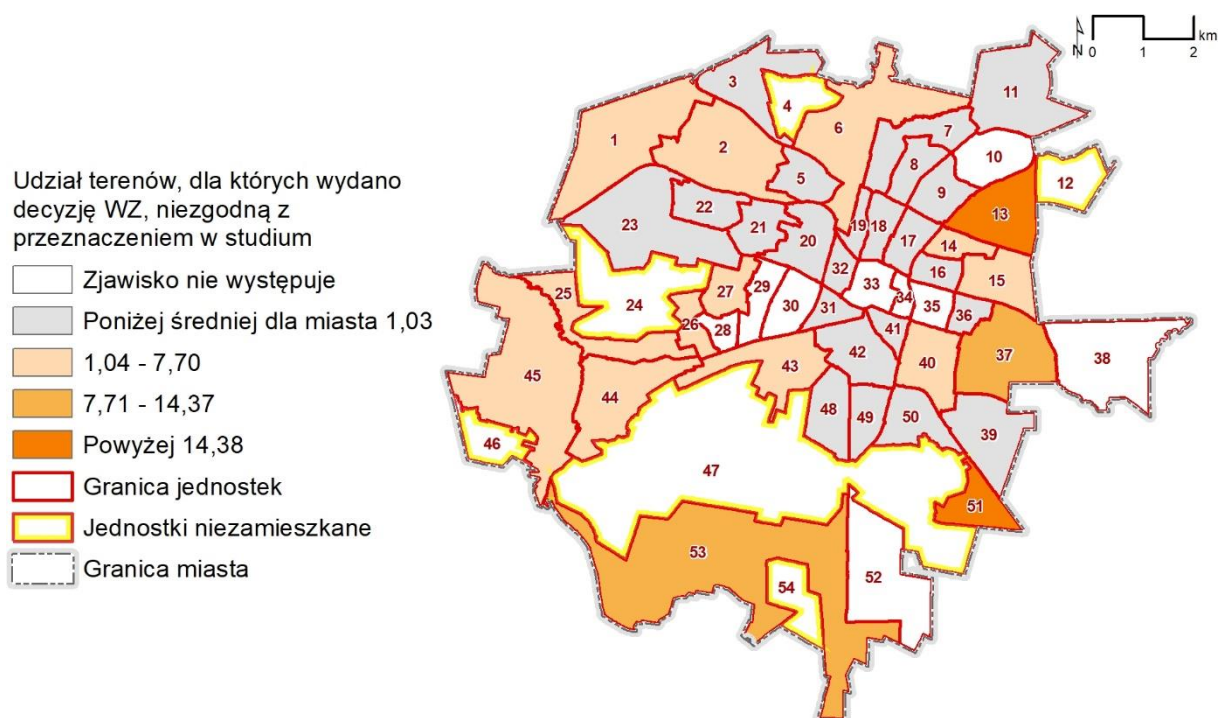

Rys. 33. Wskaźnik liczby mieszkańców poza zasięgiem strefy dostępności do obiektów infrastruktury społecznej na 1000 osób

Źródło: opracowanie własne.

Prowadzenie obiektów wspierających działania społeczne i upowszechniających kulturę w mieście jest niezbędne do prawidłowego rozwoju społecznego i kulturalnego jego mieszkańców, dlatego niska wartość wskaźnika liczby mieszkańców poza zasięgiem strefy dostępności do obiektów infrastruktury społecznej na 1000 osób świadczy o negatywnej sytuacji w jednostce. Omawiany wskaźnik osiągnął średnią wartość dla Kielc na poziomie 132,55.

Analiza danych pokazuje, że największą dostępnością obiektów infrastruktury społecznej cieszą się mieszkańcy centralnych obszarów miasta. W 21 z nich problem ten w ogóle nie wystąpił. Negatywne zjawisko skumulowało się zdecydowanie na peryferiach Kielc. Wskaźnik osiągnął alarmującą wartość aż w 24 jednostkach, które stanowią 50% jednostek zamieszkałych. Osiągnął on najwyższą, taką samą, wartość równą 1000 w jednostkach nr 25 i 52, co oznacza, iż przekroczył wartość referencyjną ponad 7-krotnie. W kolejnych 9 jednostkach oscylował na poziomie 736,57- 997,82 (minimum 6-krotne przekroczenie wartości).

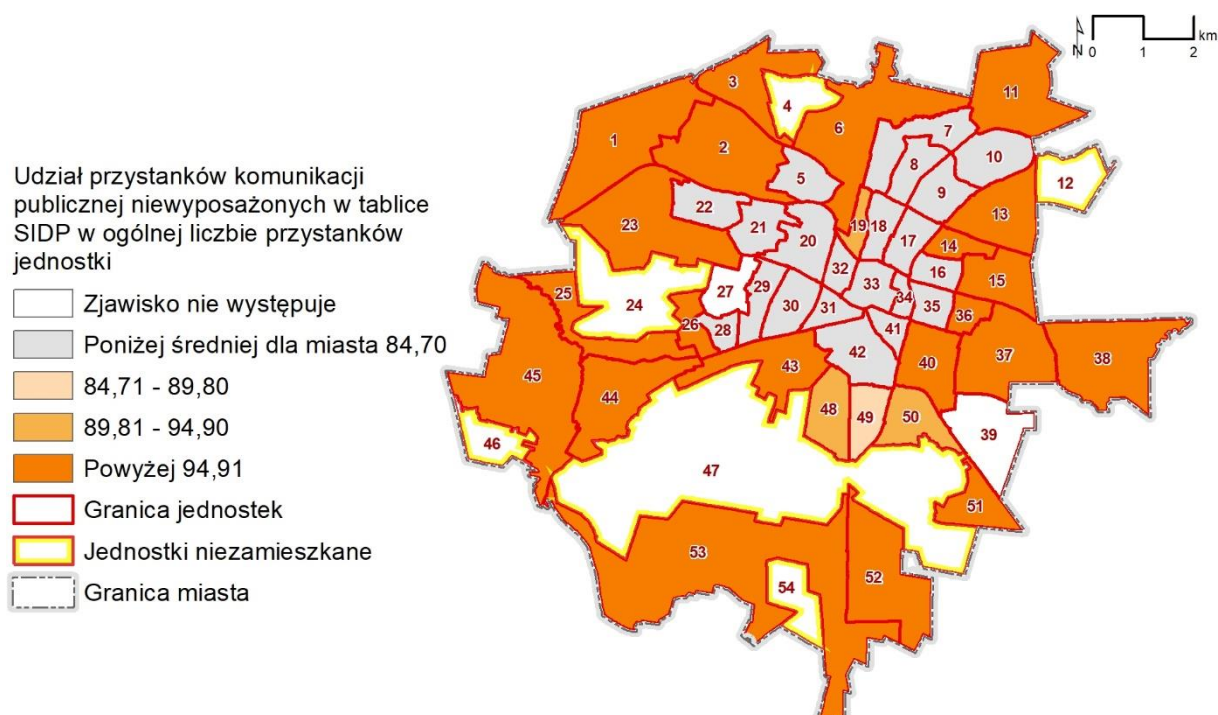
Rys. 34. Wskaźnik udziału powierzchni terenów, dla których w latach 2017-2021 wydano decyzje WZ niezgodne z przeznaczeniem w studium, w powierzchni jednostki

Źródło: opracowanie własne.

Wskaźnik udziału powierzchni terenów, dla których w latach 2017-2021 wydano decyzje WZ niezgodne z przeznaczeniem w studium, prezentuje problem prowadzenia działań inwestycyjnych niezgodnie z przyjętymi wytycznymi dotyczącymi sposobu zagospodarowania. Im więcej takich budynków, tym przestrzeń miejska staje się bardziej chaotyczna i nieatrakcyjna, co świadczy o kryzysie sfery przestrzenno-funkcjonalnej. Średnia wartość tego wskaźnika dla Kielc w latach 2017-2021 wyniosła 1,03.

Nasilenie omawianego zjawiska zdiagnozowano głównie w centralno-zachodniej i wschodniej części Kielc. Wskaźnik osiągnął najwyższą wartość w jednostkach nr 51 (21) i nr 13 (14,4). W pozostałych jednostkach w kryzysie wartość wskaźnika oscylowała na poziomie 1,3-9.

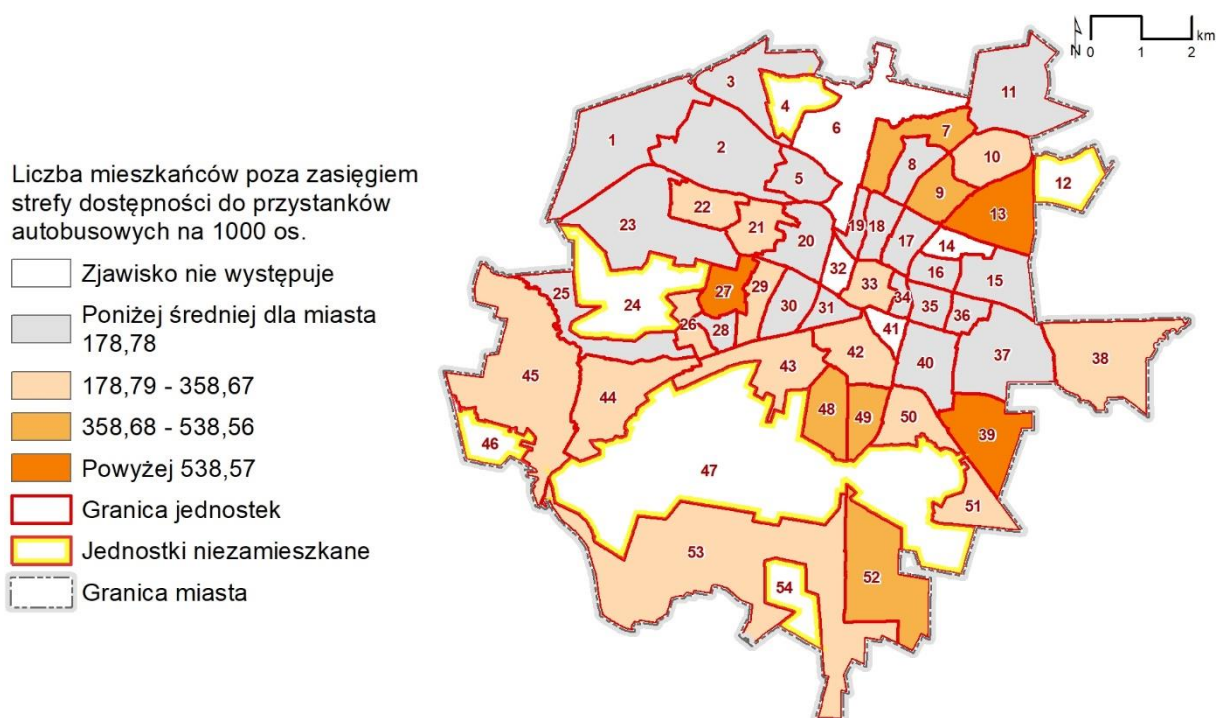
W jednostkach położonych w centrum miasta nie odnotowano przekroczeń średniej dla miasta. Łącznie jest ich 32 (67% jednostek zamieszkałych), z czego w 12 z nich zjawisko to w ogóle nie wystąpiło.

Rys. 35. Wskaźnik udział przystanków komunikacji publicznej niewyposażonych w tablice SIDP w ogólnej liczbie przystanków jednostki

Źródło: opracowanie własne.

Wskaźnik liczby przystanków komunikacji publicznej dostosowanych do osób o szczególnych potrzebach obrazuje problem niedostosowania infrastruktury do wymogów ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności (...). Występowanie niskiej liczby tego typu przystanków jest zjawiskiem niepożądanym, szczególnie w sytuacji obecności w jednostce wysokiej liczby mieszkańców o szczególnych potrzebach w zakresie dostępności (np. niepełnosprawni, seniorzy). Średnia wartość omawianego wskaźnika jest bardzo wysoka, co świadczy o rozległym występowaniu problemu w mieście, i wynosi 84,70. Liczba przystanków dostosowanych do osób o szczególnych potrzebach jest więc bardzo niska w skali miasta. Jedynie w dwóch zamieszkałych jednostkach (nr 27 i 39) odnotowano brak występowania omawianego problemu. W 17 jednostkach o numerach: 1-3, 13-15, 25-26, 36-38, 40, 44-45, 51-53 nie odnotowano ani jednego przystanku komunikacji publicznej wyposażonego w tablice SIDP. W pozostałych 29 jednostkach, które stanowią 60% obszaru miasta, wskaźnik osiągnął wartość wyższą niż średnia dla miasta.

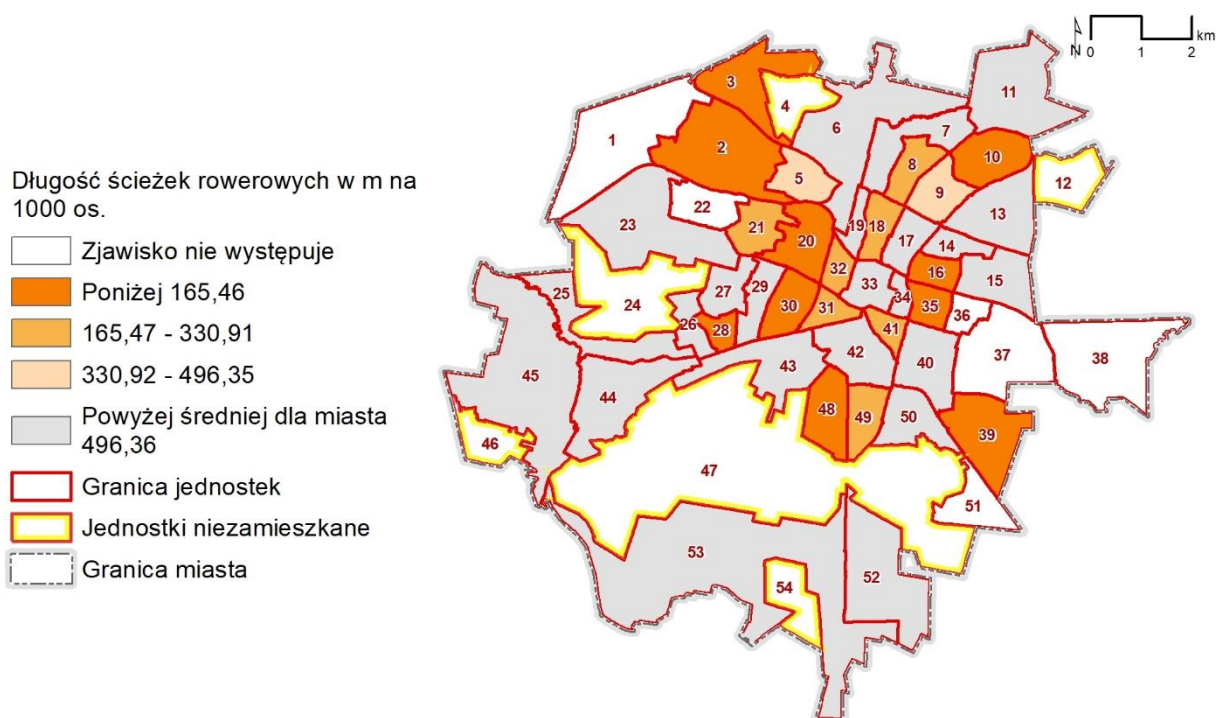

Rys. 36. Wskaźnik liczby mieszkańców poza zasięgiem strefy dostępności do przystanków autobusowych na 1000 osób

Źródło: opracowanie własne.

Wskaźnik liczby mieszkańców poza zasięgiem strefy dostępności do przystanków autobusowych obrazuje problem niedostatecznego skomunikowania miasta środkami komunikacji publicznej. Wysoka liczba mieszkańców, którzy nie mają dostępu do przystanków miejskich, świadczy o występowaniu kryzysu w danej jednostce. Średnia wielkość omawianego wskaźnika osiągnęła dla Kielc wartość równą 178,78.

Jak pokazuje powyższa mapa, największy problem dostępności do przystanków komunikacji publicznej odnotowano w północno-wschodniej i południowej części miasta. Przekroczenie normy zdiagnozowano w 22 jednostkach, które stanowią 46% liczby jednostek zamieszkałych. Wskaźnik osiągnął najwyższą wartość w jednostkach nr 13 (718,5), 39 (603) i 27 (596,4). Stanowi to minimum 3-krotne przekroczenie wartości referencyjnej. W pozostałych 19 jednostkach w kryzysie wartość wskaźnika wahała się od 180,5 do 481,3. W 22 jednostkach wartość wskaźnika nie przekroczyła średniej dla miasta, a w kolejnych 4 problem dostępności do przystanków komunikacji publicznej w ogóle nie wystąpił.

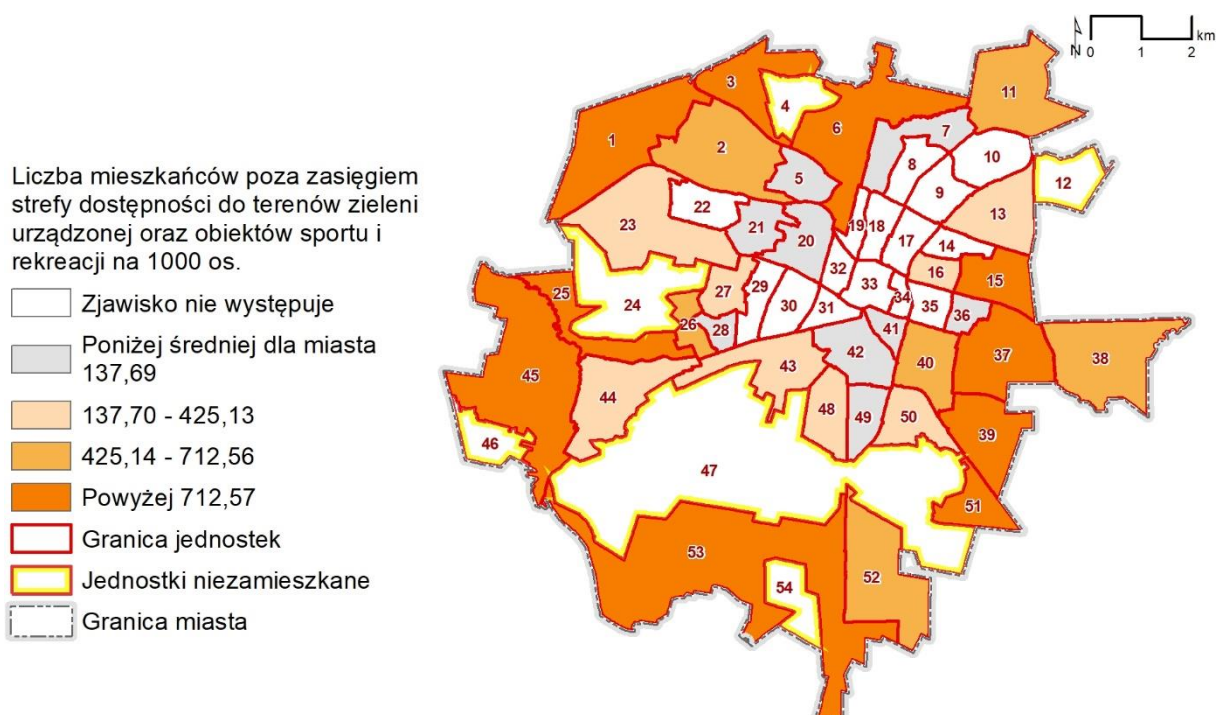

Rys. 37. Wskaźnik długości ścieżek rowerowych na 1000 osób

Źródło: opracowanie własne.

Wskaźnik długości ścieżek rowerowych na 1000 osób został wybrany do opisanego z jednej strony zjawiska poziomu obsługi komunikacyjnej, a z drugiej jakości terenów publicznych, z których korzystają mieszkańcy poszczególnych części miasta. Pożądana jest wysoka wartość wskaźnika w jednostce, świadcząca o lepszych niż przeciętne warunkach do życia. Infrastruktura ścieżek rowerowych w Kielcach jest wysoko rozwinięta (powyżej średniej) w 23 jednostkach, co stanowi 48% powierzchni miasta. Średnia wartość długości ścieżek rowerowych na 1000 osób wyniosła w Kielcach 496,36 m. Najwyższą wartość wskaźnika odnotowano w jednostce nr 25, gdzie równała się 15.421,9 m i stanowiła 31-krotne przekroczenie wartości referencyjnej.

W pozostałych 25 jednostkach zamieszkałych, ze względu na wartość wskaźnika poniżej średniej, bądź ze względu na brak występowania zjawiska, stwierdzono sytuację kryzysową. Jednostkami, w których nie odnotowano występowania ścieżek rowerowych to: nr 1, 22, 36-38, 51. W pozostałych jednostkach w kryzysie wartość wskaźnika oscylowała na poziomie od 10,5 do 282,4.

Rys. 38. Wskaźnik liczby mieszkańców poza zasięgiem strefy dostępności do terenów zieleni urządzonej oraz obiektów sportu i rekreacji na 1000 osób

Źródło: opracowanie własne.

Ostatnim wskaźnikiem analizowanym w sferze przestrzenno-funkcjonalnej jest wskaźnik liczby mieszkańców poza zasięgiem strefy dostępności do terenów zieleni urządzonej oraz obiektów sportu i rekreacji na 1000 osób. Opisuje on dostęp do miejskich zielonych terenów publicznych, takich jak: parki, skwery, zieleńce oraz do boisk i przestrzeni sportowych, z których mogą korzystać mieszkańcy miasta. Występowanie dużej liczby parków, skwerów, zieleni wysokiej świadczy o dobrych warunkach do życia w jednostce. Wpływa też na wyższą wartość nieruchomości mieszkaniowych. Tereny zielone pełnią funkcje wypoczynkowe, rekreacyjne, estetyczne, ale także zdrowotne (ochrona przed nawiewaniem pyłów z ulicy). Średnia wartość wskaźnika wyniosła w Kielcach 137,7. Tereny zieleni urządzonej oraz sportowo-rekreacyjne charakteryzują głównie centrum miasta. Najniższą wartość wskaźnika, czyli sytuację pozytywną, odnotowano w jednostce nr 28 (5,9), natomiast w 15 jednostkach problem ten w ogóle nie wystąpił.

Największe nasilenie negatywnego zjawiska odnotowano natomiast w jednostkach o numerach 1, 39 i 51, gdzie wartość wskaźnika osiągnęła 1000 (7-krotne przekroczenie średniej dla miasta).

3.9. SFERA TECHNICZNA

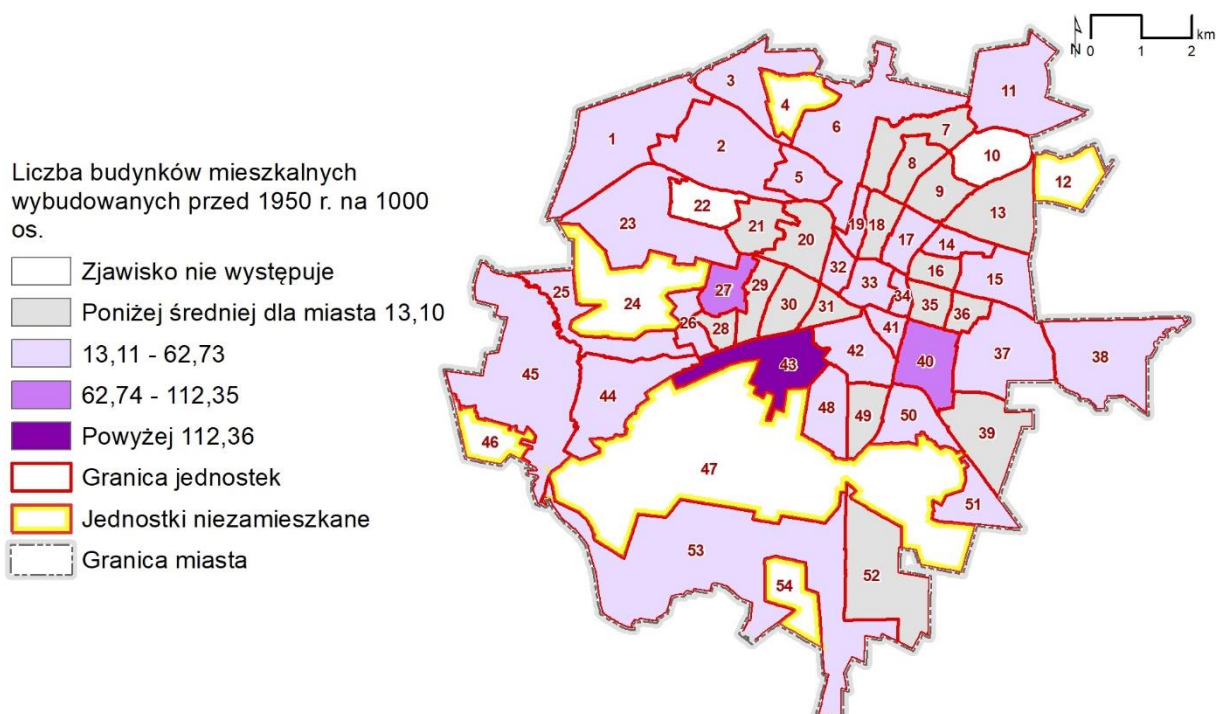
Do analizy podsystemu technicznego wzięto pod uwagę 3 wskaźniki odnoszące się do głównych problemów, które charakteryzują zabudowę na terenie miasta. Liczba budynków mieszkalnych wybudowanych przed 1950 r. (komunalnych) obejmuje w dużej mierze najstarszą zabudowę miejską, generującą największe zapotrzebowanie na realizację inwestycji remontowych i modernizacyjnych, skutkujących poprawą jej stanu technicznego. Wysoka liczba obiektów zabytkowych generuje wydatki na działania konserwatorskie, natomiast stosowanie ogrzewania piecami węglowymi wymaga modernizacji źródeł ciepła na bardziej ekologiczne.

Tab. 28. Zestawienie wskaźników sfery technicznej

ID jednostki	Liczba budynków mieszkalnych wybudowanych przed 1950 r. na 1000 osób	Liczba obiektów zabytkowych ujętych w gminnej ewidencji zabytków na 1000 osób	Liczba budynków ogrzewanych piecami węglowymi na 1000 osób
1.	33,89	0,00	32,81
2.	31,80	5,61	27,43
3.	27,47	0,00	18,32
4.	0,00	0,00	0,00
5.	24,58	0,62	18,18
6.	23,22	1,45	13,79
7.	2,96	0,33	9,22
8.	0,50	0,08	0,00
9.	0,70	0,00	0,40
10.	0,00	0,00	0,00
11.	13,40	0,39	18,53
12.	0,00	0,00	0,00
13.	9,71	0,00	0,00
14.	58,82	0,00	227,94
15.	19,06	0,00	13,00
16.	7,48	0,00	6,94
17.	24,43	4,21	7,58
18.	2,10	0,13	0,26
19.	17,66	1,96	5,89
20.	10,80	1,05	8,69
21.	1,10	0,00	7,44
22.	0,00	0,00	0,78
23.	23,15	0,00	32,91
24.	0,00	0,00	0,00
25.	57,89	15,79	10,53
26.	28,57	0,00	57,14
27.	86,17	11,34	29,48
28.	1,96	0,00	5,32
29.	1,55	0,00	1,03
30.	11,96	0,36	3,81
31.	5,91	3,38	1,27
32.	26,20	29,11	9,06
33.	62,39	71,47	10,78
34.	22,85	11,42	4,03
35.	3,85	0,49	0,39
36.	8,49	0,71	8,49
37.	24,44	0,56	18,89
38.	20,45	0,00	53,82
39.	10,67	1,38	25,14

40.	91,15	0,00	28,15
41.	17,03	11,92	6,81
42.	16,20	4,72	13,74
43.	161,98	1,72	31,02
44.	44,15	11,83	47,34
45.	24,32	0,00	40,03
46.	0,00	0,00	0,00
47.	0,00	0,00	0,00
48.	35,37	0,99	21,07
49.	4,18	0,00	5,83
50.	23,05	0,56	20,24
51.	13,51	33,78	10,14
52.	10,89	0,68	38,80
53.	46,16	0,82	30,64
54.	0,00	0,00	0,00
Średnia miasta	13,10	3,01	9,33

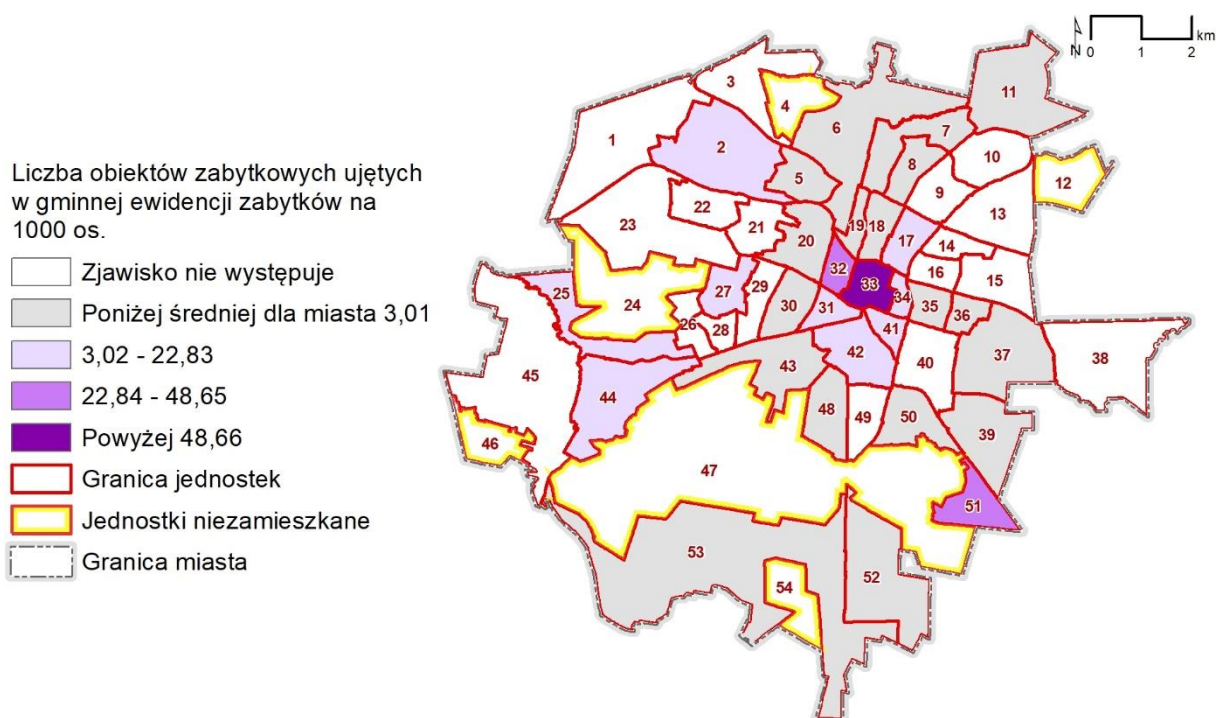
Źródło: opracowanie własne.

Rys. 39. Wskaźnik budynków komunalnych wybudowanych przed 1945 r. na 1000 osób

Źródło: opracowanie własne

Pierwszym zjawiskiem analizowanym w sferze technicznej jest liczba budynków komunalnych wybudowanych przed 1945 r. na 1000 osób. Wskaźnik ten obrazuje rozkład w przestrzeni miasta najstarszego gminnego zasobu mieszkaniowego, charakteryzowanego często przez brak rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z niego, w szczególności w zakresie energooszczędności, ochrony środowiska i zapewniania dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami. Gminny zasób mieszkaniowy położony jest m.in. w śródmiejskich dzielnicach miasta. Wskaźnik najwyższą wartość osiągnął w jednostce nr 43 i wyniósł 162. Jest to wartość 12-krotnie wyższa niż średnia dla miasta równa 13,1. Wysoki poziom tego problemu odnotowano także w jednostkach nr 40 (91,15) oraz nr 27 (86,17). Łączna liczba jednostek w krzysie wynosi 29 i stanowi 60% liczby jednostek zamieszkałych. W pozostałych 19 jednostkach nie odnotowano przekroczenia normy wskaźnika, a w dwóch z nich problem ten nie wystąpił.

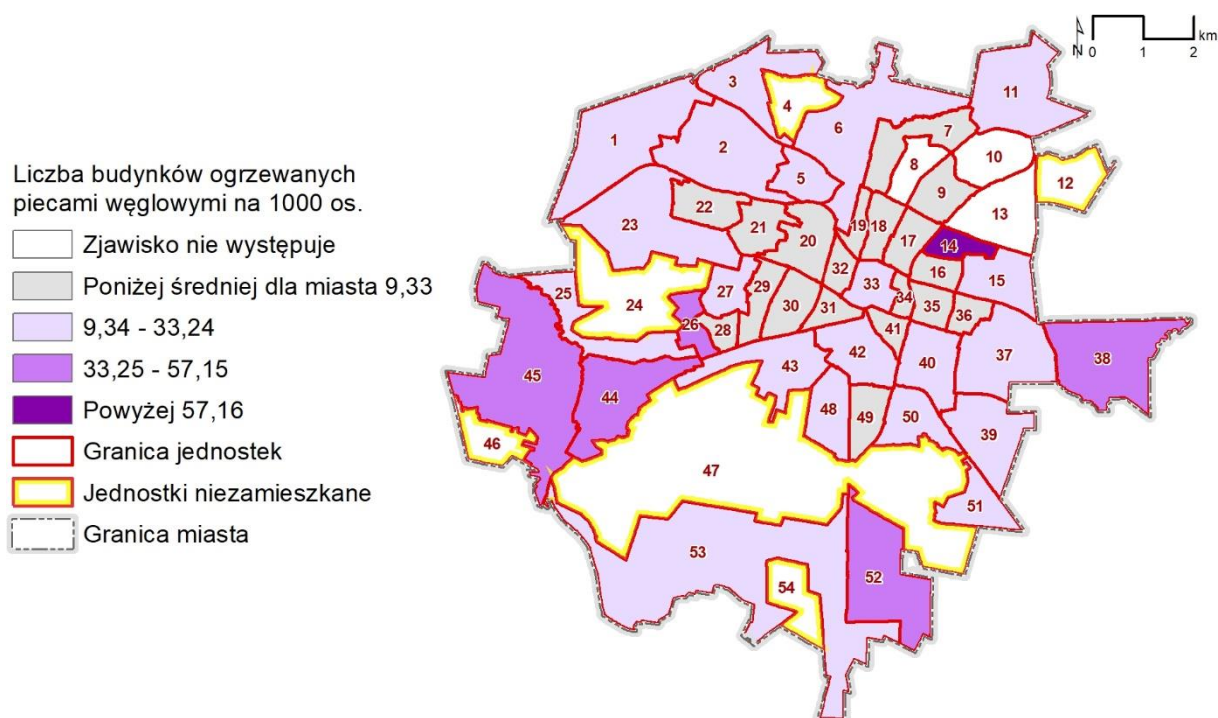

Rys. 40. Wskaźnik liczby obiektów zabytkowych ujętych w gminnej ewidencji zabytków na 1000 osób
Źródło: opracowanie własne.

Nagromadzenie obiektów zabytkowych w jednostce zostało potraktowane jako dodatkowy wskaźnik w sferze technicznej. Obiekty zabytkowe są jednym z najistotniejszych potencjałów w procesie rewitalizacji. Jednocześnie nagromadzenie takich obiektów, zwłaszcza w sytuacji zaniedbań remontowych, sprawia niejednokrotnie, że obszary te stanowią miejsca koncentracji problemów związanych z ich złym stanem, wywołanym niewystarczającym wyposażeniem w podstawowe instalacje. Kolejnym problemem jest niedostosowanie tych obiektów historycznych do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami.

Średnia wartość wskaźnika dla miasta wyniosła 3,01. Przekroczenie tej wartości odnotowano w 12 jednostkach. Największe zagęszczenie takich obiektów przypada na historyczne centrum miasta – w jednostce nr 33 wskaźnik osiągnął wartość 71,5, w jednostce 32 – ok. 29. W pozostałych jednostkach, charakteryzujących się wartością wskaźnika powyżej średniej, liczba ta wynosi od 3,4 (nr 31) do 15,8 (nr 25).

W 18 jednostkach wartość wskaźnika jest niższa niż średnia dla miasta, a w 18 jednostkach zjawisko w ogóle nie występuje.

Rys. 41. Wskaźnik liczby budynków ogrzewanych piecami węglowymi na 1000 osób

Źródło: opracowanie własne

Ostatnim wskaźnikiem analizowanym w badaniu jest wskaźnik liczby budynków ogrzewanych piecami węglowymi na 1000 osób. Obrazuje on występowanie substandardowego zasobu, uniemożliwiającego efektywne korzystanie z niego w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska. Lokale ogrzewane węglem są odpowiedzialne za występowanie problemu niskiej jakości powietrza atmosferycznego w sezonie grzewczym.

Najwyższą wartość wskaźnik osiągnął w jednostce nr 14 (228), gdzie przekroczył on wartość referencyjną (9,3) 25-krotnie. Pozostałe jednostki z wysokim poziomem kryzysu zlokalizowane są na obrzeżach miasta. Wskaźnik osiągnął w nich następujące wartości: nr 26 – 57,1; nr 38-53,8; nr 44 – 47; nr 45 – 40 i nr 52 – 38,8.

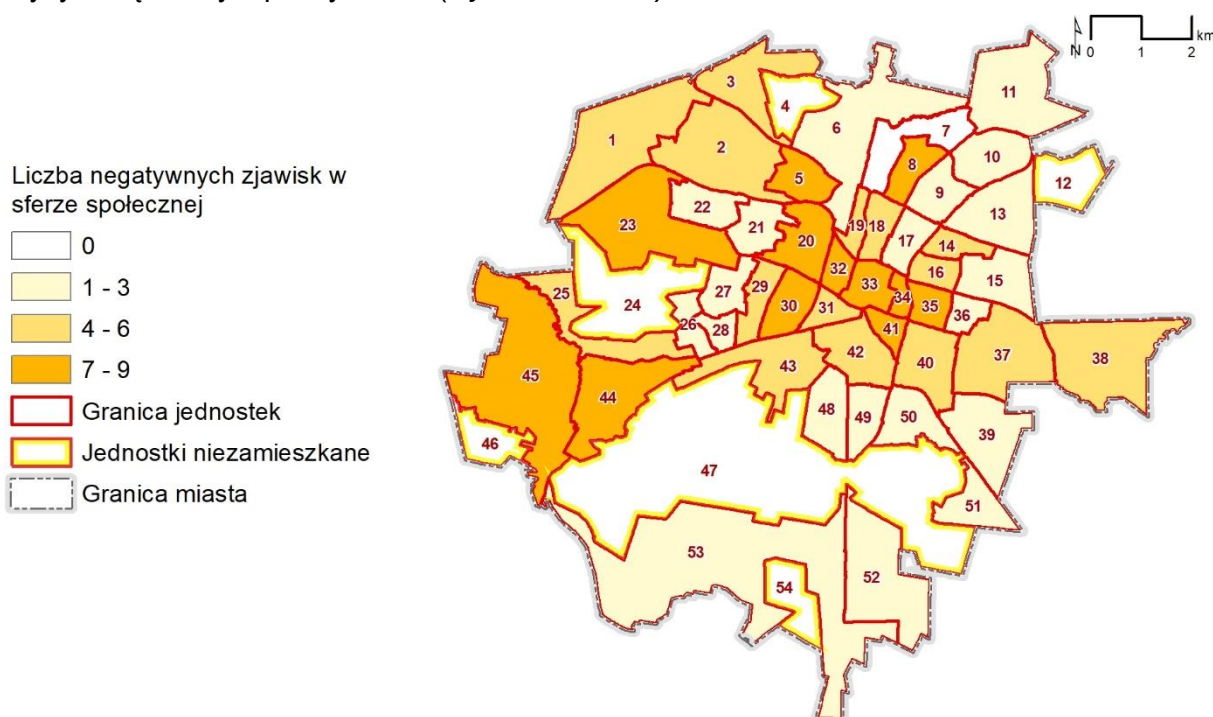
Sytuacji negatywnej nie odnotowano głównie w jednostkach położonych w centrum Kielc. Najniższą wartość wskaźnik osiągnął w jednostce nr 9 – 0,4, a w 3 północno-wschodnich jednostkach w ogóle nie stosuje się ogrzewania piecami węglowymi.

4. WYZNACZENIE GRANIC OBSZARU ZDEGRADOWANEGO

Na potrzeby identyfikacji stanu kryzysowego poddano analizie porównawczej 54 jednostki strukturalne w obrębie granic miasta. Analiza miała na celu określenie, które z jednostek charakteryzują się największą liczbą wskaźników świadczących o sytuacji kryzysowej. Rozmiar i zakres analizy wskaźnikowej podyktowany został zapisami art. 9 ust. 1 ustawy o rewitalizacji. Do badania wykorzystano ostatecznie 26 wskaźników: 10 odnoszących się do sfery społecznej, 3 do sfery gospodarczej, 3 do sfery środowiskowej, 7 sfery przestrzenno-funkcjonalnej i 3 do sfery technicznej.

Liczba i zakres wskaźników użytych do analizy zróżnicowania wewnątrzmięjskiego wpłynęła na potrzebę zdefiniowania szczegółowych kryteriów wyznaczenia obszaru zdegradowanego, w oparciu o przesłanki wynikające z wyżej wymienionego art. 9 ust. 1 ustawy o rewitalizacji. Z uwagi na użytą w badaniu ilość wskaźników, w celu uznania jednostki za zdegradowaną uznano za konieczne występowanie na jej terenie koncentracji co najmniej 7 negatywnych zjawisk ze sfery społecznej oraz co najmniej po jednym negatywnym zjawisku w pozostałych sferach tj. gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej (Tab. 29). Koncentrację zjawisk w poszczególnych sferach przedstawiono na kolejnych mapach (Rys. 42 – Rys. 46).

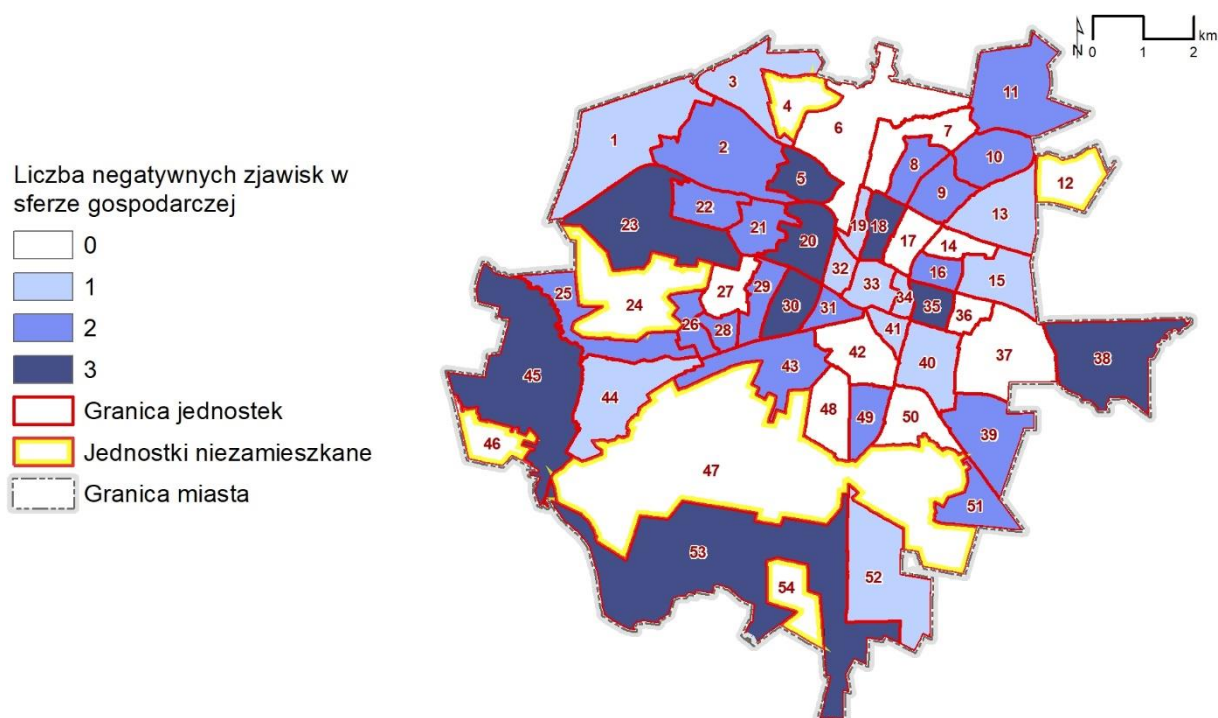
Kluczowa w wyborze obszaru zdegradowanego jest koncentracja zjawisk negatywnych w sferze społecznej. Z 54 analizowanych jednostek w 12 odnotowano przekroczenie wartości w przypadku co najmniej siedmiu wskaźników w tej sferze, potwierdzając tym samym sytuację kryzysową w całym podsystemie (Rys. 42, Tab. 29).

Rys. 42. Koncentracja negatywnych zjawisk w sferze społecznej.

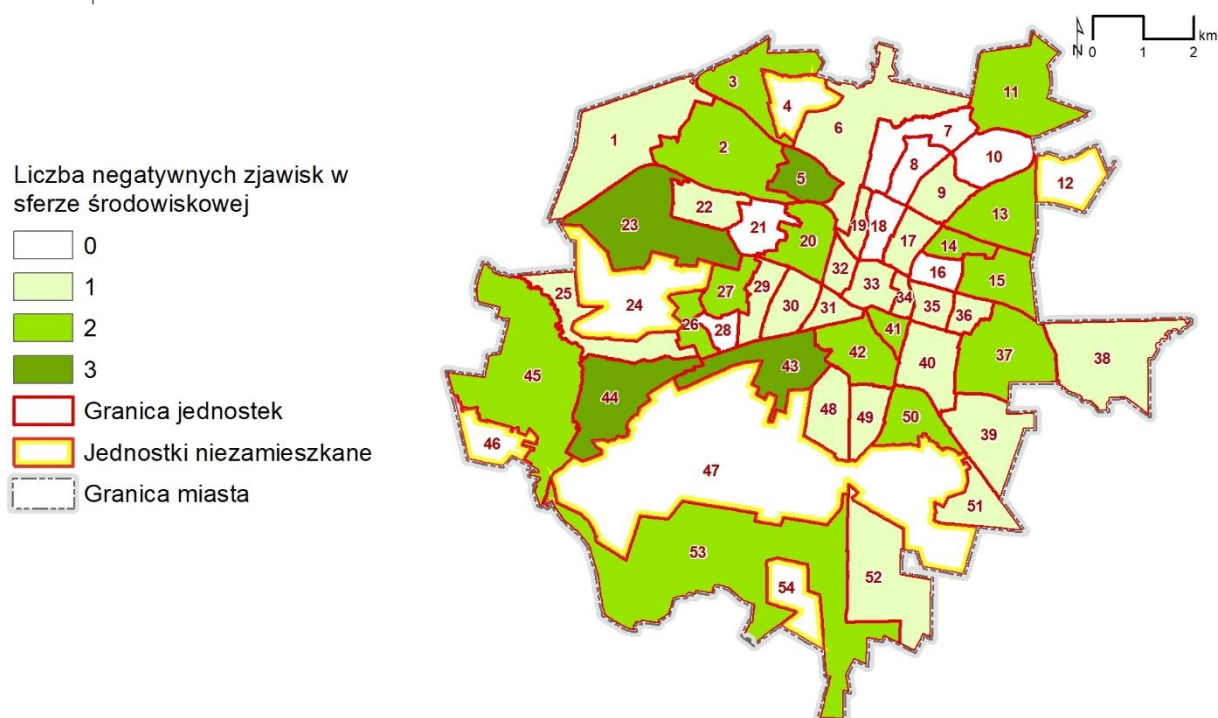
Źródło: opracowanie własne.

Poniżej przedstawiono na mapach rozkład negatywnych zjawisk w jednostkach w pozostałych sferach (pozaspołecznych), odpowiedzialnych za zdefiniowany dla obszaru zdegradowanego warunek współwystępowania - obok kryzysu społecznego.

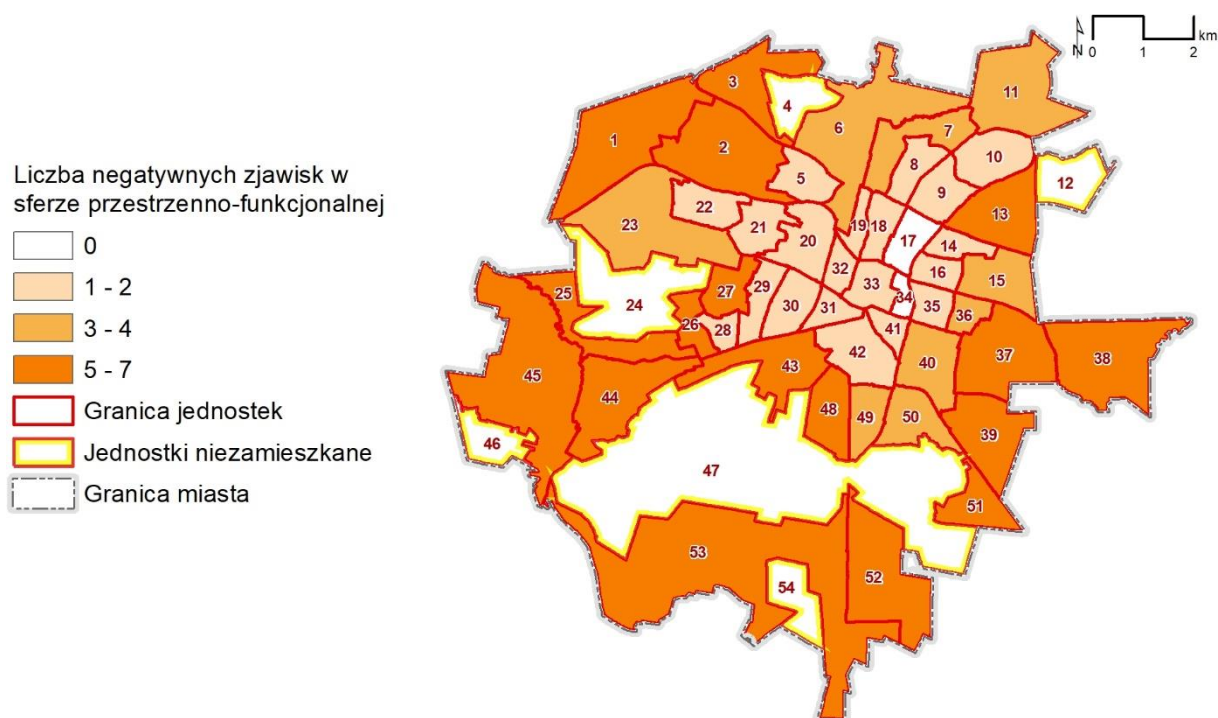
Rys. 43. Koncentracja negatywnych zjawisk w sferze gospodarczej

Źródło: opracowanie własne.

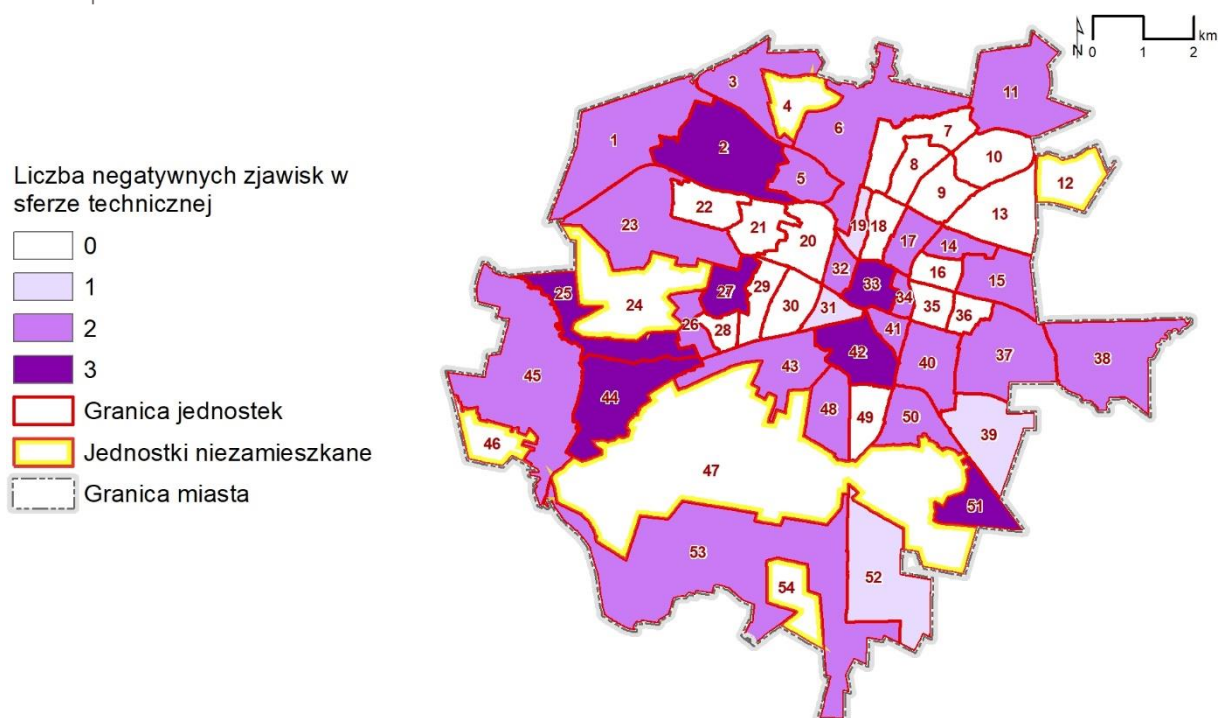
Rys. 44. Koncentracja negatywnych zjawisk w sferze środowiskowej

Źródło: opracowanie własne.

Rys. 45 Koncentracja negatywnych zjawisk w sferze przestrzenno-funkcjonalnej

Źródło: opracowanie własne.

Rys. 46. Koncentracja negatywnych zjawisk w sferze technicznej

Źródło: opracowanie własne.

Tab. 29. Kryteria delimitacji obszaru zdegradowanego

Nr Jednos tki	Obszar charakteryzuje się koncentracją negatywnych zjawisk w sferze społecznej (TAK/NIE)	Obszar charakteryzuje się współwystępowaniem problemów w sferze gospodarczej (TAK/NIE)	Obszar charakteryzuje się współwystępowaniem problemów w sferze środowiskowej (TAK/NIE)	Obszar charakteryzuje się współwystępowaniem problemów w sferze przestrzenno-funkcjonalnej (TAK/NIE)	Obszar charakteryzuje się współwystępowaniem problemów w sferze technicznej (TAK/NIE)	Obszar zdegradowany (TAK/NIE)
	min. 7 negatywnych zjawisk (z 10)	min. 1 zjawisko negatywne				
1.	NIE	TAK	TAK	TAK	TAK	NIE
2.	NIE	TAK	TAK	TAK	TAK	NIE
3.	NIE	TAK	TAK	TAK	TAK	NIE
4.	NIE	TAK	NIE	TAK	NIE	NIE
5.	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK
6.	NIE	NIE	TAK	TAK	TAK	NIE
7.	NIE	NIE	NIE	TAK	NIE	NIE
8.	TAK	TAK	NIE	TAK	NIE	NIE
9.	NIE	TAK	TAK	TAK	NIE	NIE
10.	NIE	TAK	NIE	TAK	NIE	NIE
11.	NIE	TAK	TAK	TAK	TAK	NIE
12.	NIE	TAK	NIE	TAK	NIE	NIE
13.	NIE	TAK	TAK	TAK	NIE	NIE
14.	NIE	NIE	TAK	TAK	TAK	NIE
15.	NIE	TAK	TAK	TAK	TAK	NIE
16.	NIE	TAK	NIE	TAK	NIE	NIE
17.	NIE	NIE	TAK	NIE	TAK	NIE
18.	NIE	TAK	NIE	TAK	NIE	NIE
19.	NIE	TAK	TAK	TAK	TAK	NIE
20.	TAK	TAK	TAK	TAK	NIE	NIE
21.	NIE	TAK	NIE	TAK	NIE	NIE
22.	NIE	TAK	TAK	TAK	NIE	NIE
23.	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK
24.	NIE	TAK	NIE	TAK	NIE	NIE
25.	NIE	TAK	TAK	TAK	TAK	NIE
26.	NIE	TAK	TAK	TAK	TAK	NIE
27.	NIE	NIE	TAK	TAK	TAK	NIE
28.	NIE	TAK	NIE	TAK	NIE	NIE
29.	NIE	TAK	TAK	TAK	NIE	NIE
30.	TAK	TAK	TAK	TAK	NIE	NIE
31.	NIE	TAK	TAK	TAK	TAK	NIE
32.	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK
33.	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK
34.	TAK	TAK	TAK	NIE	TAK	NIE
35.	TAK	TAK	TAK	TAK	NIE	NIE
36.	NIE	NIE	TAK	TAK	NIE	NIE
37.	NIE	NIE	TAK	TAK	TAK	NIE
38.	NIE	TAK	TAK	TAK	TAK	NIE
39.	NIE	TAK	TAK	TAK	TAK	NIE
40.	NIE	TAK	TAK	TAK	TAK	NIE
41.	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK
42.	NIE	NIE	TAK	TAK	TAK	NIE
43.	NIE	TAK	TAK	TAK	TAK	NIE
44.	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK
45.	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK

46.	NIE	TAK	NIE	TAK	NIE	NIE
47.	NIE	TAK	NIE	TAK	NIE	NIE
48.	NIE	NIE	TAK	TAK	TAK	NIE
49.	NIE	TAK	TAK	TAK	NIE	NIE
50.	NIE	NIE	TAK	TAK	TAK	NIE
51.	NIE	TAK	TAK	TAK	TAK	NIE
52.	NIE	TAK	TAK	TAK	TAK	NIE
53.	NIE	TAK	TAK	TAK	TAK	NIE
54.	NIE	TAK	NIE	TAK	NIE	NIE

Źródło: opracowanie własne.

Tak przeprowadzone postępowanie badawcze pozwoliło wyznaczyć jednostki, które charakteryzują się najwyższą koncentracją negatywnych zjawisk, tj. noszą znamiona obszaru zdegradowanego. Z analizowanych 54 jednostek 7 spełnia założone kryteria (Tab. 29, Rys. 47). W tabeli powyżej jednostki te zaznaczono na czerwono.

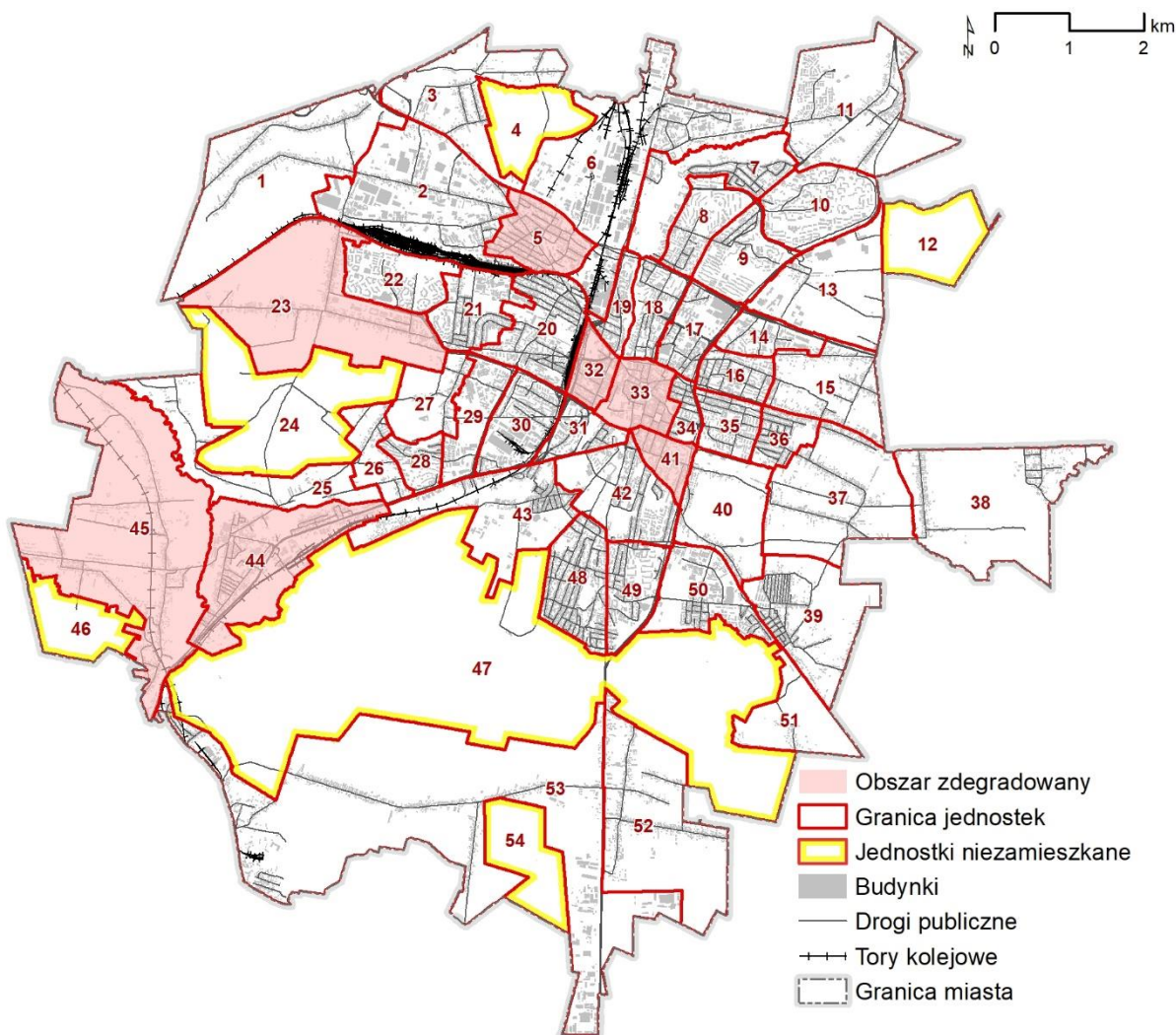
Tym samym na terenie Kielc wyznacza się obszar zdegradowany złożony z 7 jednostek. W tabeli (Tab. 30) przedstawiono liczbę mieszkańców i powierzchnię wszystkich jednostek zaliczonych do obszaru zdegradowanego wraz z ich udziałem procentowym w ludności i powierzchni miasta. Ich rozkład przestrzenny przedstawia mapa (Rys. 47).

Tab. 30. Zestawienie liczby mieszkańców i powierzchni dla jednostek zdegradowanych w Kielcach

Lp.	Nr Jednostki	Liczba mieszkańców	% ludności miasta	Powierzchnia w ha	% powierzchni miasta
1.	5	4 841	2,6	98,2	0,9
2.	23	3 586	2,0	384,8	3,5
3.	32	3 092	1,7	50,3	0,5
4.	33	3 526	1,9	80,6	0,7
5.	41	3 523	1,9	45,0	0,4
6.	44	2 197	1,2	260,5	2,4
7.	45	2 673	1,5	594,1	5,4
Razem		23 438	12,8	1514	13,8

Źródło: opracowanie własne.

Reasumując, obszar zdegradowany miasta Kielce zajmuje **13,8% powierzchni miasta** (1 514 ha z 10 963 ha) i jest zamieszkały przez **12,8% mieszkańców** (23 438 osób z 182 938 wszystkich mieszkańców).

Rys. 47. Obszar zdegradowany

Źródło: opracowanie własne.

5. WYZNACZENIE GRANIC OBSZARU REWITALIZACJI

Dla wyznaczenia granic obszaru rewitalizacji kierowano się zapisami art. 10 ustawy o rewitalizacji:

1. OBSZAR OBEJMUJĄCY CAŁOŚĆ LUB CZĘŚĆ OBSZARU ZDEGRADOWANEGO, CECHUJĄCY SIĘ SZCZEGÓLNĄ KONCENTRACJĄ NEGATYWNYCH ZJAWISK, O KTÓRYCH MOWA W ART. 9 UST. 1, NA KTÓRYM Z UWAGI NA ISTOTNE ZNACZENIE DLA ROZWOJU LOKALNEGO GMINA ZAMIERZA PROWADZIĆ REWITALIZACJĘ, WYZNACZA SIĘ JAKO OBSZAR REWITALIZACJI.

2. OBSZAR REWITALIZACJI NIE MOŻE BYĆ WIĘKSZY NIŻ 20% POWIERZCHNI GMINY ORAZ ZAMIESZKANY PRZEZ WIĘCEJ NIŻ 30% LICZBY MIESZKAŃCÓW GMINY. OBSZAR REWITALIZACJI MOŻE BYĆ PODZIELONY NA PODOBSZARY, W TYM PODOBSZARY NIEPOSIADAJĄCE ZE SOBĄ WSPÓLNYCH GRANIC.

Powierzchnia i liczba mieszkańców wyznaczonego obszaru zdegradowanego mieści się w wielkościach dopuszczonych w ustawie (kryterium formalne zostało spełnione). Jednak z uwagi na potrzebę koncentracji działań rewitalizacyjnych oraz ograniczone zasoby finansowe miasta, konieczne jest ograniczenie zasięgu obszaru rewitalizacji. W związku z powyższym przeprowadzono wtórną delimitację jednostek, które w najwyższym stopniu spełniają kryteria formalne nałożone dla obszaru rewitalizacji. Ustawa o rewitalizacji wskazuje, że obszar taki cechuje się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, a także ma istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego. Stąd też przy wyborze należy wziąć pod uwagę oba te kryteria.

Wszystkie jednostki, które weszły w skład obszaru zdegradowanego, charakteryzują się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk. Dlatego w dalszym etapie zostały one przeanalizowane pod kątem istotności dla procesów rozwoju lokalnego, rozpatrywanego w kontekście szczególnego znaczenia jednostek, wynikającego z zapisów dokumentów strategicznych i planistycznych miasta Kielce. Kryterium istotności rozszerzono dodatkowo o warunek zgodności z granicami obszaru rewitalizacji wynikających Lokalnego Programu Rewitalizacji⁶ - wobec potrzeby kontynuowania działań rewitalizacyjnych z poprzedniej perspektywy, których nie udało się w całości zrealizować.

W wyniku analizy dokumentów strategicznych i planistycznych ustalono, że w **Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Świętokrzyskiego**⁷ wśród inwestycji celu publicznego zlokalizowanych na terenie Kielc, wymienione jest działanie z zakresu infrastruktury społecznej, zlokalizowane na terenie jednostki nr 33, polegające na adaptacji budynków zespołu powięziennego przy ul. Zamkowej w Kielcach na potrzeby Teatru Lalki i Aktora „Kubuś”.

Jednym z ważnych dokumentów dla lokalnej polityki jest strategia rozwoju. W obowiązującym dokumencie pod nazwą **Strategia Rozwoju Miasta Kielce 2030+ w kierunku Smart City**⁸, w ramach jednego z celów operacyjnych – Miasto atrakcyjne wizualnie - sformułowano kierunki działań, które dotyczą polityki rewitalizacyjnej, rozumianej jako prowadzenie regularnych działań rewitalizacyjnych, w szczególności w zakresie budynków zabytkowych oraz dokończenie rewitalizacji przestrzeni w złym stanie technicznym, które w bliskiej odległości od ścisłego centrum stanowią negatywny kontrast dla śródmieścia. Ponadto rekomendacje dotyczące kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej wskazują na istotny priorytet, jakim jest rewitalizacja śródmieścia Kielc – obszaru niezwykle istotnego z punktu widzenia tożsamości miasta, będącego jego wizytówką *„Ukierunkowanie procesów inwestycyjnych na centralną część miasta pozwoli na uzyskanie nowej jakości przestrzeni, sprawnie obsługiwanej transportem zbiorowym, zadbanej pod kątem zieleni miejskiej*

⁶ Uchwała nr LIV/1216/2018 Rady Miasta Kielce z dnia 15 marca 2018 r. zmieniająca uchwałę w sprawie przyjęcia Lokalnego Programu Rewitalizacji Obszarów Miejskich, Poprzemysłowych i Powojaskowych w mieście Kielce na lata 2014-2020.

⁷ Uchwała nr XXVII/377/20 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 28 grudnia 2020 r. w sprawie uchwalenia zmiany Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Świętokrzyskiego, dotyczącej opracowania „Planu Zagospodarowania Przestrzennego Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Ośrodka Wojewódzkiego”.

⁸ Uchwała nr LXII/1256/2022 Rady Miasta Kielce z dnia 9 września 2022 r. w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Miasta Kielce 2030+ w kierunku Smart City.

i przyjaznej mieszkańcom". Z powyższego wynika, iż procesy rewitalizacji, zgodnie z ideą ustawy o rewitalizacji, mają być prowadzone w centrum miasta.

Na potrzeby badania istotności dla rozwoju lokalnego przeanalizowano również ustalenia **Wieloletniej Prognozy Finansowej**⁹. W dokumencie tym znajduje się inwestycja polegająca na przebudowie Placu Wolności wraz z budową parkingu podziemnego, zlokalizowana w jednostce nr 33. Projekt ten znajduje się również w rządowej bazie potencjalnych projektów PPP (Partnerstwa Publiczno-Prywatnego).

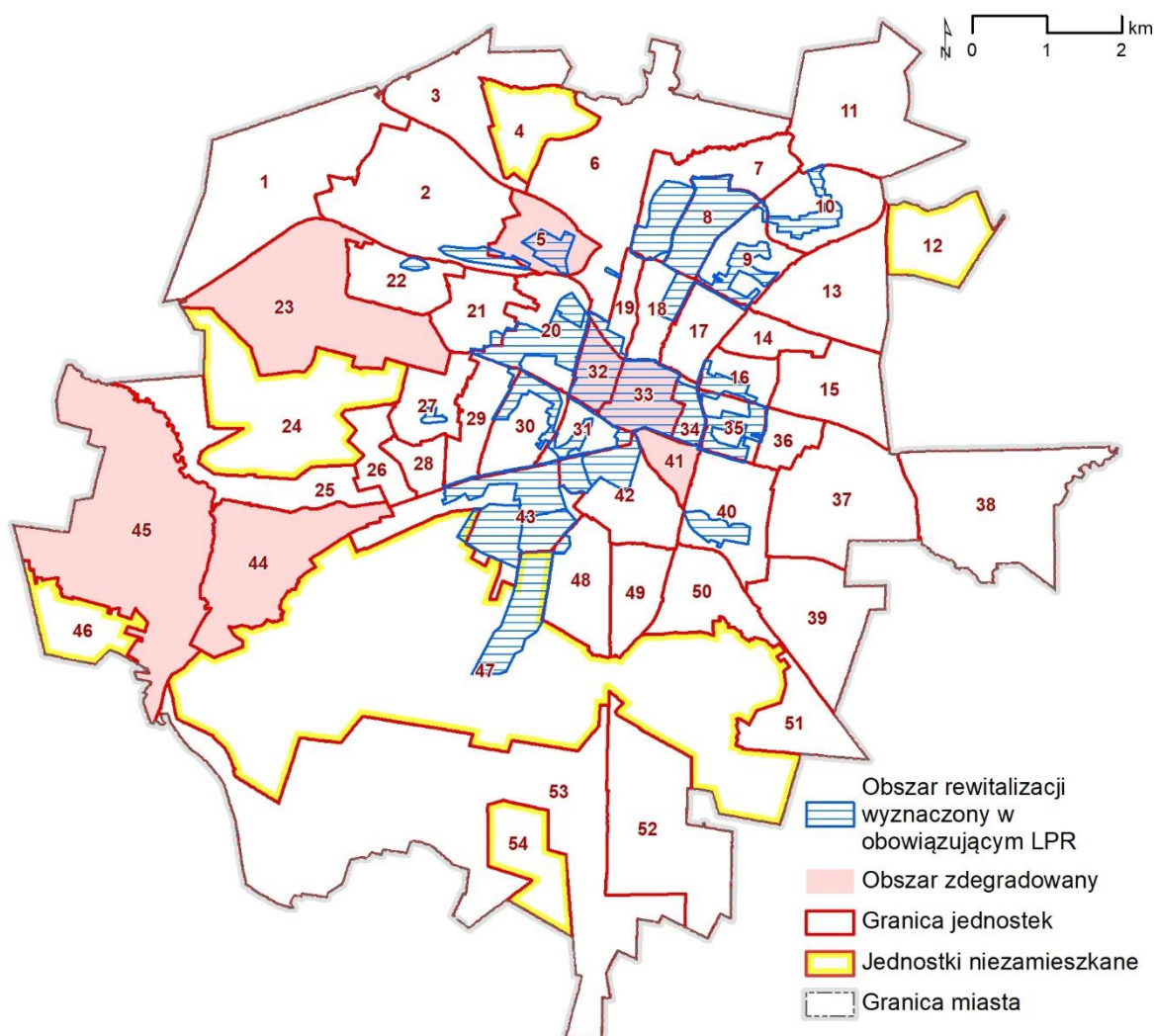
W celu oceny jednostek pod kątem konieczności kontynuowania działań rewitalizacyjnych zidentyfikowano jednostki strukturalne, które w całości lub w części znajdują się w granicach obszaru rewitalizacji wskazanego w poprzednim programie rewitalizacji (Rys. 48), są to:

- jednostki położone w całości – nr 32, 33,
- jednostka położona fragmentarycznie - nr 5.

Konieczność kontynuowania działań rewitalizacyjnych występuje w przypadku jednostek nr 32, 33, w granicach których istnieją niezrealizowane zamierzenia rewitalizacyjne ujęte w LPR, obejmujące m.in. następujące zadania:

- Rewitalizacja objętego ochroną konserwatorską zespołu kamienic przy ul. Słowackiego i Śniadeckich w Kielcach z przeznaczeniem pod nowoczesne centrum usług wspólnych (jednostka 33),
- Budowa zbiornika wód deszczowych w rejonie Placu Św. Wojciecha/ul. Bodzentyńskiej wraz z zagospodarowaniem terenu (jednostka 33),
- Przebudowa i zmiana sposobu zagospodarowania śródmiejskiego skweru przy ul. Paderewskiego w Kielcach (jednostka 32),
- Przebudowa Placu Wolności w Kielcach wraz z budową parkingu podziemnego (jednostka 33),
- Adaptacja zabytkowych budynków przy ul. Zamkowej 1 wraz z ich nadbudową, przebudową i rozbudową oraz zmianą sposobu użytkowania na potrzeby Teatru Lalki i Aktora „Kubuś” (jednostka 33),
- Budowa Kieleckiego Centrum Niepełnosprawnych przy ul. Bodzentyńskiej (jednostka 33),
- Budowa łącznika drogowego ulicy Silniczej i Warszawskiej w Kielcach (jednostka 33),
- Przebudowa i modernizacja ulicy Głowackiego (jednostka 33),
- Przebudowa i modernizacja budynku dworca PKP, placu Niepodległości i tunelu podziemnego (jednostka 32),
- Budowa łącznika pieszego – pasażu – pomiędzy ulica Piotrkowską, a al. IX Wieków Kielc (jednostka 33),

⁹ Uchwała nr LV/1084/2021 Rady Miasta Kielce z dnia 16 grudnia 2021 r. w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta Kielce na lata 2022 – 2045.

Rys. 48. Obszar zdegradowany wyznaczony w trybie art. 9 ustawy o rewitalizacji a obszar rewitalizacji w Lokalnym Programie Rewitalizacji

Źródło: opracowanie własne.

W tabeli poniżej podsumowano przeprowadzony proces badawczy pod kątem wagi jednostek obszaru zdegradowanego dla procesów rozwoju lokalnego. Przyjęto, że aby zaliczyć jednostkę do obszaru rewitalizacji musi ona spełniać min. 2 z analizowanych 4 kryteriów (Tab. 31).

Tab. 31. Zestawienie wyników badania istotności jednostek zdegradowanych

Nr Jednostki	Szczególna koncentracja zjawisk kryzysowych	Istotność dla polityki rozwoju lokalnego				Obszar rewitalizacji
		Dokumenty strategiczne szczebla regionalnego	Strategia Rozwoju	Planowane inwestycje miejskie	Konieczność kontynuowania działań rewitalizacyjnych	
5	TAK	NIE	NIE	NIE	NIE	NIE
23	TAK	NIE	NIE	NIE	NIE	NIE
32	TAK	NIE	TAK	NIE	TAK	TAK
33	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK
41	TAK	NIE	NIE	NIE	NIE	NIE
44	TAK	NIE	NIE	NIE	NIE	NIE
45	TAK	NIE	NIE	NIE	NIE	NIE

Źródło: opracowanie własne.

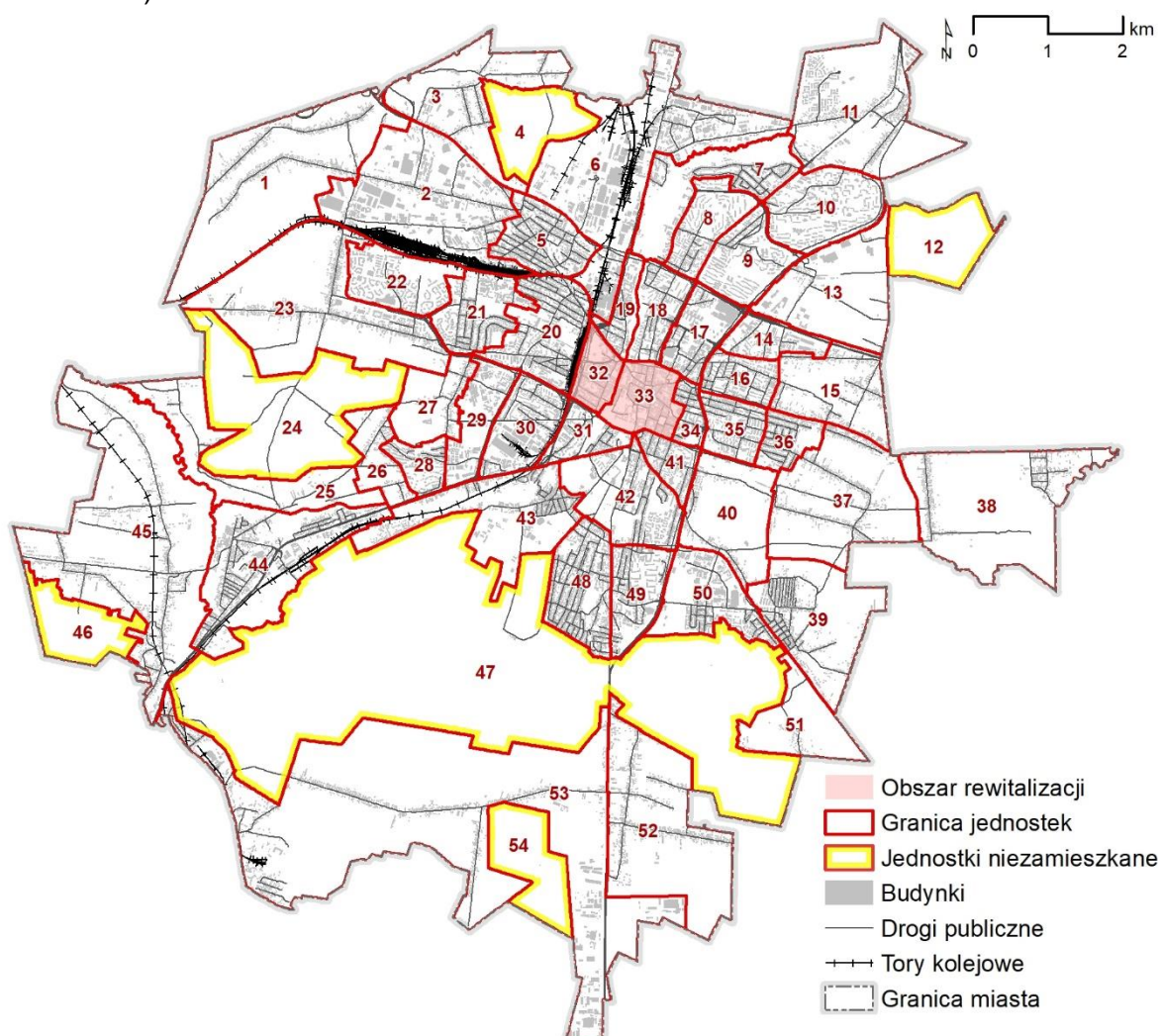
Podsumowując, kryterium istotności pozwoliło wskazać mniejszy fragment obszaru zdegradowanego jako obszar rewitalizacji. Za szczególnie istotne uznano wyłącznie dwie jednostki - nr 32 i 33. Przeprowadzone badanie udowodniło, że wskazane jednostki spełniają ustawowe kryteria formalne i merytoryczne obszaru rewitalizacji. Ich zestawienie i zasięg przestrzenny prezentują poniższa tabela i mapa (Tab. 32, Rys. 49, Rys. 50).

Tab. 32. Zestawienie liczby mieszkańców i powierzchni jednostek zaliczanych do obszaru rewitalizacji w Kielcach

Lp.	Nr Jednostki	Liczba mieszkańców	% ludności miasta	Powierzchnia w ha	% powierzchni miasta
1.	32	3 092	1,7	50,3	0,5
2.	33	3 526	1,9	80,6	0,7
Razem		6 618	3,6	131	1,2

Źródło: opracowanie własne.

Wyznaczony obszar rewitalizacji zajmuje **1,2% powierzchni miasta** (131 ha z 10 963 ha) i jest zamieszkały przez **3,6% mieszkańców** (6 618 osób z 182 938 wszystkich mieszkańców).

Rys. 49. Obszar rewitalizacji

Źródło: opracowanie własne.

Podsumowując, niniejsza diagnoza potwierdza spełnienie kryteriów uznania za obszar rewitalizacji przez jednostki nr 32 oraz 33, stanowiąc podstawę do uruchomienia procedury

konsultacji społecznych projektu uchwały o wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w Kielcach, o którym mowa w art. 8 ust. 1 ustawy o rewitalizacji.

Rys. 50. Obszar rewitalizacji

Źródło: opracowanie własne.

BIBLIOGRAFIA

- Jadach-Sepiolo A. i in. (red.), 2020, Monitorowanie procesów rozwoju na poziomie wewnątrzmięjskim, IRMiR, Warszawa.
- Jadach-Sepiolo A. (red.) i in., 2018, Gminny program rewitalizacji. Praktyczny poradnik dla mieszkańców i władz lokalnych, KIPPiM, Warszawa.
- Jarczewski W. (red.), 2018, Delimitacja krok po kroku. Metoda wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na potrzeby Gminnych Programów Rewitalizacji, IRM, Warszawa.
- Ustawa z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 485).
- Uchwała nr LIV/1216/2018 Rady Miasta Kielce z dnia 15 marca 2018 r. zmieniająca uchwałę w sprawie przyjęcia Lokalnego Programu Rewitalizacji Obszarów Miejskich, Przemysłowych i Powojaskowych w mieście Kielce na lata 2014-2020.
- Uchwała nr LXVII/1217/2014 Rady Miasta Kielce z dnia 6 listopada 2014 r. w sprawie zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Kielce.
- Uchwała nr LV/1037/2021 Rady Miasta Kielce z dnia 16 grudnia 2021 r. zmieniająca uchwałę w sprawie przyjęcia „Założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe Miasta Kielce”.
- Uchwała nr XXVII/377/20 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 28 grudnia 2020 r. w sprawie uchwalenia zmiany Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Świętokrzyskiego, dotyczącej opracowania „Planu Zagospodarowania Przestrzennego Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Ośrodka Wojewódzkiego”.
- Uchwała nr LXII/1256/2022 Rady Miasta Kielce z dnia 9 września 2022 r. w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Miasta Kielce 2030+ w kierunku Smart City.
- Uchwała nr LV/1084/2021 Rady Miasta Kielce z dnia 16 grudnia 2021 r. w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta Kielce na lata 2022 – 2045.
- Plan Adaptacji do zmian Klimatu Miasta Kielce do roku 2030.
- Mapa Akustyczna Miasta Kielce, 2018 r.

SPIS TABEL

TAB. 1. RUCH NATURALNY OGÓŁEM W KIELCACH W LATACH 2017-2021	5
TAB. 2. MIGRACJE WEWNĘTRZNE I ZEWNĘTRZNE W KIELCACH W LATACH 2017-2021	5
TAB. 3. UDZIAŁ LUDNOŚCI WG EKONOMICZNYCH GRUP WIEKU W LUDNOŚCI OGÓŁEM W KIELCACH W LATACH 2017-2021	5
TAB. 4. INFORMACJE O BEZROBOTNYCH ZAREJESTROWANYCH W KIELCACH W LATACH 2017-2021	6
TAB. 5. STRUKTURA BEZROBOTNYCH W KIELCACH WEDŁUG STANU NA 31.12.2021 R.	6
TAB. 6. PODSTAWOWE INFORMACJE O OPIECE SPOŁECZNEJ I ŚWIADCZENIACH RODZINNYCH W LATACH 2017-2021	7
TAB. 7. PRZYCZYNY KORZYSTANIA Z POMOCY SPOŁECZNEJ PRZEZ MIESZKAŃCÓW KIELC W 2021 R.	7
TAB. 8. WARUNKI EDUKACJI W SZKOŁACH I PRZEDSZKOLACH	8
TAB. 9. LICZBA ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH DZIAŁAJĄCYCH NA TERENIE KIELC W LATACH 2017-2021	8
TAB. 10. FREKWENCJA W WYBORACH SAMORZĄDOWYCH 2018 R.	9
TAB. 11. UCZESTNICTWO MIESZKAŃCÓW W ŻYCIU KULTURALNYM	9
TAB. 12. DYNAMIKA ZMIAN WSKAŹNIKÓW PRZEDSIĘBIORCZOŚCI W KIELCACH W LATACH 2017-2021	10
TAB. 13. STRUKTURA PODMIOTÓW GOSPODARCZYCH NA TERENIE KIELC W 2021 R.	10
TAB. 14. PODMIOTY GOSPODARCHE NA TERENIE KIELC WG SEKCJI PKD 2007 W 2021 R.	10
TAB. 15. DANE DOTYCZĄCE UNIESZKODLIWIANIA AZBESTU	14
TAB. 16. DZIKIE WYSYPISKA NA TERENIE KIELC W LATACH 2017-2021	15
TAB. 17. KORZYSTAJĄCY Z INSTALACJI - W % OGÓŁU LUDNOŚCI	17
TAB. 18. TERENY ZIELENI NA OBSZARZE MIASTA	19
TAB. 19. ZASOBY MIESZKANIOWE KIELC W LATACH 2017-2021	21
TAB. 20. MIESZKANIA WYPOSAŻONE W INSTALACJE - W % OGÓŁU MIESZKAŃ	21
TAB. 21. PODSTAWOWE INFORMACJE O JEDNOSTKACH STRUKTURALNYCH	27
TAB. 22. WSKAŹNIKI WYKORZYSTANE DO OCENY SFERY SPOŁECZNEJ, GOSPODARCZEJ, TECHNICZNEJ, PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNEJ I ŚRODOWISKOWEJ W DIAGNOZIE DELIMITACYJNEJ W CELU WYZNACZENIA OBSZARU ZDEGRADOWANEGO W KIELCACH	30
TAB. 23. WPŁYW WSKAŹNIKÓW Z POSZCZEGÓLNYCH SFER NA WYBÓR OBSZARU ZDEGRADOWANEGO W KIELCACH	33
TAB. 24. ZESTAWIENIE WSKAŹNIKÓW SFERY SPOŁECZNEJ	35
TAB. 25. ZESTAWIENIE WSKAŹNIKÓW SFERY GOSPODARCZEJ	46
TAB. 26. ZESTAWIENIE WSKAŹNIKÓW SFERY ŚRODOWISKOWEJ	50
TAB. 28. ZESTAWIENIE WSKAŹNIKÓW SFERY TECHNICZNEJ	62
TAB. 29. KRYTERIA DELIMITACJI OBSZARU ZDEGRADOWANEGO	69
TAB. 30. ZESTAWIENIE LICZBY MIESZKAŃCÓW I POWIERZCHNI DLA JEDNOSTEK ZDEGRADOWANYCH W KIELCACH	70
TAB. 31. ZESTAWIENIE WYNIKÓW BADANIA ISTOTNOŚCI JEDNOSTEK ZDEGRADOWANYCH	74
TAB. 32. ZESTAWIENIE LICZBY MIESZKAŃCÓW I POWIERZCHNI JEDNOSTEK ZALICZANYCH DO OBSZARU REWITALIZACJI W KIELCACH	75

SPIS RYSUNKÓW

RYS. 1. POŁOŻENIE ADMINISTRACYJNE KIELC	4
RYS. 2. LICZBA PRZESTĘPSTW NA TERENIE KIELC W LATACH 2017-2020	8
RYS. 3. ROZMIESZCZENIE CZUJNIKÓW POMIAROWYCH OBSŁUGIWANYCH PRZEZ FIRMĘ SYNGEOS NA TERENIE KIELC.....	12
RYS. 4. ROZKĄD TEMPERATURY W MIEŚCIE – ANALIZA ZJAWISKA MIEJSKIEJ WYSPY CIEPŁA.....	13
RYS. 5. ŹRÓDŁA I ZASIĘG HAŁASU NA TERENIE KIELC.....	14
RYS. 6. STRUKTURA FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNA W STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA KIELCE ORAZ ROZMIESZCZENIE WYDANYCH DECYZJI WZ, NIEZGODNYCH Z PRZEZNACZENIEM W STUDIUM	16
RYS. 7. ZASIĘG AGLOMERACJI WODNO-KANALIZACYJNEJ I SIECI CIEPŁOWNICZEJ	17
RYS. 8. OBIEKTY INFRASTRUKTURY SPOŁECZNEJ	18
RYS. 9. PRZYSTANKI AUTOBUSOWE I ŚCIEŻKI ROWEROWE.....	19
RYS. 10. TERENY ZIELENI, SPORTU I REKREACJI.....	20
RYS. 11. WIEK ZABUDOWY	22
RYS. 12. OBIEKTY ZABYTKOWE	22
RYS. 13. ZINWENTARYZOWANE ŹRÓDŁA OGRZEWANIA BUDYNKÓW	23
RYS. 14. OBSZAR ZDEGRADOWANY I OBSZAR REWITALIZACJI W LPR NA LATA 2014-2020	25
RYS. 15. PODZIAŁ MIASTA KIELCE NA JEDNOSTKI STRUKTURALNE	29
RYS. 16. WSKAŹNIK LICZBY OSÓB BEZROBOTNYCH NA 1000 OSÓB.....	36
RYS. 17. WSKAŹNIK LICZBY OSÓB DŁUGOTRWALE BEZROBOTNYCH NA 1000 OSÓB.....	37
RYS. 18. WSKAŹNIK ZWIĄZANY Z LICZBĄ OSÓB, KORZYSTAJĄCY Z ZASIŁKÓW POMOCY SPOŁECZNEJ NA 1000 OSÓB	38
RYS. 19. WSKAŹNIK ZWIĄZANY Z LICZBĄ OSÓB DO 18 R.Ż., KTÓRE KORZYSTAJĄ ZE ŚWIADCZEŃ NA DOŻYWIANIE, NA 1000 OSÓB	39
RYS. 20. WSKAŹNIK LICZBY INTERWENCJI STRAŻY MIEJSKIEJ SKUTKUJĄCYCH MANDATEM, POUCZENIEM LUB SKIEROWANIEM SPRAWY DO SĄDU NA 1000 OSÓB.....	40
RYS. 21. WSKAŹNIK LICZBY OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH POBIERAJĄCYCH ŚWIADCZENIA Z OPIEKI SPOŁECZNEJ NA 1000 OSÓB	41
RYS. 22. WSKAŹNIK LICZBY OSÓB W WIEKU POPRODUKCYJNYM NA 1000 OSÓB.....	42
RYS. 23. WSKAŹNIK ZWIĄZANY Z LICZBĄ OSÓB, KTÓRYM PRZYZNANO ŚWIADCZENIA Z TYTUŁU BEZRADNOŚCI W SPRAWACH OPIEKUŃCZO- WYCHOWAWCZYCH NA 1000 OSÓB	43
RYS. 24. WSKAŹNIK ZWIĄZANY Z LICZBĄ NGO NA 1000 OSÓB.....	44
RYS. 25. WSKAŹNIK LICZBY PROJEKTÓW ZGŁOSZONYCH DO BUDŻETU OBYWATELSKIEGO NA 1000 OSÓB	45
RYS. 26. WSKAŹNIK ZAREJESTROWANYCH W CEIDG DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZYCH NA 1000 OSÓB.....	47
RYS. 27. WSKAŹNIK LICZBY NOWO ZAREJESTROWANYCH W CEIDG PODMIOTÓW GOSPODARCZYCH NA 1000 OSÓB	48
RYS. 28. WSKAŹNIK OSÓB BEZROBOTNYCH Z NAJNIŻSZYM WYKSZTAŁCENIEM NA 1000 OSÓB	49
RYS. 29. WSKAŹNIK LICZBY MIESZKAŃCÓW NARAŻONEJ NA PONADNORMATYWNY HAŁAS NA 1000 OSÓB	51
RYS. 30. WSKAŹNIK LICZBY MIESZKAŃCÓW NA TERENACH NARAŻONYCH NA WYSOKIE TEMPERATURY NA 1000 OSÓB.....	52
RYS. 31. WSKAŹNIK MASY WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST DO UNIESZKODLIWIENIA W KG NA 1000 OSÓB.....	53
RYS. 32. WSKAŹNIK LICZBY MIESZKAŃCÓW POZA ZASIĘGIEM AGLOMERACJI NA 1000 OSÓB.....	55
RYS. 33. WSKAŹNIK LICZBY MIESZKAŃCÓW POZA ZASIĘGIEM STREFY DOSTĘPNOŚCI DO OBIEKTÓW INFRASTRUKTURY SPOŁECZNEJ NA 1000 OSÓB	56
RYS. 34. WSKAŹNIK UDZIAŁU POWIERZCHNI TERENÓW, DLA KTÓRYCH W LATACH 2017-2021 WYDANO DECYZJE WZ NIEZGODNE Z PRZEZNACZENIEM W STUDIUM, W POWIERZCHNI JEDNOSTKI	57
RYS. 35. WSKAŹNIK UDZIAŁ PRZYSTANKÓW KOMUNIKACJI PUBLICZNEJ NIEWYPOSAŻONYCH W TABLICE SIDP W OGÓLNEJ LICZBIE PRZYSTANKÓW JEDNOSTKI.....	58
RYS. 36. WSKAŹNIK LICZBY MIESZKAŃCÓW POZA ZASIĘGIEM STREFY DOSTĘPNOŚCI DO PRZYSTANKÓW AUTOBUSOWYCH NA 1000 OSÓB	59
RYS. 37. WSKAŹNIK DŁUGOŚCI ŚCIEŻEK ROWEROWYCH NA 1000 OSÓB	60
RYS. 38. WSKAŹNIK LICZBY MIESZKAŃCÓW POZA ZASIĘGIEM STREFY DOSTĘPNOŚCI DO TERENÓW ZIELENI URZĄDZONEJ ORAZ OBIEKTÓW SPORTU I REKREACJI NA 1000 OSÓB	61
RYS. 39. WSKAŹNIK BUDYNKÓW KOMUNALNYCH WYBUDOWANYCH PRZED 1945 R. NA 1000 OSÓB.....	63

RYS. 40. WSKAŹNIK LICZBY OBIEKTÓW ZABYTKOWYCH UJĘTYCH W GMINNEJ EWIDENCJI ZABYTKÓW NA 1000 OSÓB	64
RYS. 41. WSKAŹNIK LICZBY BUDYNKÓW OGRZEWANYCH PIECAMI WĘGLOWYMI NA 1000 OSÓB	65
RYS. 42. KONCENTRACJA NEGATYWNYCH ZJAWISK W SFERZE SPOŁECZNEJ.	66
RYS. 43. KONCENTRACJA NEGATYWNYCH ZJAWISK W SFERZE GOSPODARCZEJ.....	67
RYS. 44. KONCENTRACJA NEGATYWNYCH ZJAWISK W SFERZE ŚRODOWISKOWEJ	67
RYS. 45 KONCENTRACJA NEGATYWNYCH ZJAWISK W SFERZE PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNEJ	68
RYS. 46. KONCENTRACJA NEGATYWNYCH ZJAWISK W SFERZE TECHNICZNEJ.....	68
RYS. 47.OBSZAR ZDEGRADOWANY	71
RYS. 48. OBSZAR ZDEGRADOWANY WYZNACZONY W TRYBIE ART. 9 USTAWY O REWITALIZACJI A OBSZAR REWITALIZACJI W LOKALNYM PROGRAMIE REWITALIZACJI.....	74
RYS. 49. OBSZAR REWITALIZACJI.....	75
RYS. 50. OBSZAR REWITALIZACJI	76